

Styrelsen for Arbejdsmarked og
Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

12. august 2024

**Ankestyrelsens svar på høring over udkast til lovforslag om et
nyt kontanthjælpssystem mv. – jeres j.nr. 2024-229**

J.nr. 24-63795

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved mail af den 21. juni 2024 bedt Ankestyrelsen om bemærkninger til udkast til lovforslag om en reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælps-loftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Det bemærkes, at der er tale om et omfangsrigt lovforslag, og at høringsperioden har ligget hen over sommerferien og har været relativt kort.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

På den baggrund har Ankestyrelsen umiddelbart følgende bemærkninger til lovforslaget:

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsens bemærkninger

Til lovforslagets § 1:

Til nr. 24

Ankestyrelsen bemærker, at det af lovforslagets side 213 næstsidste afsnit fremgår:

“Det fremgår af § 35, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik, at en person, som er syg, skal meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har angivet, når den pågældende skal møde i tilbud, møde til samtale eller møde på jobcenteret. Efter den gældende § 39, stk. 1, nr. 4, skal hjælpen nedsættes, hvis personen har undladt at give meddelelse om sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren.”

Vi bemærker hertil, at der ikke kan sanktioneres for manglende sygemelding efter § 35, stk. 8. Efter § 39, stk. 1, nr. 4, i aktivloven kan der alene sanktioneres for manglende sygemelding i tilfælde af, at en borger undlader at give meddelelse til jobcenteret eller arbejdsgiveren om sygdom i de tilfælde, der er nævnt i bestemmelsen. Jobsamtale i jobcenteret er ikke nævnt. Der er således ikke hjemmel til at sanktionere en borger, der udebliver fra en jobsamtale uden at meddele sygdom.

Vi oplever i vores sagsbehandling, at nogle kommuner fejlagtigt sanktionerer borgere for manglende sygemelding fra en jobsamtale, under henvisning til § 35, stk. 8.

Med den nuværende formulering i lovforslaget, kan der opstå tvivl om, hvorvidt der kan sanktioneres for manglende sygemelding fra jobsamtale. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis afsnittet bliver omformuleret, således at der ikke er tvivl om, i hvilke situationer der kan sanktioneres for manglende sygemelding.

Herudover bemærker vi til de specielle bemærkninger til nr. 24, at der påtænkes ændringer til bl.a. § 13, stk. 9, i lov om aktiv social politik. Ændringerne er fremsat ved forslag af 27. juni 2024 til lov om ændring af børneloven, adoptionsloven, forældreansvarsloven og forskellige andre love (Familiedannelse ved surrogataftaler, med far som retlig far forældrefremmedgørelse, forenkling af familiedannelse ved voksenadoption m.v.), hvorved der påtænkes konsekvensændringer af bl.a. § 13, stk. 9, i lov om aktiv social politik. Modtagere af kontanthjælp fritages for at stå til rådighed i perioder, hvor pågældende har ret til fravær efter de foreslåede bestemmelser i §§ 8 a og 8 b i det omfang, der under fraværet ville have været ret til dagpenge som ledig efter barselsloven. Disse påtænkte ændringer træder efter forslaget i kraft den 1. januar 2025.

*Til nr. 35
(§ 18)*

Det kan overvejes, at forslaget til den nye § 18 i aktivloven indsættes i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag i form af en bestemmelse om et ekstra børnetilskud til den personkreds, der modtager kontanthjælp. Herved vil man undgå en sammenblanding af Udbetaling Danmarks og kommunens vurderinger/afgørelser.

Vi bemærker desuden, at det fremgår af den foreslåede 18, stk. 4, at kommunen forud for udbetaling af tillæg til enlige efter stk. 1-3 skal

træffe afgørelse om, hvorvidt personen skal anses som samlevende eller enlig, jf. lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Vi bemærker hertil, at der i reglerne herved er fastsat en betingelse om, at sådan en afgørelse skal træffes forud. Ankestyrelsen bemærker hertil, at det bør være op til kommunen, om sådan en afgørelse træffes forud eller samtidig med afgørelsen efter § 18, stk. 1-3.

(§ 20)

Det fremgår af den foreslåede § 20, at i perioden fra og med 1. juli 2025 til og med den 30. juni 2027 yder kommunen et midlertidigt tilpasningstillæg til kontanthjælpen til personer under 30 år. Det er en betingelse for at få ret til tilpasningstillægget, at personerne modtager kontanthjælp for juli 2025 efter § 16, stk. 1, nr. 1 og 3, og at personerne har modtaget uddannelseshjælp eller kontanthjælp for juni 2025. Personer omfattet af 1. og 2. pkt. skal desuden have modtaget hjælp i kontanthjælpssystemet efter de hidtil gældende regler.

Det bør fremgå tydeligt af reglerne eller af bemærkningerne, at kommunen skal træffe afgørelse senest juni 2027 om, at tillægget vil bortfalde. Det bør også tydeligt fremgå, at kommunen i sin afgørelse om bevilling skal oplyse borgeren om, at tillægget alene kan udbetales frem til juni 2027.

Det bemærkes desuden, at der i lovforslagets side 268 tredjesidste afsnit fejlagtigt er henvist til fritidstillægget i stedet for tilpasningstillægget.

Til nr. 42

(§ 25 g)

Ankestyrelsen bemærker, at den foreslåede § 25 g med fordel i stedet kan indsættes i lov om individuel boligstøtte. Der henvises i den forbindelse til, at det af § 25 g, stk. 13, fremgår, at det er Udbetaling Danmark, der varetager beregningen af nedsættelsen af boligstøtten efter stk. 6 og træffer afgørelser efter stk. 1-3 og 6-11. Kommunen har således efter § 25 g, stk. 12, alene en vejledningsforpligtelse.

Vi bemærker desuden, at det vil hensigtsmæssigt at medtage regneeksempler under de specielle bemærkninger. Eksemplerne vil kunne illustrere, hvordan boligstøtten beregnes, når en eller flere i husstanden er omfattet af boligstøtteløftet. Derved tydeliggøres, hvordan den beregnede boligstøtte indgår ved husstandsmedlemmernes

forholdsmæssige andel af den samlede boligstøtte. Der ses regneeksempler i andre dele af lovforslaget.

Ankestyrelsen skal til ordvalget i lovforslagets § 25 g, stk. 4, 1. pkt. "Uanset 1. pkt. skal en ægtefælle, der samlever på fælles bopæl med sin ægtefælle, anses som gift i relation til boligstøtteløftet i stk. 1." bemærke, at ægtefæller i sagens natur er gift.

Til nr. 59
(§ 31)

Vi bemærker, at det af bemærkningerne tydeligt bør fremgå, evt. illustreret med et eksempel, hvordan beregningen skal foretages, herunder hvilket fribeløb en borger har, når vedkommende ændrer sats midt i en måned. Fx i den situation hvor en borger går fra grundsats til forhøjet sats.

Til nr. 60
(§ 32)

Vi bemærker i forhold til den nye formulering i § 32, at hvis det ikke er hensigten, at Ankestyrelsens gældende praksis om fradrag for feriegodtgørelse skal ændres, bør det tydeliggøres, at feriegodtgørelse trækkes fra krone for krone, hvis borgeren får udbetalt feriegodtgørelse uden at holde ferie, og at feriegodtgørelse trækkes fra dag for dag, hvis borgeren holder ferie.

Vi bemærker, at hvis en borger, som ikke har ret til ferie efter § 13, stk. 12, alligevel vælger at holde ferie, skal hjælpen ophøre eller afbrydes, og i en sådan situation vil § 32 ikke finde anvendelse.

Til nr. 107
(§ 82 b)

Den foreslåede § 82 b, vedrører alene hjælp til tilskudsberettiget medicin. Bestemmelsens anvendelsesområde er således mindre end den gældende § 82, hvor kravet til ansøgt medicin er, at medicinen er nødvendig og helbredsmæssig velbegrunderet.

Det bør overvejes præciseret, om udgifter til ikke tilskudsberettiget medicin, uanset om retten til tilskud efter den foreslåede § 82 b er indtrådt, kan dækkes efter bestemmelsen i § 82, når betingelserne for hjælp i øvrigt er opfyldt.

Ankestyrelsen opfordrer derfor til en præcisering af sammenhængen mellem retten til hjælp efter den eksisterende § 82 og den foreslåede ret til tilskud efter § 82 b. Det er i den forbindelse Ankestyrelsens opfattelse, at en indskrænkning af retten til hjælp til medicin efter den gældende § 82 ikke kan ske uden en lovændring, som ikke kan indeholdes i nærværende lovforslag.

Det fremgår af den foreslåede § 82 b, stk. 2, 2. pkt., at hjælpen til egenbetalingen ikke kan overstige personens udgift til det billigste præparat.

I forbindelse med dette fremgår det af pkt. 3.11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at personen må afvente eller hente denne medicin på et andet apotek, hvis det billigste lægemiddel ikke er på lager på det enkelte apotek.

Ankestyrelsen bemærker hertil, at denne ordning kan skabe ulighed mellem borgere i områder med lav apotekstæthed i forhold til bynære områder med høj apotekstæthed.

Det fremgår af pkt. 3.11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der indføres en ret til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for personer i kontanthjælpssystemet, og at samme ret skal gælde for børn, som bor hos en forælder, der modtager kontanthjælp.

Det fremgår videre af pkt. 3.11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at formålet med lovforslagets § 1, nr. 107, om retten til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for personer i kontanthjælpssystemet er at undgå, at personer og børn i kontanthjælpssystemet ikke får den nødvendige medicin, fordi de ikke har kendskab eller ressourcer til at ansøge om tilskud efter den gældende regel i § 82 i lov om aktiv socialpolitik. Det fremgår derudover, at hjælpen til medicin vil være subsidiær i forhold til tilskud efter sundhedsloven, mens bestemmelser i anden lovgivning, herunder bl.a. reglerne om dækning af nødvendige merudgifter efter serviceloven og barnets lov, vil være subsidiære i forhold til medicintilskuddet efter den foreslåede § 82 b i lov om aktiv socialpolitik.

Ankestyrelsen bemærker, at borgere, der er omfattet af personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100, efter en konkret og individuel vurdering kan få dækket udgifter til medicin

som nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse jf. servicelovens § 100, stk. 1, 2. pkt., og merudgiftsbekendtgørelsen § 1, stk. 1, 2 pkt. Servicelovens § 100 om dækning af nødvendige merudgifter anses på nuværende tidspunkt for at være en specialbestemmelse, som har forrang for reglerne i kapitel 10 om hjælp i særlige tilfælde i lov om aktiv socialpolitik. Det vil sige, at der fx ikke kan bevilges hjælp til medicinudgifter efter lov om aktiv socialpolitik § 82, hvis udgifterne kan dækkes efter servicelovens § 100.

Med den foreslåede § 82 b i lov om aktiv socialpolitik vil der kunne være borgere, som i dag er omfattet af personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100, som vil kunne miste retten til dækning af merudgifter, når borgeren har været på kontanthjælp i 12 måneder og har opnået ret til at få dækket egenbetalingen ved tilskudsberettiget medicin. Årsagen til dette er, at der vil være borgere, der som følge af, at udgifterne til egenbetaling ved køb af tilskudsberettiget medicin vil blive dækket efter reglerne i den foreslåede § 82 b, ikke vil have nødvendige merudgifter, der overstiger minimumsbeløbet i servicelovens § 100, stk. 3.

Det ovenfor anførte om servicelovens § 100 gælder tilsvarende for/efter barnets lov § 86 om merudgifter.

Af pkt. 3.11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår det, at en kontanthjælpsmodtager fortsat vil kunne søge om hjælp efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik i den periode på 12 måneder, hvor kontanthjælpsmodtageren endnu ikke har opnået ret til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin efter den foreslåede § 82 b i lov om aktiv socialpolitik. Ankestyrelsen forstår det sådan, at hvis en borger ikke har opnået ret til at få dækket egenbetaling ved køb af tilskudsberettiget medicin efter den foreslåede § 82 b i lov om aktiv socialpolitik, vil borgeren kunne søge om at få dækket udgifterne efter § 82, som ikke har forrang over servicelovens og barnets lovs regler om dækning af nødvendige merudgifter.

Ankestyrelsen opfordrer til, at samspillet mellem reglerne om dækning af nødvendige merudgifter i serviceloven og barnets lov og reglerne i lov om aktiv socialpolitik om dækning af medicinudgifter uddybes nærmere i bemærkningerne til lovforslaget.

*Til nr. 109
(§ 86)*

Det fremgår af den foreslåede § 86, stk. 8, og pkt. 3.6.2.4, i lovforslagets almindelige bemærkninger, at forældrene alene skal dokumentere anvendelsen af en tredjedel af det udbetalte fritidstillæg hver tredje måned. Dokumentationen vil efter forslaget skulle indgives til kommunen senest den 5. i måneden efter udløb af hver dokumentationsperiode, jf. bestemmelsens stk. 8.

Ved tilrettelæggelsen af en eventuel selvbetjeningsløsning bør der være opmærksomhed på ressourcavage borgeres mulighed for at benytte sig af løsningen.

Det er i den forbindelse Ankestyrelsens mangeårige erfaring, at ressourcavage borgere i stigende grad har vanskeligt ved at imødekomme de dokumentationskrav, eksempelvis til faste udgifter, som borgeren mødes med ved behandlingen af sager om hjælp i særlige tilfælde. Det gælder særligt for ansøgere, som har andre udfordringer end ledighed. Det kan eksempelvis være borgere i misbrug, med psykisk sygdom og/eller borgere med begrænsede danskundskaber.

Ankestyrelsen bemærker, at den enkelte kommune efter retssikkerhedslovens § 4 skal tilrettelægge behandlingen af sagerne på en sådan måde, at borgeren kan udnytte sin mulighed for inddragelse i sagen.

Det er desuden Ankestyrelsens opfattelse, at det skal præciseres, hvordan dokumentationen i øvrigt skal opgøres i de tilfælde, hvor der ikke er tale om betaling af et løbende abonnement, som omtalt i den foreslåede § 86, stk. 10. Det er herunder bl.a. uklart, om det skal kunne dokumenteres, at udgifterne er fordelt med 150 kr. pr måned, eller om dokumentationen for tre måneder kan være en udgift på 450 kr. en måned. Videre fremgår det ikke klart, om dokumentationen skal opdeles pr. barn i tilfælde af, at der er flere børn.

Det er endvidere Ankestyrelsens opfattelse, at det skal præciseres, hvornår retten til genoptagelse af tillægget indtræder, når retten til tilskud er ophørt som følge af manglende dokumentation, jf. den foreslåede § 86, stk. 11 jf. stk. 8, og ansøgeren ikke senere er i stand til at fremlægge tilstrækkelig dokumentation. Den foreslåede § 86, stk. 11, kan fortolkes således, at ansøgeren vil have ret til genoptagelse af tillæg fra den førstkommande måned, efter en manglende dokumentation er indleveret, mens retten først genindtræder efter tre måneder ved udeblivelse af dokumentation, jf. bestemmelsens stk. 3.

Ankestyrelsen anbefaler desuden, at det understreges, at kommunerne har en pligt til at vejlede borgerne fyldestgørende om dokumentationskravet samt, hvordan og hvornår borgeren kan få ret til genoptagelse af fritidstillægget.

Økonomiske bemærkninger

Samlet set vurderer Ankestyrelsen, at de nye regler om kontanthjælp vil føre til en meromkostning i Ankestyrelsen på 16,8 mio. kr. i 2025, 16,9 mio. i 2026, 7,7 mio. kr. i 2027 og herefter løbende årlige omkostninger på 5,0 mio. kr.

Lovforslaget indebærer, at 54.500 kontanthjælpsmodtagere vil opleve en nedgang i ydelsen som følge af overgangen til de nye kontanthjælpsregler, jf. BEU alm. Spg. 220 af 2024. Ankestyrelsen vurderer, at 10% af de borgere, der går ned i ydelse, herunder borgere der mister deres aktivitetstillæg og diagnosesats, vil klage i forbindelse med reglernes ikrafttræden, svarende til en sagstilgang på ca. 5.450 ekstra sager i 2025 og 2026. Denne sagstilgang vil medføre en samlet omkostning på 23,2 mio. kr. Halvdelen af omkostningerne forventes i 2025 og den anden halvdel i 2026. Vi vurderer, at indførelsen af et midlertidigt tilpasningstillæg ikke i væsentlig grad vil afholde borgere fra at klage.

I forhold til det midlertidige tilpasningstillæg, som udbetales sidste gang i juni 2027, forventes det, at der vil ske en stigning i antallet af klagesager i en begrænset periode fra juni 2027. Vi forventer, at 10% af de personer, som mister deres midlertidige tilpasningstillæg fra og med juli 2027, vil klage. Ankestyrelsen estimerer, at 600 personer vil klage over, at de mister tilpasningstillægget, svarende til en merudgift i Ankestyrelsen på 2,6 mio. kr. i 2027.

Vi anser umiddelbart de nye regler for indkomstfradrag for at være mere komplicerede end de regler, de erstatter. Ankestyrelsen har modtaget omkring 330 sager om fradrag for indtægter årligt. Ankestyrelsen estimerer, at hver sag om indkomstfradrag vil blive ca. 20% tungere, svarende til en varig omkostning i Ankestyrelsen på 0,2 mio. kr. årligt fremadrettet.

Vi vurderer, at der vil komme flere klagesager som følge af afklaringsretten. Ud af den samlede målgruppe på 29.000 forventes en 0,5% at klage. Det vil føre til en sagstilgang på 145 sager årligt, svarende til en varig, årlig merudgift på 0,9 mio. kr.

Derudover vil der i de to første år efter lovens ikrafttræden være merudgifter til den første genvurdering af hele målgruppen. Det vurderes, at 0,25% af målgruppen vil klage. Det svarer til en sagstilgang på 72 sager. Det vurderes, at der vil være 15 sager i 2025, 42 i 2026 og 15 i 2027. Det vil føre til en samlet merudgift på 0,5 mio. kr. i perioden.

De nye bestemmelser i aktivlovens § 82 b ventes at føre til en stigning i sagstilgangen på skønsmæssigt 200 sager årligt, svarende til en merudgift på 0,8 mio. kr. årligt i Ankestyrelsen.

Den nye bestemmelse om fritidstillæg efter lovens § 86 ventes at føre til at en del af de borgere, der har ret til ydelsen (kontanthjælpsmodtagere med børn, som bor hos dem) vil klage, da dokumentationskravet ventes at føre til flere klagesager, jf. de materielle bemærkninger vedrørende dokumentationskravet ovenfor. Videre vil spørgsmålet om, hvad fritidstillægget kan anvendes til samt ophør og generhvervelse af fritidstillægget generere en del sager. Alt i alt ventes 500 sager yderligere årligt, til en samlet årlig merudgift for Ankestyrelsen på 2,0 mio. kr.

Herudover vurderer Ankestyrelsen, at det vil have afledte konsekvenser for sagstilgangen vedrørende hjælp i særlige tilfælde, når 54.500 borgere, der modtager kontanthjælp, forventes at gå ned i ydelse. Det forventes, at de omfattede borgere i stedet vil søge om enkeltydelser, hjælp til behandlingsudgifter, flytning etc. Ankestyrelsen forventer, at en del af de borgere vil søge om enkeltydelser mv., få afslag og klage. Det skønnes, at det samlet vil medføre en sagstilgang på omkring 275 sager årligt, til en samlet merudgift for Ankestyrelsen på årligt 1,0 mio. kr.

Ankestyrelsen bemærker at der er forskel på tyngden af de forskellige sagstyper, og at der derfor er anvendt forskellige sagspriser afhængigt af, hvilken type sag der er tale om.

Det fremhæves i lovforslaget, at lovændringen vil medføre en forenkling, hvor flere ordninger og ydelser afskaffes. Ankestyrelsen vurderer dog, at ændringerne samlet set ikke vil medføre besparelser på sagsbehandlingen i Ankestyrelsen, da administrationen af reglerne ikke forenkles. På den baggrund forventes lovændringen ikke at føre til signifikante besparelser i Ankestyrelsen.

Venlig hilsen
Jacob Hess

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og rekruttering
star@star.dk
Birgitte Buchwald Jørgensen, bib@star.dk
Birgitte S. Staffeldt, bst@star.dk

12-08-2024
GHE/6111/00011

Høring vedr. Lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Apotekerforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vores høringssvar er afgrænset til de ændringsforslag, der vedrører medicintilskud, og administrationen heraf. Vi takker endvidere for involveringen og samarbejdet i den arbejdsgruppe, hvor tekniske muligheder er blevet drøftet.

Apotekerforeningen er desværre ikke på høringssvarlisten til lovforslaget, og vi beklager derfor at vores høringssvar kommer sendt i processen. Vi vil gerne på høringssvarlisten til kommende materiale vedrørende lovforslaget.

Med lovforslaget indføres automatisk ret til medicintilskud til kontanthjælpsmodtagere, som skal formidles via det Centrale tilskudsregister (CTR). Apotekerforeningen ser positivt på denne ændring, da CTR-løsningen erstatter papirblanketter, som benyttes i dag. En løsning via CTR sikrer, at borgeren altid kan udnytte sin ret til tilskud, uanset hvilket apotek, man ønsker at handle på.

Borgeren skal ikke lægge ud for medicinkøb

En samarbejdsaftale mellem apoteker og kommuner sikrer, at apoteket kan foretage nettoafregning for kommunens andel, og derved at borgeren ikke har noget udlæg i forbindelse med køb af sine lægemidler. Apotekerforeningen vil sammen med KL i forbindelse med ændringerne tilpasse den eksisterende samarbejdsaftale, så den udvides til også at omfatte kontanthjælpstilskud.

Behov for tekniske ændringer

Apotekerforeningen kan oplyse, at indførelsen af retten til medicinhjælp kræver tekniske tilpasninger i apotekssystemerne, både i forhold til modtagelse af data fra CTR og til forsendelse af afregningsdata til de enkelte kommuner. Vi lægger til grund, at den løsningsmodel som den tekniske arbejdsgruppe har peget på implementeres efter tidsplanen, og forventer derfor, at det tekniske arbejde er afklaret og accepteret af alle parter. Apotekerforeningen forbeholder sig dog muligheden for at udgifter til udvikling og idriftsættelse kan indgå i apotekernes bruttoavanceforhandlinger med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Vi gør endvidere opmærksom på, at der er behov for at tilpasse Bekendtgørelse om indberetning af lægemiddelstatistik (Sundhedsdatastyrelsen), således at indberetningen hertil kan rumme det nye kontanthjælpstilskud. Ligeledes er der behov for at det

planlagte skifte for CTR til ny platform er gennemført og i stabil drift inden løsningen kan tages i brug.

Praktisk håndtering af kontanthjælpstilskud på apoteket

I praksis vil tilskudsberegningen foregå ved at apoteket i forbindelse med en konkret ekspedition henter data om retten til tilskud i CTR, på samme vis, som der hentes oplysninger om generelt medicintilskud, individuelle tilskud og helbredstillæg. Apoteket beregner herefter tilskuddet, som fratrækkes i egenbetalingen. Kontanthjælpstilskuddet er fastsat til 100% af tilskudsprisen (A-pris) og beløbet afregnes med den ansvarlige kommune. Hvis borgeren vælger at få udleveret en dyrere pakning (B- eller C-pris), afregnes prisforskellen direkte med borger ved udleveringen.

Rækkefølgen for beregning af borgerens tilskud vil være tilsvarende helbredstillæg, som sikrer, at der først beregnes regionalt tilskud, herefter kontanthjælpstilskud, og dernæst eventuelle andre individuelle kommunale tilskud.

I forhold til den foreslåede formulering i ny § 82 b, stk. 4 mener vi, at "apoteket" skal erstattes af "Det Centrale Tilskudsregister", da oplysningerne rettelig afleveres fra kommunen til et offentligt register, hvortil apotekerne har lovreguleret adgang. Med denne ændring vil det være tydeligt, at udvekslingen af data sker via officielle og adgangsregulerede forbindelser.

Afslutningsvist gør vi opmærksom på, at apotekerne gerne deltager i udvikling og distribution af informationsmateriale til de relevante borgere via vores digitale platforme og fysisk på apotekerne.

Med venlig hilsen

Gitte Hessner

Tilskudskonsulent, Danmarks Apotekerforening

5.8.24

Til STAR

Bib@star.dk

Bst@star.dk

Star@star.dk

Høringssvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

BUPL vil hermed benytte muligheden for at afgive høringssvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet.

Da kontanthjælpsaftalen blev præsenteret i oktober 2023, sagde aftalepartierne, at den løfter 3.500 børn ud af fattigdom. Senere kom det frem, at aftalen kun forventes at løfte 2.000 børn ud af fattigdom, når reglerne træder i kraft, mens i alt 4.000 hjælpes ud af fattigdom om 22 år!¹ Uanset denne tvivl om beregningerne må vi konstatere, at det er alt for uambitiøst i et velfærdssamfund som det danske, hvor vi i langt højere grad bør tage hensyn til de 38.000 børn, som har en forælder i kontanthjælpssystemet.

Børn, som vokser op i fattigdom, har væsentligt dårligere mulighed for at indgå i fællesskaber med andre børn. Der er desuden lavet flere forskningsprojekter som viser, at en barndom i fattigdom trækker tråde ind i voksenlivet i form af lavere beskæftigelsesgrad og flere sociale problemer. Ligesom det er dokumenteret, at lave forsørgelsesydelse ikke bidrager til større beskæftigelsesgrad blandt modtagerne, hvilket de økonomiske vismænd har fremhævet i deres rapport fra foråret 2024.²

På den positive side indeholder det aktuelle lovforslag regler om et fritidstillæg, som kan bruges på fritidsaktiviteter, kulturtilbud, sociale arrangementer i dagtilbud eller skole mv. Det bakker vi meget op om. Vi er dog bekymrede over, om det kommer til at virke i praksis eller om dokumentationsbyrden for familierne er for tung. Vi opfordrer derfor til, at ordningen evalueres grundigt og at kommunernes vejledningspligt indskræpes, således at kommunerne gør en særlig indsats for at disse nye regler kommer familierne til gavn.

Der indføres desuden et medicintilskud, hvilket også er et meget positivt element i lovforslaget. Det er selvsagt afgørende for børnenes helbredstilstand og kan bidrage til at mindske uligheden i sundhed. Dog mener vi det er problematisk, at kontanthjælpsmodtagere

¹ [Ny kontanthjælpsaftale løfter 4.000 børn ud af fattigdom - men først om 22 år | Politik | DR](#)

² [Dansk Økonomi, forår 2024 \(dors.dk\)](#)

først vil være berettigede til tilskud til medicin, når de har været på kontanthjælp i 12 af de seneste 18 måneder. Det vil betyde, at mange voksne fortsat ikke vil have råd til akut nødvendig medicin, hvilket kan risikere at præge hele familien og dermed indirekte gå ud over børnene. Vi mener derfor, at det skal være muligt for kontanthjælpsmodtagere at få tilskud til medicin fra den dato, hvor kontanthjælpen påbegyndes, ligesom det bliver tilfældet med nødvendig medicin til børn af kontanthjælpsmodtagere.

Afslutningsvist vil vi fremhæve, at der er mange børnefamilier, som står i en rigtig svær situation pt., idet det midlertidige børnetilskud er bortfaldet og de nye regler om fritidstillæg, medicintilskud mv. først træder i kraft 1. juli 2025. Der mangler løsninger på, hvordan vi her og nu hjælper de børn, som lever i fattigdom og vi opfordrer derfor til, at det midlertidige børnetilskud genindføres frem til d. 1. juli 2025.

Børn vil vokse op i fattigdom med det nye kontanthjælpssystem lave ydelser

Børnerådets bemærkninger til udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)

Forslaget om et nyt kontanthjælpssystem indeholder en ny ydelsesstruktur, som bl.a. betyder indførelse af en ny mindsteydelse. De familier, som vil modtage den nye mindsteydelse, vil stort set alle have en disponibel indkomst, der er lavere end det af Ydelseskommisionen definerede minimumsbudget.

Børnerådet anerkender aftalepartiernes intentioner bag forslaget om et nyt kontanthjælpssystem og ser positivt på ønsket om at sikre bedre økonomiske vilkår for børnefamilier, og at færre børn vokser op i lavindkomstfamilier. Det samme gælder ønsket om at fremme børns trivsel og deltagelse i samfundet. Børnerådet er dog bekymret for, at disse intentioner ikke forløses med lovforslaget. Vi hæfter os bl.a. ved, at det i et svar til Finansudvalget om effekten af aftalerne på kontanthjælpsområdet allerede er slået fast af Økonomiministeriet, at "mange kontanthjælpsmodtagere [vil] opleve en væsentlig nedgang i ydelsen med Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp".¹

Børnerådet stiller sig særdeles kritisk over for den nye ydelsesstruktur, fordi vi ved, at det har vidtrækkende konsekvenser for det enkelte barn og samfundet, når barnet vokser op i fattigdom, og fordi vi er skeptiske over for fritidstillæggets egnethed til at sikre børn, der vokser op i fattigdom, retten til et fritidsliv.

Det har store konsekvenser for det enkelte barn og samfundet, når børn vokser op i fattigdom

Det nye ydelsessystem vil have forskellige konsekvenser for børn afhængigt af den familietype, barnet indgår i. Ifølge de fremlagte beregninger fra Beskæftigelsesministeriet vil alle familietyper på mindsteydelsen dog opleve økonomiske udfordringer, herunder særligt par med børn².

¹ [BEU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 307 Svar på BEU alm del spm 307pdf \(ft.dk\)](#).

² [BEU, Alm.del - 2023-24 - Endeligt svar på spørgsmål 118: Spm. om antal familier, hvis disponible indkomst pr. måned ryger under det af Ydelseskommisionen definerede minimumsbudget som konsekvens af aftalerne på kontanthjælpsområdet fra den 13. oktober 2023](#)

Konsekvenserne af at vokse op i fattigdom er veldokumenterede og talrige. Børn, der vokser op i fattigdom, kan opleve mangel på sund og varieret kost, ordentlige boligforhold og passende tøj til årstiden³. De kan opleve social eksklusion, fx fordi de ikke har velfungerende mobiltelefoner og computere til at deltage i online fællesskaber, ikke har råd til deltagelse i fritidsaktiviteter, fødselsdage og lejrskoler eller fordi de skiller sig ud pga. deres tøj. Social eksklusion påvirker børns trivsel og udvikling af sociale kompetencer og senere i livet deres vej i uddannelsesystemet og på arbejdsmarkedet⁴. Børn kan opleve psykisk pres, fordi fokus på penge i familien påvirker overskud til at håndtere andre udfordringer og tænke frem i tid. Undersøgelser viser desuden, at familier med lave indkomster har højere stressniveauer end familier med højere indkomster⁵.

Konsekvenserne ved at vokse op i fattigdom er dermed store og kan påvirke alt fra børnenes fysiske og mentale sundhed⁶, skolegang og uddannelsesmuligheder, sociale relationer og familiedynamikker til deres fremtidige muligheder i forhold til fx arbejde⁷ og økonomisk mobilitet⁸. Det er således veldokumenteret, at en opvækst i fattigdom kan trække spor langt ind i voksenlivet og være med til at svække både barnets udvikling og trivsel⁹.

Børnekonventionens artikel 26 anerkender barnets ret til social sikring, herunder sociale forsikringsordninger, og artikel 27 fastslår, at hvert barn har ret til en levestandard, der er tilstrækkelig for barnets fysiske, mentale, åndelige, moralske og sociale udvikling. Forældrene har forsørgelsespligten, men staten skal om nødvendigt understøtte og bistå forældrene, hvis de ikke selv kan sikre børnene ordentlige levevilkår. De økonomiske vilkår, som kontanthjælpssystemet skaber, skal sikre, at rettighederne i medfør af Børnekonventionen respekteres.

Børnerådet finder det grundlæggende problematisk, at der i lovforslaget ikke er foretaget en vurdering af, hvorvidt den foreslåede lovændring vil medføre forværringer i levestandarden for et antal børn og unge, som risikerer at vokse op i fattigdom. Ikke mindst fordi dette er i direkte modstrid med Børnekonventionens artikel 27. Børnerådet mener, at der i forbindelse med forslaget burde være gennemført børnerettighedsvurderinger (Child Rights Impact Assessment (CRIIA)) for at sikre, at lovgivningen lever op til Børnekonventionen¹⁰. Ændringen burde være blevet vurderet i forhold til de mulige konsekvenser for børns rettigheder, udvikling og trivsel.

Vi ved fra studier, at højere ydelser til småbørnsfamilier med lave indkomster medfører, at børnenes generelle sundhed forbedres¹¹. Når vi kender de vidtrækkende konsekvenser – og dermed det store forebyggelsespotentiale, der ligger i at løfte børn ud af fattigdom, er det nedslående at se, at børneperspektivet heller ikke i dette nye kontanthjælpssystem vurderes og prioriteres højere.

³ [Fattigdom og afsavn \(sl.dk\)](#)

⁴ [Visning af: Konsekvenser af børnefattigdom \(tidsskrift.dk\)](#)

⁵ [Visning af: Konsekvenser af børnefattigdom \(tidsskrift.dk\)](#)

⁶ [Visning af: Konsekvenser af børnefattigdom \(tidsskrift.dk\)](#)

⁷ Information – Gjerding, Sebastian (2018): "Banebrydere studie: Fattigdom i barndommen sætter negative spor i voksenlivet"

⁸ Forskerne formidler – Jørgensen, Stine (2023): "Fattigdom – sådan reproducerer vores velfærdsstat økonomisk ulighed"

⁹ [Lesner, R. \(2023\) "Konsekvenser af børnefattigdom", Samfundsøkonomen, 2023\(2\)](#)

¹⁰ [Børnekonvention, General comment No. 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration](#)

¹¹ Kuehne et. al (2014) "The causal effect of family income on child health in the UK"

Fritidstillægget kan ikke alene sikre børns ret til fritidsaktiviteter

Aktiviteter som sport, musik, kunst og andre hobbyer kan forbedre børns trivsel og livskvalitet. Børn, der vokser op i lavindkomstfamilier, kan opleve social eksklusion som følge af, at familien ikke har økonomi til at understøtte børnenes deltagelse i fx fritidsaktiviteter og lejrskole. Vi forstår, at det er aftalepartiernes intention, at fritidstillægget skal sikre børns mulighed for deltagelse i fritidsaktiviteter.

Det er imidlertid Børnerådets opfattelse, at fritidstillægget vil give en række administrative byrder for de familier, der vil benytte det. For familier, som i forvejen kan være pressede på overskud, er det overvejende sandsynligt, at mange familier vil opleve udfordringer med at finde ud af, at tillægget eksisterer, om familien er berettiget til tillægget, og hvordan de søger om det. Det vil også kræve ressourcer af forældre at overholde reglerne for tillægget og løbende indsende dokumentation på, at de bruger tillægget til at betale for børnenes fritidsaktiviteter. Sidst, men ikke mindst, er der mulige psykiske byrder som stress, skam og tab af autonomi, som forældre kan opleve i forbindelse med at søge om tillægget. Disse negative følelser kan yderligere afskrække forældre fra at søge hjælp til deres børns fritidsaktiviteter¹².

I praksis er der risiko for, at nogle børn får ulige adgang til fritidsaktiviteter, hvis de af ovenstående grunde ikke får adgang til fritidstillægget.

Børnerådet mener, at konsekvenserne ved at kombinere en så lav mindsteydelse med et fritidstillæg, der indebærer administrative byrder for en i forvejen udsat målgruppe, er alt for store til at opveje det positive ved en målrettet indsats mod børns fritidsliv. Børnerådet anbefaler derfor en højere mindsteydelse med mulighed for specifikke tillæg for at sikre både grundlæggende økonomisk stabilitet og målrettet støtte til børns fritidsaktiviteter. Der skal desuden fokus på at nedbringe den administrationen, der i dag er forbundet med de forskellige tillæg, så forældre kan få frigivet mere overskud til andre og vigtigere ting end kommunikation med og indsendelse af dokumentation til det offentlige.

En fortsat bekymring for et kontanthjælpssystem, der forskelsbehandler børn

Børnerådet bemærker, at ministeriet er opmærksom på, at lovforslaget i særledeshed vil ramme familier med ikke-vestlig herkomst¹³. Vi vil i den anledning henvise til Børnerådets tidligere høringsvar: <https://www.boerneaadet.dk/vores-viden/2024/hoeringssvar/hoeringssvar-lovforslag-mangler-kortlaegning-af-potentielt-alvorlige-konsekvenser-for-boern/>, hvor vi også har rejst bekymring for, at det nye kontanthjælpssystem i praksis resulterer i forskelsbehandling af børn baseret på deres forældres etniske oprindelse.

Børnerådet understreger igen, at ønsket om at få flere voksne fra denne målgruppe i arbejde aldrig må ske på bekostning af børnenes ret til et anstændigt levegrundlag og ligebehandling.

¹² Herd, Hoynes, Michener, Moynihan (2023): "Introduction: Administrative Burden as a Mechanism of Inequality in Policy Implementation" The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences

¹³ [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 307 Svar på BEU alm del spm 307pdf \(ft.dk\)](#)

Afsluttende bemærkninger

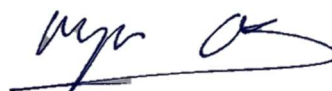
I Børnerådet vil vi gerne samarbejde om at finde løsninger, der sikrer, at alle børn i Danmark har adgang til de nødvendige ressourcer og muligheder for at trives og udvikle sig. Vi opfordrer til, at reformen evalueres, så der bliver mulighed for at justere systemet, såfremt de påpegede problematikker viser sig at slå igennem og skaber øget ulighed for visse børn. Det er Børnerådets opfattelse, at ydelserne som minimum bør ændres, så de er i overensstemmelse med de af Ydelseskommisionen definerede minimumsbudgetter fremskrevet med udviklingen i forbrugerprisindekset.

Til slut vil Børnerådet kritisere den korte frist for høringssvar hen over en sommerferie på et så omfattende og vigtigt forslag. Det er under al kritik at skulle udarbejde et fyldestgørende svar på så gennemgribende og komplicerede ændringer af et helt system med så kort varsel. Det medfører stor risiko for, at perspektiver overses, og at lovarbejdet sker på et ukvalificeret grundlag. På den baggrund forbeholder vi os retten til inden for de næste fire uger at komme med supplerende bemærkninger, når vi har haft mulighed for at få lovforslaget gennem alle procedurer i Børnerådet.

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef

Til: Birgitte Buchwald Jørgensen (BIB@star.dk), Birgitte Stengaard Staffeldt (bst@star.dk), STAR (star@star.dk)
Cc: Maja Olesen (mol@brd.dk)
Fra: Helene Aaen Springborg (hes@brd.dk)
Titel: Børnerådets supplerende bemærkninger
Sendt: 09-09-2024 18:31

Kære STAR

Som adviseret i vores høringssvar til høring om reform af kontanthjælpssystemet, kommer Børnerådet hermed med supplerende bemærkninger grundet den korte svarfrist på høringen.

Børnerådet holder fast i at den administration, der i aftalen er forbundet med at få adgang fritidstillægget, skal nedbringes, så forældre kan få frigivet mere overskud til andre og vigtigere ting end kommunikation med - og indsendelse af dokumentation til det offentlige.

Børnerådet vil gerne tilføje, at de administrative byrder forbundet med fritidstillægget heller ikke bør pålægges foreningslivet, hvis vi skal sikre et stærkt foreningsliv, der er klar til at tage i mod alle børn og unge. Det er centralt, fordi administrative byrder kan få foreninger til at nedprioritere inkluderende aktiviteter, hvis ressourcerne skal bruges på administration frem for aktiviteter og støtte til børnene.

Det kan få konsekvenser for børns fritidsliv, hvis foreninger skal bruge tid og energi på administrative opgaver, fordi det mindsker foreningens mulighed for at fokusere på aktiviteter, der skaber værdi for børn, som f.eks. personlig støtte, mentorordninger og andre sociale tiltag.

Med venlig hilsen

Helene Aaen Springborg

På vegne af Bente Boserup, forperson i Børnerådet og Maja Olesen, sekretariatschef

Helene Aaen Springborg
Børneinddragelseskonsulent
3378 3316 | hes@brd.dk

Når du henvender dig til Børnerådet, indsamler og behandler vi de oplysninger, du giver os. [Læs mere i Børnerådets privatlivspolitik.](#)

12. august 2024

Høringsvar til høring over udkast til lovforslag om reform af kontanthjælps-systemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Børnesagens Fællesråd anvender høringen over udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpsystemet mv. til at indgive en kommentar til de punkter, der vedrører børn og deres vilkår.

Kontanthjælpsystemet og niveauerne for overførselsindkomster har stor betydning for omfanget af børnefattigdom i Danmark, og en opvækst i fattigdom har alvorlige følger på både kort og lang sigt både menneskeligt og samfundsøkonomisk – selv ved fattigdom i relativt korte perioder af opvæksten.

De negative konsekvenser er forskningsmæssigt veldokumenterede. Senest i ROCKWOOL Fondens undersøgelse fra maj 2024, der dokumenterer, at de lave ydelser til flygtningefamilier i starthjælpen fra 2002 har medført et stort samlet samfundsøkonomisk tab på lang sigt. Særligt fordi det førte til øget kriminalitet og forringede niveauer af uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning for børnene i deres senere voksne liv¹.

På den baggrund er det derfor bekymrende, at lovforslaget vurderer at føre til en fordobling af antallet af modtagere af de laveste ydelser, da det vil øge omfanget af fattigdom, hvilket står i modsætning til det umiddelbare mål med reformen. Tilsvarende bekymring gælder i forhold til det lave antal af børn, som lovforslaget forventes at løfte ud af fattigdom. Beregningerne peger på ned mod ca. 2.000 børn, hvilket samtidig først forventes at ske efter en længere årrække. Reformen forventes dermed at fastholde en stor gruppe børn i fattigdom i en periode, som får svære konsekvenser for dem. Ifølge en opgørelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i november 2023 er omfanget 47.200 børn².

Generelt set bekymrer lovforslaget os derfor i Børnesagens Fællesråd. Dog indeholder det også gode tiltag for børnene i form af medicintilskud og fritidstillæg øremærket børn af kontanthjælpsmodtagere, hvilke vi bakker op om.

Vi forholder os dog uforstående over, at fritidstillægget ikke beregnes og tildeles ud fra et ligestillende princip, idet beløbet nedsættes betydeligt for børn af enlige forsørgere. I familier med begge forældre får man 450 kr. pr. barn pr. måned til de første tre børn

¹<https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/lavere-ydelser-til-flygtningefamilier-giver-et-markant-samfunds-oekonomisk-tab/>

²<https://www.ae.dk/analyse/2023-11-stort-fald-i-antallet-af-fattige-boern-men-stadig-store-kommunale-forskelle>

(maksimalt 1.350 kr. pr. familie pr. måned), mens enlige forsørgere alene får et reduceret fritidstillæg på 112,50 kr. pr. barn pr. måned for de første tre børn (maksimalt 337,50 kr. pr. familie pr. måned). Begrundelsen er, at enlige forsørgere modtager et ekstra børnetilskud, som anses for at vil kunne anvendes til at dække den resterende udgift til barnets fritidsaktivitet. Den begrundelse finder vi dog ikke rimelig, da den alene har hold i teorien og ikke i praksis. Både vi og vores mange medlemsorganisationer ved fra vores kontakt med målgruppen, at eneforsørgerfamilier er afhængige af det ekstra børnetilskud for at få dagligdagen til at hænge sammen økonomisk i forhold til betaling af husleje, fødevarer og andre afgørende udgifter. De har derfor ikke det økonomiske overskud, som antagelsen bygger på, til at kunne betale for fritidsaktiviteterne. En fastholdelse af den foreslåede beregning vil derfor medføre, at børn af eneforsørgere får ringere adgang til fritidsaktiviteter end børn af den øvrige målgruppe og forbliver i social udsathed. Fritidstillægget bør derfor beregnes ens for den samlede målgruppe.

Slutteligt vil vi bemærke, at kravet om dokumentation før udbetaling af fritidstillægget for mange forældre vil opleves umyndiggørende og ressourcekrævende. For en målgruppe, som i forvejen er udfordret af tilværelsens krav og oplevelsen af omverdenens syn på dem, vil det for mange føre til et fravalg og dermed forringede muligheder for børnenes adgang til fritidsaktiviteter. Vi opfordrer derfor til at fjerne dette krav.

Med venlig hilsen

Pernille Gry Petersen
Generalsekretær

Høringssvar: Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl.

Afsender:

Cabi

Aaboulevarden 70. 3.sal, 8000 Aarhus C

Annette Juul Jensen – aje@cabiweb.dk

Generelle bemærkninger:

Fradragsbestemmelser

Cabi bifalder de nye fradragsbestemmelser for indtægt ved ordinært arbejde. Det er Cabis forhåbning, at de nye fradragsbestemmelser vil tilskynde både borgere og beskæftigelsesmedarbejdere til at arbejde målrettet med brugen af ordinære timer som et aktivt redskab i vejen væk fra ledighed. Det er Cabis formodning, at det bliver lettere at synliggøre de reelle økonomiske gevinster ved selv få timers ordinært arbejde.

Der bør dog fortsat være opmærksomhed på progression i forhold til fuld selvforsørgelse, da der kan være risiko for, at nogle borgere vil lejre deres økonomi på 85 % af dagpengesatsen.

Forenklet ydelsesstruktur

Hos Cabi ser vi ligeledes positivt på den forenkede ydelsesstruktur. Dog må vi rette opmærksomheden mod, at de mange tillæg fortsat komplicerer gennemskueligheden for både borgere og ydelsesmedarbejdere.

Kontanthjælpsatser for borgere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskrav

Cabi vurderer, at der kan være en risiko forbundet med de lave kontanthjælpsatser for endnu flere borgere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet.

For ægtefæller, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet, og hvor manden eksempelvis opnår ordinært fuldtidsarbejde, bliver den samlede kontanthjælpsberegning 0 kr., hvorved hustruen ikke længere er berettiget til kontanthjælp, og derved i stor fare for at blive hjemmegående.

Kvinderne mister på denne måde en kontaktflade til jobcentret og derved den opbakning, der er nødvendig i forhold til både job og negativ social kontrol.

Dette går imod de overordnede ønsker fra aftalepartierne om "at gøre op med, at mange indvandrere, især kvinder med ikke vestlig baggrund, ikke er en del af det danske arbejdsmarked".

Afklaringsret for aktivitetsparate borgere over 30 år

Cabi bemærker, at der foreslås en afklaringsret for aktivitetsparate borgere, når de har modtaget kontanthjælp i 2 år. Herefter skal sagen genvurderes hvert andet år.

Vi ved gennem en række beskæftigelsesrettede projekter (BIB, Flere skal med etc.), at en håndholdt og løbende indsats er afgørende for de udsatte borgere.

Det vil derfor være formålstjenligt, at der løbende og hyppigt efter de første 2 år tages stilling til om progressionen er til stede og hvorvidt kontanthjælp er den rette forsørgelse for borgeren.

Cabi foreslår, at den efterfølgende genvurdering af sagen efter 2 år, nedsættes til en årlig frekvens.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København
Danmark

Hørings svar om nyt kontanthjælpssystem

Dansk Arbejdsgiverforening har den 21. juni 2024 modtaget høring over lovforslag, der udmønter *Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst.*

12. august 2024
ENRA
Dok ID: 425520

Dansk Arbejdsgiverforening bifalder som udgangspunkt, at der med den politiske aftale skabes afklaring og ro omkring rammerne for kontanthjælpssystemet fremover.

DA bemærker dog, at forslaget ikke konsekvent implementerer anbefalingerne fra Ydelseskommisionen, og at det svækker de samlede økonomiske incitamentter i kontanthjælpssystemet til at søge beskæftigelse.

Ydelsesstruktur

Med lovforslaget gennemføres en forenkling af de eksisterende kontanthjælpsydelse, så ydelserne selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp, og kontanthjælp erstattes af en kontanthjælp med 3 satser (mindstesats, grundsats og forhøjet sats).

DA bemærker dog, at kontanthjælpsydelsen for en borger – hvor opholdskravet er opfyldt – med lovforslaget automatisk øges til den forhøjede sats ved det fyldte 30 år.

Ydelseskommisionen anbefalede ikke en sådan automatisk forhøjelse, men derimod at forhøjelsen skulle baseres på henholdsvis tidligere beskæftigelse, gennemført uddannelse og antal år med lovligt ophold i Danmark.

En automatisk aldersbaseret forhøjelse af kontanthjælpsydelsen giver et incitament til langtidsledighed, hvilket strider mod princippet om, at kontanthjælp skal være en midlertidig ydelse. DA anbefaler derfor, at den automatiske forhøjelse af kontanthjælpssatsen ved det fyldte 30 år udgår.

DA anbefaler samtidig, at beskæftigelseskravet i forhold til forhøjet kontanthjælpssats bør skærpes fra 2 år og 6 måneder inden for de sidste 10 år – enten ved et højere beskæftigelseskrav eller en kortere referenceperiode. Hermed styrkes borgernes incitament til løbende at søge beskæftigelse.

Vester Voldgade 113
1552 København V
Tlf.: 33 38 90 00
CVR 16834017
da@da.dk
da.dk

Nyt ungetillæg

DA havde gerne set, at den foreslåede afskaffelse af aktivitetstillægget i højere grad afspejlede anbefalingerne fra Ydelseskommisionen.

Kommisionen bemærkede således, at den højere ydelse som følge af aktivitetstillægget hæmmede de unges progression mod selvforsørgelse og uddannelse, da visitationen fra aktivitetsparat til uddannelses- eller jobparat kunne medføre en væsentlig nedgang i ydelsen.

Med lovforslaget afskaffes det eksisterende aktivitetstillæg, jf. Ydelseskommisionens anbefalinger. Men i bemærkningerne til det nye ungetillæg fremgår det, at der vil være et væsentlig overlap mellem personkredsen for aktivitetstillæg, og personkredsen, der fremover vil kunne modtage det særlige ungetillæg.

DA er på den baggrund bekymret for, at det foreslåede særlige ungetillæg på lige fod med aktivitetstillægget vil hæmme borgerens progression mod selvforsørgelse og uddannelse. DA foreslår derfor, at adgangen til ungetillægget indsnævres, så der er mindre overlap med målgruppen for aktivitetstillægget.

Modregning af arbejdsindkomst m.v.

DA bifalder, at der i lovforslaget indføres en mere lempelig modregning af arbejdsindkomst. Ydelseskommisionen påpegede således, at der ved arbejde med få timer ved siden af kontanthjælpsydelsen ikke var nogen gevinst ved at arbejde, idet indtægten blev 100 pct. modregnet i ydelsen.

Det er dog vigtigt for DA, at en borger ikke bør kunne modtage kontanthjælp, hvis man har en relativ høj indkomst fra arbejde. Derfor bifalder DA også, at den planlagte evaluering i aftalen om det nye kontanthjælpsystem bl.a. netop skal fokusere på det lempeligere indkomstfradrag.

Det er også positivt, at evalueringen vil fokusere på det nye fritidstillæg for børn. DA anbefaler her, at fritidstillægget til børn bør ligge inden for rammen på 85 pct. af overenskomst-mæssig mindsteløn med henblik på sikre sunde økonomiske incitamenter i kontanthjælpsystemet.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Emil Niragira Rasmussen

Hørings svar til udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har modtaget udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v. i høring.

Det fremsendte lovforslag er en følge af flere aftaler på kontanthjælpsområdet, herunder også udvidelse af målgruppen for SHO og arbejdspligten.

DS finder, at det er prisværdigt, at reformen af kontanthjælpssystemet rummer en meget tiltrængt forenkling af kontanthjælpen. Men DS må samtidig udtrykke alvorlig bekymring over, at man ved en så omfattende reform ikke er kommet i mål med at sikre et bedre økonomisk grundlag for udsatte mennesker og familier i Danmark.

DS mener, det er problematisk, at de laveste ydelsesniveauer er fastholdt i det fremtidige kontanthjælpssystem, og at der samtidig lægges op til en massiv udvidelse – tæt på en fordobling - af målgruppen for de laveste ydelser. Det er med til at fastholde folk i fattigdom, og det gør det sværere for socialrådgiverne at arbejde med borgernes udfordringer og hjælpe dem ind på arbejdsmarkedet, når stress og bekymringer - som følge af uoverskuelige økonomiske udfordringer - mindsker borgernes mentale overskud. Det er desuden veldokumenteret, at børn præges af en opvækst i fattigdom. Det går ud over børnenes trivsel og forværrer deres mulighed for at klare sig godt senere i livet. Senest har Rockwoolfonden dokumenteret, at starthjælpen (reduceret kontanthjælp til flygtninge) havde en samlet negativ samfundsøkonomisk effekt, bl.a. fordi børnene klarede sig ringere senere i livet¹. Det er efter DS' opfattelse både samfundets pligt og en god investering i fremtiden at sørge for, at den enkelte har et tilstrækkeligt levegrundlag.

¹ <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/lavere-ydelser-til-flygtningefamilier-giver-et-markant-samfunds-oekonomisk-tab/>

Færre satser og forenkling

Lovforslaget lægger op til, at de mange forskellige satser bliver færre og mere enkle i det nye kontanthjælpssystem, som i udgangspunktet vil bestå af en mindstesats (6.553 kr.), en grundsats (6.955 kr.), en forhøjet sats (12.064 kr.) og en sats for hjemmeboende (2.823 kr.). Hertil at et nyt børnetillæg (2.687 kr. pr. måned) til begge forældre på kontanthjælp uanset sats, antal børn og uanset om barnet bor hos den enkelte forælder. Dertil et tillæg for enlige ikke-forsørgere, der modtager grundsats eller forhøjet sats (1.054 kr. pr. måned) og tillæg til enlige forsørgere på mindste og grundsats (1.581 kr. pr. måned).

Udover de færre satser, så sker der også en forenkling, idet 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet afskaffes og erstattes af et loft over boligstøtten.

Boligstøtteloftet på 350 kr. om måneden pr. kontanthjælpsmodtager og vil gælde samlevende og ægtefæller, der modtager forhøjet sats. Sådan som vi forstår ordningen vil loft over boligstøtten ikke omfatte enlige og den vil alene vedrøre den del af boligstøtten, der andelsmæssigt knytter sig til kontanthjælpsmodtageren.

Med lovforslaget bortfalder muligheden for at modtage særlige støtte for kontanthjælpsmodtagere og modtagere af de laveste ydelser, mens muligheden opretholdes for ressourceforløbsmodtagere og modtagere af sygedagpenge og ledighedsydelse.

DS synes det er meget positivt, at kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen afskaffes, idet den unødigt vanskelig at administrere. Tilgængæld er vi bekymrede for, at udfordringerne med at kunne betale basale fornødenheder, fx boligudgifter, vil bestå. Særligt vækker det stor ærgrelse for os, at muligheden for at kompensere de borgere med de laveste ydelser med særlig støtte bortfalder. Det vil være vores bekymring, at borgere og familier sættes i nogle overordentlige vanskelige situationer, som skaber unødige sociale problemer - herunder hjemløshed, og vil forværre deres udsigter til en tilknytning til arbejdsmarkedet. DS vil følge praksis vedrørende det nye loft over boligstøtten og konsekvenserne af, at der ikke kan tildeles særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere, herunder også modtager af de laveste ydelser.

De unge

En anden forenkling består af, at de særlige satser for personer under 30 år, der har en dokumenteret psykisk lidelse med visse psykiske diagnoser og aktivitetstillægget afskaffes. I stedet foreslås indført et nyt særligt ungetillæg målrettet unge kontanthjælpsmodtagere i alderen 18-29 år med udfordringer ud over ledighed. (For unge under 25 år, der er ikke-forsørgere, udgør det 1.000 kr. pr. måned - for personer i alderen 25 til 29 år og forsørgere under 30 år udgør det 2.500 kr. pr. måned)

Der indføres desuden et midlertidigt tilpasningstillæg (på 2.000 kr pr. måned) i to år for den gruppe af unge, der går relativt meget ned i ydelsesniveau ved overgangen til de nye regler. Det midlertidige tillæg gælder alene for de unge, der er i kontanthjælpssystemet ved de nye reglers ikrafttræden.

DS mener, det er yderst bekymrende, at der lægges op til en betydelig forringelse af de sårbare unges forsørgelsesgrundlag. For denne gruppe af unge er særligt vigtigt at kunne mobilisere overskud til at komme tættere på uddannelse og beskæftigelse, fremfor at bekymre sig om de har midler nok til husleje og daglige fornødenheder. Vi ser i disse år en bekymrende stigning af unge, der ender på førtidspension. En betydelig forringelse af de unges vilkår er en meget dårlig investering for fællesskabet og en potentiel katastrofe for de unge, som ender i udenforskab. Det er samtidigt DS' opfattelse, at en ydelse, der kan sikre rimeligt levegrundlag, ikke kan stå alene. Der er behov for individuelt tilrettelagte og intensive forløb, med inspiration fra fx IPS, hvor fagpersoner kan arbejde sammen med den unge om at komme tættere på arbejdsmarkedet, samtidigt med at psykisk sygdom, misbrug etc. håndteres.

Fritidstillæg

Der indføres et fritidstillæg til alle børn i kontanthjælpssystemet, som skal understøtte, at børnene får mulighed for et aktivt fritidsliv. Fritidstillægget er på 450 kr. skattefrit pr. barn pr. måned, dog maksimalt 1.350 kr. svarende til 3 børn pr. familie. Enlige forsørgere vil modtage et reduceret fritidstillæg på 112,50 kr. pr. barn pr. måned – begrundelsen herfor er, at det særlig forhøjede børnetillæg efter gældende regler skal dække nogle af de samme udgifter som fritidstillægget. Der er krav om, at der skal afleveres dokumentation for, at mindst en tredjedel af pengene er brugt på barnets fritidsliv.

Det er meget afgørende, at børn, der lever i familier med små midler, har mulighed for at deltage i fritids- og kulturlivet, og det hensyn imødekommes med det forslåede fritidstillæg. DS så gerne, at ordningen blev administreret med tillid frem for dokumentation via kvitteringer. Det bliver en administrativ tung opgave for ydelsesafdelingen med den forslåede ordning, og der er en risiko for, at de svageste familier ikke får benyttet ordningen. Hvis ordningen gennemføres som forslået vil DS henstille til, at der bliver lavet en it-løsning, som er nem at tilgå for børnefamilierne.

DS er meget uforstående overfor, at børn af enlige skal stilles ringere mht. fritidstillæg.

Medicintilskud

Der indføres en ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin for personer, der har modtaget kontanthjælp i mere end 12 ud af de seneste 18 måneder og er fyldt 30 år. Desuden gives der ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin til børn af kontanthjælpsmodtagere, denne ret gælder fra første dag en forælder er på kontanthjælp. Ordningen skal administreres automatisk, så tilskudsberettiget medicin kan udleveres uden egenbetaling fra apoteket.

DS synes det er et rigtigt godt forslag, som kan medvirke til at udligne den ulighed, der er i sundhed. DS mener dog også, at ordningen bør omfatte unge 18-29 år, og at ordningen for de unge ikke skal være betinget af, at den unge har modtaget kontanthjælp i 12 måneder.

Fribeløb til lønnede timer

Det foreslås, at der indføres regler om, at kontanthjælpsmodtagere, der modtager kontanthjælp med forhøjet sats, vil få et friløb på 2.500 kr. og kontanthjælpsmodtagere, der modtager kontanthjælp med grundsats og mindstesats, vil få et fribeløb på 5.000 kr., så disse personer vil kunne tjene henholdsvis 2.500 kr. og 5.000 kr. om måneden, uden at der vil ske fradrag i kontanthjælpen.

DS mener, det er et virkelig godt og meget enkelt forslag, som kan og vil fremme lønnede timer. Lønnede timer har en god effekt i forhold til, at mennesker længere fra arbejdsmarkedet kan få erfaringer med at bidrage, hvilket både kan bevirke, at de kan bringes tættere på selvforsørgelse, og har en stor betydning for trivsel for den enkelte, for familien og ikke mindst for børnene.

Afklaringsgaranti

Det foreslås, at der indføres en afklaringsret for alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 år og ikke er omfattet af reglerne om program efter integrationsloven, når de har modtaget hjælp i kontanthjælpssystemet i en sammenhængende periode på to år. Efter den første afklaring vil der ske en yderligere afklaring efter 2 år, hvis personen fortsat er i kontanthjælpssystemet.

Afklaringen vil bestå af to elementer. Dels skal der være en vurdering af, om personens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet med henblik på at vurdere, om personen er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob og førtidspension efter

gældende regler. Dels skal der være en stillingtagen til, hvilken indsats der kan iværksættes for personen, hvis personen fortsat skal være i kontanthjælpssystemet.

Hvis kommunen vurderer, at personens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, vil kommunen på baggrund af indstillingen fra teamet kunne træffe afgørelse i personens sag. Personen vil have mulighed for at klage over kommunens afgørelse ligesom i dag, når sagen har været for rehabiliteringsteamet, og der er truffet beslutning om et konkret tilbud i sagen.

Hvis kommunen derimod vurderer, at personen ikke er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, skal kommunen tage stilling til, hvilke konkrete indsatser der vil kunne iværksættes for at understøtte, at personen bliver en del af arbejdsmarkedet. En sådan vurdering vil ikke være en afgørelse. Vurderingen vil i stedet skulle betragtes som et almindeligt processuelt sagsbehandlingsskridt. Der vil således ikke være mulighed for at klage over kommunens vurdering. Hvis der efterfølgende bliver truffet en afgørelse om et beskæftigelsesrettet tilbud, f.eks. om virksomhedspraktik, vil man kunne klage over tilbuddet ligesom i dag.

Kommunen vil ikke skulle foretage særskilte registreringer i forbindelse med vurderingen / afklaringsretten, da der er tale om et sagsbehandlingsskridt, som skal fremgå af personens sag, når kommunen har foretaget vurderingen.

Der foreslås en to-årig periode for indfasning af ordningen.

DS har gennem flere år arbejdet for, at der blev indført en afklaringsgaranti for mennesker i kontanthjælpssystemet, fordi både enkeltsager og gennemgange af sager i statslige projekter har vist, at alt for mange mennesker hænger fast i og er overladt til sig selv i kontanthjælpssystemet. Dermed er de langvarigt er på ydelser, der er tiltænkt at være midlertidige. Det er derfor set fra vores perspektiv meget positivt, at der er taget skridt til at indføre et sådant redskab i forbindelse med en reform af kontanthjælpsområdet.

DS har dog to væsentlige indvendinger i forhold til den foreslåede ordning.

For det første mener vi, det er vigtigt, at ordningen bliver ambitiøs og prioriteret. Vi mener, det er vigtigt, at afklaringsgarantien gennemføres årligt, og at den plan, som kommunen kan lave for personer, der ikke er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, skal formaliseres yderligere ved at planen og de aktiviteter, som den rummer, både får karakter af en afgørelse, som borgeren kan påklage, og at afklaringsgarantien registreres.

For det andet mener vi, at det er afgørende, at afklaringsgarantien ikke yderligere komplicerer de regler og processer, der er i beskæftigelsesindsatsen. Afklaringsgarantien skal være det helt centrale omdrejningspunkt for en individuel og

konkret indsats for borgeren og være borgens retssikkerhed for en indsats, der bringer ham eller hende tættere på arbejdsmarkedet eller til den rette ydelse. Derfor skal de processuelle krav og regler i beskæftigelsesindsatsen sideløbende forenkles, og der skal være tid til arbejdet med den enkelte borger. Det er vigtigt, at de medarbejdere, der arbejder med afklaringsgarantien, er uddannet socialrådgivere / socialformidlere og de sidder med en lave sagsstammer, der muliggør kvalitet i arbejdet med borgerne.

Diverse

DS kan tilslutte sig de foreslåede ændringer af formue- og kapitalregulering og de ensrettede ferieregler.

Med venlig hilsen

Signe Færch

Forkvinde i Dansk Socialrådgiverforening

Styrelsen for Arbejdsmarked
og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Den 25. 06 2024

Vedrørende sagsnr.: 2024-229

Høringsvar vedr. Høring over udkast til lovforslag om reform af kontanthjælps systemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælps loftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret til skud til medicin, m.v.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Rasmus Kjær Slot, Konsulent, Rådgivning og Politikudvikling

Til: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

23. juli 2024 / tk_dh
Sag 2-2023-00274
Dok. 654962

Høringsvar om revision af kontanthjælpen

1. Indledende bemærkninger

En stor gruppe borgere på kontanthjælp har psykiske lidelser og andre handicap. For DH er det helt centralt, at de kommende ændringer af kontanthjælpsområdet sikrer dem et værdigt liv og ikke stiller dem ringere økonomisk som følge af deres handicap.

Det er vigtigt for os, at ændringerne styrker mulighederne for dem, der har potentiale til at komme i job eller uddannelse. Kontanthjælpen skal være midlertidig og ikke et sted, man parkeres i mange år. Borgerne skal afklares hurtigt og have hjælp og støtte videre til det, der er det rette for dem: ordinært job eller uddannelse – eller førtidspension, fleksjob, revalidering e.l.

Vi er enige i, at der er behov for enklere regler om kontanthjælp. Fx er 225 timers-reglen administrativt tung, og alt for mange borgere med handicap har oplevet at få nedsat deres ydelse uretmæssigt.

Mange har også været ramt af kontanthjælpsloftet. Derfor er det godt at loftet afskaffes.

Lempeligere regler om pension, bedre muligheder for at beholde indtægter fra løntimer, gratis medicin, fritidstillæg målrettet børnene er også gode tiltag.

I kølvandet på lovgivningen er det aftalt at sætte penge af til en styrket indsats for unge på kanten. Det er godt, men politikere og embedsmænd skal huske at tage højde for de mange unge med handicap i udmøntningen – og inddrage mennesker med handicap og deres organisationer i arbejdet.

Der er også forhold der bekymrer os. Der er ikke taget højde for, at personer med handicap møder barrierer på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet og har dermed har sværere ved at reagere på "øgede incitamenter" til at tage løntimer eller ordinære job.

Konkret har ser vi tre hovedproblemer der bør gøres noget ved:

- Der er borgere – især unge – med diagnoser og helbredsudfordringer, der sættes ned i ydelse og bliver klemt økonomisk.
- Den afklaringsret, som var en del af den nu bortfaldne aftale indgået før valget, er blevet udvandet væsentligt.
- Der er ikke taget skridt til at kompensere unge for transportudgifter ved deltagelse i aktive tilbud.

. Vi foreslår derfor:

- Styrket afklaringsret
- Midlertidige og permanente økonomiske forbedringer for unge med psykiske og andre helbredsudfordringer.
- Lempede anciennitetskrav for adgangen til gratis medicin
- Kompensere unge for transportudgifter ved deltagelse i aktive tilbud

2. Fakta om kontanthjælp og handicap

41 % af borgerne i kontanthjælpssystemet har fået stillet en diagnose der kan være relateret til psykisk lidelse, mod 12 % i befolkningen.¹

15 % af borgerne i kontanthjælpssystemet har fået stillet en diagnose der kan være relateret til et handicap, mod 4 % i befolkningen.²

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere: 21,9 % modtager en handicapydelse, 68,4 % har en psykisk diagnose.³

Hver tredje borger med over 5 års anciennitet i kontanthjælpssystemet hører slet ikke til der.⁴

Ud af 8.000 borgere med handicap havde 3500 været ramt af kontanthjælpsloftet.⁵

Kontanthjælpsmodtagere med handicap under kontanthjælpsloftet: 32 procent sparede på medicin. 49 procent skar i madbudgettet. 58 procent opgav fritidsaktiviteter som sport og foreningsmedlemskab.⁶

83 % af kommunerne vurderer, at over halvdelen af de unge på den lave uddannelseshjælpsats har svært ved at lægge ud for befordring, når de skal deltage i aktive tilbud⁷

¹ Ydelseskommisionens rapport (2022), s. 65-66. <https://bm.dk/media/17892/ydelseskommisionen-afrapportering-web.pdf>

Andelene med diagnoser er formentlig undervurderet, da registrene højst går 10 år tilbage i tid, og diagnoser stillet af privatpraktiserende psykiatere og praktiserende læger ikke indgår. Desuden er der formentlig personer, der ikke er udredt. .

² Samme kilde som note 6. Den reelle andel vil også her være højere.

³ Evaluering af Flere skal med II, Bedre indsats til borgere i ressourceforløb og Afklaringspuljen (år?), s. 11 <https://www.star.dk/media/hdxlhfff/evaluering-flere-skal-med-ii-bedre-indsats-til-borgere-i-ressourceforloeb-og-afklaringspuljen.pdf>

2019-tal. De reelle andele vil være højere, da ikke alle personer med handicap modtager handicapydelse og ikke alle personer med psykiske diagnoser er udredt og diagnosticeret eller optræder i registrene.

⁴ Undersøgelse fra Flere Skal Med-projektet 2019.

⁵ Dansk Socialrådgiverforening (2018): <https://socialraadgiverne.dk/3517-syge-borgere-uretmaessigt-ramt-af-kontanthjaelpsloftet/>

⁶ Spørgeskemaundersøgelse blandt 233 kontanthjælpsmodtagere med handicap (2017), lavet af DH.

⁷ Analyse af beskæftigelsesindsatsen for unge i kontanthjælpssystemet (2019), s. 22: <https://star.dk/media/12050/analyse-af-unge-i-kontanthjaelppssystemet.pdf> (s. 22)

Mindst 40 % af de unge der ikke er i gang med uddannelse eller er i beskæftigelse, har et handicap. ⁸

3. Bemærkninger til lovforslaget

Styrk afklaringsretten

Med lovudkastet indføres en afklaringsret for alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere fyldt 30 år, når de har været i kontanthjælpssystemet i sammenhængende to år.

Formålet er at understøtte, at kontanthjælp skal være en midlertidig ydelse. Det er vi helt enige i. Vi ser alt for mange eksempler på, at borgere med handicap går i årevis på kontanthjælp uden at blive afklaret og støttet i at komme i job, uddannelse, fleksjob, førtidspension eller hvad der nu er det rette tilbud.

Den foreslåede afklaringsret består i en tværfaglig genvurdering. Kommunen skal vurderes, om borgeren sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, eller om personen fortsat skal være i kontanthjælpssystemet.

Vi vil gerne bemærke, at der er tale om en svagere udgave af afklaringsretten, end den der lå i den bortfaldne aftale indgået før valget. Den bestod i:

- Løbende årlig genvurdering af borgerens sag
- Ret for borgeren til at søge om ressourceforløb eller fleksjob på det foreliggende grundlag
- Pligt for kommunen til at vejlede om denne ret
- Ret til at klage, hvis kommunen træffer en afgørelse, borgeren ikke er enig i (fx nej til visitation til fleksjob)

Også denne udgave af afklaringsretten kunne være stærkere, men den har mere substans og mere vægt på borgerrettigheder end lovudkastets model. Derfor foreslår vi at tage den med i det endelige lovforslag. Suppleret med ret til at søge førtidspension og revalidering på det foreliggende grundlag.

Desuden finder vi det rimeligt, at afklaringsretten skal gælde for borgere i kontanthjælpssystemet på 25 år og opefter.

Et registertræk fra 2023 viser, at 15 % af medlemmerne af Dansk Blindesamfund i alderen 20 til 29 år er på kontanthjælp mod 3 % i befolkningen som helhed. Synshandicappede og andre med handicap under 30 år i kontanthjælpssystemet bør også sikres ret til afklaring, da man ellers risikerer at tabe de unge på gulvet, hvis de skal vente 5, 7 eller 10 år på at få en afklaring af deres muligheder på arbejdsmarkedet. De unge KAN få en afklaring, men vi er bekymrede for, at det ikke vil ske i tilstrækkelig grad. Denne bekymring er ikke grebet ud af luften, men bygger på erfaringer – herunder fra tidligere gennemførte arbejdsmarkedsprojekter - der peger på, at kommunerne parkerer unge med handicap på kontanthjælp.

⁸ AE-rådet (2018): <https://handicap.dk/files/media/document/AE%202022%20-%20Unge%20med%20handicap%20st%C3%A5r%20of-tere%20uden%20job%20og%20uddannelse.pdf>

Vi foreslår:

- For aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere fyldt 25 år med to års sammenhængende anciennitet indføres en afklaringsret i form af en løbende årlig genvurdering samt en ret for borgeren til at søge ressourceforløb, fleksjob, førtidspension eller revalidering "på det foreliggende grundlag". Vejledningspligt for kommunen og klageret for borgeren følger med.

Lempelse af virkninger af afskaffelse af den særlige høje sats for personer, der har en dokumenteret psykisk lidelse, og aktivitetstillægget

Personer på under 30 år med visse dokumenterede psykiske lidelser mister den særligt høje sats, de hidtil haft ret til at få.

Desuden afskaffes det tillæg borgere i kontanthjælpssystemet får ved deltagelse i aktive tilbud (aktivitetstillægget).

Begge ændringer medfører en temmelig dramatisk nedgang i det månedlige rådighedsbeløb for de berørte grupper.

Som kompensation indføres der i lovudkastet et nyt særligt ungetillæg målrettet en række kontanthjælpsmodtagere i alderen 18-29 år med udfordringer ud over ledighed. Dvs. unge som kommunen vurderer ikke har mulighed for at blive selvforsørgende eller komme i uddannelse inden for en overskuelig periode.

Desuden indføres et midlertidigt tilpasningstillæg på 2.000 kr. om måneden. Det gives til unge under 30 år, som mister aktivitetstillæg eller den høje sats for personer med bestemte psykiske lidelser, og som oplever en ydelsesnedgang på mindst 2.000 kr. om måneden. Tillægget ydes i en periode på to år.

Vi mener:

Det er positivt, at der indføres et ungetillæg på mellem 1.000-2.500 kr. Men netto er der tale om en væsentlig økonomisk forringelse for borgere, hvoraf mange har helbredsudfordringer, handicap mv.

Det er positivt, at der indføres en overgangsordning i form af et midlertidigt tilpasningstillæg. Men dels vil det ikke kompensere fuldt ud, dels vil nye unge opleve at få betydeligt mindre fremover og stadig have de samme udfordringer.⁹

Vi frygter derfor, at man fattiggør unge med store psykiske og andre helbreds-mæssige udfordringer, der møder flere barrierer for at komme i job og uddannelse end andre, og som har udgifter som følge af deres handicap der ikke bliver dækket.

Vi foreslår derfor både midlertidige og mere permanente ændringer, der skal mindske de negative økonomiske konsekvenser. Dels bør det midlertidige tilpasningstillæg hæves. Dels bør der indføres et tillæg målrettet unge med særlige dokumenterede helbreds-mæssige udfordringer, som rummer den eksisterende liste af psykiske diagnoser, men også inkluderer andre diagnoser.

⁹ Et flertal i Folketinget begrundede indførelsen af den høje sats til borgere med visse psykiske diagnoser med: "...at de økonomiske incitamenter ikke havde samme effekt over for disse psykisk syge unge. Det blev fremført, at disse unge psykisk syge, der modtog kontanthjælp med ungesatserne, herunder den nedsatte sats, havde svært ved at få kontanthjælpen til at række til de faste udgifter til bolig, mad, medicin og andre udgifter herunder udgifter til socialt samvær." (Lovudkastets bemærkninger, side 79). Denne begrundelse holder stadig væk vand efter vores vurdering.

Vi foreslår:

- Det midlertidige tilpasningstillæg hæves til 3.000 kr. om måneden.
- Der indføres et særligt tillæg til unge under 30 år med dokumenterede særlige helbredsmæssige udfordringer.

Loft over boligstøtte og fjernelse af særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere (§ 34)

Flere af vores medlemsorganisationer er bekymrede for afskaffelsen af den særlige støtte efter § 34 for modtagere af uddannelses- og kontanthjælp og det foreslåede loft over boligstøtten (som erstatter kontanthjælpsloftet).

I København og andre større byer, hvor huslejen er høj, er det for mange med handicap netop disse støttemuligheder, der betyder, at de har et meget lille beløb til mad og andre fornødenheder, når de faste udgifter er betalt. Forslaget kan få den konsekvens, at de borgere der får frataget denne støtte enten må flytte (hvilket de sandsynligvis ikke har råd til) eller må leve for et meget lille beløb i dagligdagen.

Vi foreslår:

- Effekterne skal undersøges nærmere, og det skal sikres at ændringerne ikke forringer levevilkårene for borgere med handicap

Tilskud til dækning af udgifter til medicin

Lovudkastet lægger op til at indføre et tilskud til nødvendig lægeordineret medicin.

Tilskuddet har karakter af en ret for borgeren. Det dækker udgiften til det billigste præparat. Det gives til borgere, som har været i kontanthjælpssystemet i mindst 12 måneder inden for de seneste 18 måneder. For børn af kontanthjælpsmodtagere vil tilskuddet gælde fra første dag.

Vi er overordnet set meget tilfredse med, at der indføres en ret til dækning af udgifter til nødvendig medicin. Vi ser dog gerne, at "anciennitetskravet" på 12 måneder for voksne lempes.

Vi foreslår:

- Kravet om at man skal have været i kontanthjælpssystemet i mindst 12 måneder, sænkes til 6 måneder.

Fjern loft over transportudgifter

Ifølge lov om aktiv beskæftigelsesindsats ydes der tilskud til dækning af transportudgifter, når en borger deltager i et tilbud (fx om uddannelse). Der er et loft på 1.000 kr. om måneden. Ydelseskommissionen foreslår at fjerne loftet på 1.000 kr. for refusion af transportudgifter og i stedet dække udgifter uden loft, som det sker for personer på integrationsydelse. Det er DH enig i. Vi ved, at mange unge kan opleve transportudgifter som en væsentlig barriere for at deltage i tilbud.¹⁰ Hjælp til transport skal dække de faktiske transportudgifter til og fra aktiveringssted og bopæl.

¹⁰ Analyse af unge i kontanthjælpssystemet (2019), afsnit 3.2: <https://star.dk/media/12050/analyse-af-unge-i-kontanthjaelpssystemet.pdf>

Vi foreslår:

- Loftet over transportudgifter i lov om aktiv beskæftigelsesindsats fjernes med henblik på at sikre fuld dækning af transportudgifter til og fra aktiveringssted og bopæl.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen, formand

Til: Birgitte Buchwald Jørgensen (BIB@star.dk), Birgitte Stengaard Staffeldt (bst@star.dk)
Cc: STAR (star@star.dk)
Fra: Torben Kajberg (tk@handicap.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024
Sendt: 15-08-2024 13:56

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Bare for at følge op: Det fremsendte høringssvar er godkendt, ingen ændringer.

Fra: Torben Kajberg
Sendt: 13. august 2024 15:32
Til: bib@star.dk; bst@star.dk
Cc: star@star.dk
Emne: SV: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Kære Birgitte BJ og SS

Vedlagt høringssvar fra DH. Det afventer politisk godkendelse, og jeg vender tilbage snarest muligt, når den foreligger.

Med venlig hilsen
Torben

Torben Kajberg
Chefkonsulent

Mobil: +45 30 43 96 88
E-mail: tk@handicap.dk

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Danske Handicaporganisationer (DH) arbejder for, at mennesker med handicap kan leve et liv som alle andre: Deltage, bidrage og være en del af fællesskabet. DH er fælles talerør for 35 handicaporganisationer og repræsenterer alle typer handicap.

Følg os på handicap.dk, [Facebook](#), [Twitter](#) og [LinkedIn](#). Og tilmeld dig nyhedsbrevet [Nyt fra DH](#) for at følge med i DH's arbejde.

Vi behandler personoplysninger om dig. [Se her vores databeskyttelsespolitik](#)

Fra: Maja Kasten <MAK@star.dk>
Sendt: 21. juni 2024 17:11
Til: Emne: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Til BER

Hermed sendes udkast til *Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)* til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter

Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024.**

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk), Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk) og star@star.dk.

Venlig hilsen

Maja Kasten

Specialkonsulent

Ledelsessekretariatet

T 72 21 76 13 | mak@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

[Go to star.dk to learn how to process your personal information](#)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

E-mail: bib@star.dk, bst@star.dk og star@star.dk

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Danske Patienter takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget, som udmønter Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst. Vi har en række kommentarer til dele af lovforslaget, både af positiv og kritisk karakter. De vil blive gennemgået i det følgende.

Kontanthjælpsydelsens størrelse

Indledningsvist bemærker vi, at kontanthjælpsydelsens størrelse jf. § 16 falder på alle de foreslåede satser i forhold til i dag. Det er en grundlæggende udfordring for borgere, der ikke har mulighed for at være på arbejdsmarkedet på grund af sygdom eller handicap. Samtidig er det en langvarig proces at komme i fleksjob eller på førtidspension. Det betyder, at personer med sygdom eller handicap reelt set fastholdes på en meget lav ydelse i årevis. Vi forholder os kritisk til forslaget, som vi mener vil presse mennesker med sygdom og deres familier unødigt. Til gengæld er det positivt, at formuegrænserne for både enlige og par ændres fra hhv. 10.000 til 15.000 og 20.000 til 30.000 kr.

Hjælp til betaling af tilskudsberettiget medicin

Med lovforslagets § 82 b får kontanthjælpsmodtagere ret til dækning af tilskudsberettiget medicin, når de har modtaget kontanthjælp i 12 ud af de seneste 18 måneder. Desuden foreslås det, at kontanthjælpsmodtagere ikke længere skal søge kommunen om hjælp til egenbetaling af tilskudsberettiget medicin til sine hjemmeboende børn. Retten gælder med det samme, og begge forældrene får mulighed for at hente medicinen på apoteket, også selvom de ikke bor sammen. Begge forslag er særdeles positive for både borgere, der modtager kontanthjælp og for børnene. Dog kan det overvejes at justere forslaget, så retten til dækning af medicin hos kontanthjælpsmodtagere ikke først gælder efter 12 måneder. Desuden bemærker vi, at det kun er tilskudsberettiget medicin, der dækkes.

Endvidere foreslås det, at kommunen uden samtykke fra personen, der har ret til betaling af tilskudsberettiget medicin – eller hvor børnene har det – skal videregive oplysning til apoteket om, at personen har denne ret, samt at apotek og kommune uden samtykke kan udveksle afregningsoplysninger. Lovforslaget indebærer således datadeling mellem kommune og apotek, hvilket naturligvis skal ske på en forsvarlig måde.

Danske Patienter er paraply for patient- og pårørendeorganisationer i Danmark. Danske Patienter har 25 medlemsforeninger, der repræsenterer 106 patientforeninger og 900.000 medlemmer: Alzheimerforeningen, Amputationsforeningen, Astma-Allergi Danmark, Bedre Psykiatri, Colitis-Crohn Foreningen, Depressionsforeningen, Diabetesforeningen, Epilepsiforeningen, Fibromyalgi- & Smerteforeningen, Foreningen Spiseforstyrrelser og Selvskade, Gigtforeningen, Hjerneskedeforeningen, Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse, Lungeforeningen, Muskelsvindfonden, Nyreforeningen, Osteoporoseforeningen, Parkinsonforeningen, Patientforeningen Fertilitet og Tab, PolioForeningen, Scleroseforeningen, Sjældne Diagnoser, UlykkesPatientForeningen og Øjenforeningen.

Dato:
12. august 2024

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
sr@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/2

Vi anerkender, at det vil være en bureaukratisk løsning, hvis der skal indhentes samtykke om at videregive disse oplysninger til apoteket, da vi antager, at det altid vil være i borgerens gunst, hvis processen foregår automatisk. Dog mener vi, at borgeren/forælderen under alle omstændigheder skal orienteres om, at der er givet en medicinbevilling.

Side 2/2

Afskaffelse af særligt tillæg til unge med psykisk sygdom

Med de gældende regler har unge med visse psykiske diagnoser ret til en særlig forhøjet sats. En sats, man med lovforslaget lægger op til at afskaffe med den konsekvens, at de unge kan se frem til at gå op mod 4.000 kroner ned i ydelse om måneden. Vi finder det særdeles bekymrende og problematisk, at man vil skære så stor en del af de unges økonomiske grundlag væk – også selvom man midlertidigt indfører et tilpasningstillæg i to år for dem, der går relativt meget ned i ydelsesniveau. Med lovforslaget presser man en målgruppe, som i forvejen er sårbar, og det vil ikke medføre, at flere kommer tilbage i uddannelse eller på arbejde. Tværtimod risikerer man at forværre de unges samlede livssituation, hvis de lever i økonomisk frygt. Det går ikke alene ud over den enkelte unge, men også samfundet, hvis det betyder, at de unges muligheder for beskæftigelse forringes, fordi sygdommen bider sig mere fast. I tråd med PsykiatriAlliancens forslag bragt i debatindlægget *28 psykiatriorganisationer i opråb: Psykisk sårbare unge kommer i klemme med ny kontanthjælpsaftale* i Altinget mener Danske Patienter, at der bør kompenseres for den økonomiske nedgang, så de unge bliver grebet. Det kan f.eks. være ved at justere på andre støttemuligheder såsom SU-tillæg og ressourceforløb.

Tilskud til betaling for tandpleje

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at Beskæftigelsesministeriet finder det relevant at præcisere § 82 a, så der ikke er personer i målgruppen, der utilsigtet afskæres fra at få tilskud til udgifter til tandbehandling. Vi bakker op om den foreslåede § 82 a, stk. 6, hvormed det er tydeliggjort, at kommunen under særlige forudsætninger yder tilskud til tandbehandling, hvor udgiften i forbindelse med tandbehandling overstiger 10.000 kr., selvom prisoverslaget, som borgeren har indhentet, var på maksimalt 10.000 kr.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Sendt til: bib@star.dk, bst@star.dk star@star.dk
Sendt i kopi til: jm@jm.dk

1. august 2024

J.nr. 2024-11-0130
Dok.nr.
Sagsbehandler
Louise Lunddahl
Nielsen

Høring over udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

1. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 21. juni 2024 anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Styrelsen har efterfølgende ved mail af 26. juni 2024 oplyst, at det er styrelsens vurdering, at udkastet til lovforslag indeholder elementer, som er af betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Styrelsen har i den forbindelse særligt henvist til lovforslagets § 1, nr. 42, om et boligstøtteleft, forslaget § 1, nr. 107, om hjælp til medicinudgifter samt forslaget § 1, nr. 109, om et fritidstillæg til børn af kontanthjælpsmodtagere. Styrelsen har endvidere henvist til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 4 om behandling af personoplysninger og forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

2. Datatilsynet skal efter en gennemgang af de omtalte dele af lovforslaget bemærke følgende:

2.1. Lovforslagets § 1, nr. 107, omhandler indsættelse i lov om aktiv socialpolitik af en ny bestemmelse i § 82 b om hjælp til betaling af tilskudsberettiget medicin til personer, der modtager kontanthjælp.

Efter den foreslåede § 82 b, stk. 4, skal kommunen uden samtykke fra personen, der har ret til betaling af tilskudsberettiget medicin, videregive oplysning til apoteket om, at personen har denne ret. Tilsvarende gælder, hvis personen har børn, der har ret til betaling af tilskudsberettiget medicin.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at der indføres en ret til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for personer i kontanthjælpssystemet, og at samme ret skal gælde for børn, som bor hos en forælder, der modtager kontanthjælp. Formålet er at undgå, at personer og børn i kontanthjælpssystemet ikke får den nødvendige medicin, fordi de ikke har kendskab eller ressourcer til at ansøge om tilskud efter den gældende regel i § 82 i lov om aktiv socialpolitik. Med den foreslåede bestemmelse § 82 b indføres der en ret til at få dækket 100 pct. af egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for alle

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

personer, der har modtaget kontanthjælp i mindst 12 måneder ud af de seneste 18 måneder. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne:

Side 2 af 3

"I modsætning til den gældende § 82 i lov om aktiv socialpolitik skal personen ikke selv ansøge om at modtage hjælp til medicin. Dækningen skal ydes direkte på apoteket. Kommunen skal indberette oplysningen om, at kontanthjælpsmodtageren og dennes eventuelle børn har opnået ret til medicintilskud digitalt til Det Centrale Tilskuds Register (CTR). På den måde får apotekerne adgang til at se retten til dækningen i CTR. Det betyder, at kontanthjælpsmodtageren ikke selv skal lægge penge ud for medicinen."

Det fremgår endvidere, at der vil skulle ske tilpasning af Kommunernes Ydelsessystem (KY) og Apotekernes it-system, idet de to systemer fremover skal kunne udveksle de relevante oplysninger. Der skal ligeledes oprettes et særskilt regelnummer for udlevering af medicin efter de kommende regler, som kan opdeles på voksne og børn.

Endvidere fremgår det af de almindelige bemærkninger afsnit 4 om forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, at:

" Udvekslingen af oplysninger mellem kommunerne og CTR vedrørende medicintilskuddet vil efter Beskæftigelsesministeriets vurdering [...] alene omfatte almindelige personoplysninger. Det vil alene komme til at fremgå af CTR, at en borger har modtaget 100 pct. i tilskud til medicin, uden at der gives en specifik grund eller hjemmelshenvisning. Personalet kan derfor vide enten, at borgeren har fået kontanthjælp i 12 mdr., eller at mindst en af forældrene til et barn modtager kontanthjælp. Det er i denne forbindelse blevet lagt vægt på, at apotekerpersonalet allerede behandler oplysninger i CTR, herunder CPR-numre og helbredsstillæg efter pensionsloven. Der vil som nævnt heller ikke fremgå helbredsoplysninger af den afregningsfil, som kommunerne vil få retur fra apotekerne.

Beskæftigelsesministeriet vurderer, at kommunernes og CTR's behandling af almindelige personoplysninger er nødvendig for at kunne udmåle den rette hjælp til medicintilskud efter den foreslåede § 1, nr. 107, i lovforslaget, og at behandlingen kan ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, om nødvendig behandling af personoplysninger af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Apotekernes behandling af personoplysningerne er nødvendig for at kunne fastsætte rette pris for medicinen til borgerne således, at borgeren kan opnå medicintilskud. Behandlingen vil således være nødvendig for, at apotekerne som tredjemand kan forfølge en legitim interesse, jf. forordningens artikel 6, stk. 1, litra f."

Datatilsynet skal bemærke, at oplysning om, at en person modtager kontanthjælp, må anses at være en særligt beskyttelsesværdig (fortrolig) oplysning.

Datatilsynet er i den forbindelse opmærksom på, at apotekerne i forvejen behandler en række personoplysninger om borgerne, herunder helbredsoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, hvilket må anses for nødvendigt for apotekernes håndtering og salg af medicin.

Det er imidlertid Datatilsynets opfattelse, at behandling af (fortrolige) oplysninger om borgerne forsørgelsesgrundlag ikke er nødvendig for udførelsen af apotekernes opgaver.

Datatilsynet finder på den baggrund, at det må anses for tvivlsomt, om videregivelse af sådanne oplysninger til apotekerne og apotekernes behandling heraf vil være i overensstemmelse med dataminimeringsprincippet i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1.

Datatilsynet skal derfor henstille til, at det i forbindelse med etableringen af systemet overvejes, hvordan ordningen kan administreres, uden at oplysninger om borgernes forsørgelsesgrundlag behandles af apotekerne, jf. også databeskyttelsesforordningens artikel 25.

2.2. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har endvidere i afsnittet om forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven om udkastets § 1, nr. 107, anført, at "kommunens videregivelse af personnummer på kontanthjælpsmodtageren og dennes børn til CTR, kan ske efter databeskyttelseslovens § 11".

Tilsvarende har styrelsen om udkastets § 1, nr. 109, som vedrører tilkendelse af fritidstillæg, henvist til, der allerede i dag "udmåles hjælp i kontanthjælpssystemet blandt andet afhængigt af forsørgerstatus m.v. Kommunernes Ydelsessystem (KY) får således allerede i dag oplysninger fra CPR til brug for denne opgave. Dette sker med hjemmel i databeskyttelseslovens § 11."

Det står ikke Datatilsynet klart, hvorfor der henvises til databeskyttelseslovens § 11, idet lov om aktiv socialpolitik vel i sig selv i de omtalte sammenhænge må anses for at tilvejebringe hjemmel til behandling af personnummer. I det omfang, der er hjemmel til behandling af oplysninger om personnummer i anden lovgivning, skal der således efter Datatilsynets opfattelse ikke tillige være hjemmel i databeskyttelseslovens § 11.

Datatilsynet henviser i den forbindelse til databeskyttelseslovens § 1, stk. 3, hvoraf det fremgår, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som ligger inden for databeskyttelsesforordningens rammer for særregler om behandling af personoplysninger, går forud for reglerne i databeskyttelsesloven.

3. Såfremt Datatilsynets bemærkninger giver anledning til spørgsmål, er Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering velkommen til at kontakte undertegnede på telefon 29 49 32 57.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Louise Lunddahl Nielsen

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000
Borgergade 10 drc@drc.ngo
DK 1300 København K www.drc.ngo
Danmark

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

9. august 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til lov om ændring af lov aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin m.v.)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 21. juni 2024 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for bemærkninger den 12. august 2024.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at komme med bemærkninger, men vi skal beklage den korte frist for bemærkninger hen over sommeren og samtidig med, at lovforslag om en ny arbejdspligt til borgere, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet.

Lovforslaget er meget bredt og vil få betydning for en stor gruppe borgere i Danmark, som er afhængige af offentlig forsørgelse. Vi har valgt at kommentere på følgende udvalgte temaer: kontanthjælpens mindstesats, fritidstillæg, særligt ungetillæg, lempeligere fradrag for arbejdsindkomst, retten til medicin, ferierettigheder, afklaringsretten og fjernelse af danskbonus, hvor de foreslåede ændringerne vil få særlig betydning for gruppen af personer med flugtbaggrund i Danmark.

Lovforslagets baggrund og formål

Formålet med lovforslaget er at udmønte "Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst", som blev indgået mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre den 13. oktober 2023.

Det fremgår af lovforslaget, at aftalepartierne ønsker at skabe et mere gennemskueligt kontanthjælpssystem, hvor der er en tydelig økonomisk gevinst ved at arbejde på lavtlønsområdet, samt tage hånd om børnene, så flere børn i kontanthjælpssystemet kan vokse op under rimelige vilkår.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp) og lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og danskuddannelsesloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet).

Indledningsvist er DRC Dansk Flygtningehjælp meget positiv overfor ambitionen om, at færre børn skal leve i fattigdom, og at der skal indføres et mere enkelt kontanthjælpssystem, som gør det

nemmere for borgerne at forstå deres rettigheder og vilkår hvilket også vil gøre det enklere for fagprofessionelle at administrere.

Vi har derudover følgende bemærkninger til de udvalgte dele af lovforslaget.

Ny ydelsesstruktur for hjælp til forsørgelse med kontanthjælp

Med lovforslaget foreslås at indføre en ny ydelsesstruktur, hvor de nuværende ydelser i kontanthjælpssystemet erstattes af tre grundlæggende satser: en mindstesats på 6.553 kr. (2024-niveau), en grundsats på 6.955 kr. og en forhøjet sats på 12.064 kr. (2024-niveau). Alle beløb er før skat.

Mindstesatsen skal erstatte den nuværende "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse", som er målrettet personer med flygtninge- og indvandrerbaggrund, der ikke opfylder opholdskravet om minimum 9 års ophold i riget inden for de seneste 10 år og beskæftigelseskravet på minimum 2½ års fuldbeskæftigelse inden for de seneste 10 år.

Grundsatsen er målrettet unge under 30 år uden uddannelse, og den forhøjede sats er målrettet personer over 30 år samt 25-29-årige, der opfylder beskæftigelseskravet.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil indledningsvist gerne beklage, at man foreslår at videreføre en lavere forsørgelsesydelse for udvalgte borgere i Danmark med samme behov som andre borgere i en lignende situation. Vi har gennem mange år udtrykt kritik af den lave starthjælp, integrationsydelse, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, som nu foreslås videreført i kontanthjælpens mindstesats. DRC Dansk Flygtningehjælp er meget kritisk overfor, at man med forslaget fastholder et opholdskrav og et beskæftigelseskrav og dermed en lav mindstesats for udvalgte borgere i samfundet. Personer, der ikke opfylder de to krav, lever med de samme udgifter som andre og har derfor også brug for det samme sikkerhedsnet, hvis de står uden arbejde.

DRC Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at denne gruppe har brug for yderligere økonomiske incitamenter til at komme i arbejde end andre borgere. Mennesker, der har været på kontanthjælp og selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse i mange år og ikke har fundet fodfæste på arbejdsmarkedet, har ofte komplekse og flerfacetterede problemer af familiemæssig, social eller helbreds-mæssige karakter.

Vi vil også gerne fremhæve, at flygtninge endvidere er ramt af reglerne om optjening af retten til de universelle børne- og ungedydelser og børnetilskud, da man skal have haft bopæl eller beskæftigelse i riget i minimum 6 år ud af de seneste 10 år for at have retten til de fulde børne- og ungedydelser.

Manglende beskæftigelse, sociale- og helbredsproblemer løses ikke med lavere forsørgelsesdydelser og en økonomisk presset hverdag, men skal i stedet løses med intensiv, systematisk og længerevarende indsats, der enten kan hjælpe den enkelte i arbejde eller afklare til fleksjob eller førtidspension.

Rockwool Fondens Forskningsenhed har i flere analyser påpeget, at de lave ydelser har en begrænset beskæftigelseseffekt og samtidig flere negative sociale konsekvenser, som for eksempel fattigdom, mere berigelseskriminalitet blandt kvindelige flygtninge, dårligere trivsel samt børn og unge, der klarer sig dårligere i skolen og opnår kortere uddannelse på længere sigt.

De økonomiske vismænd peger også i deres rapport "Dansk Økonomi forår 2024" på, at tidligere analyser af lave ydelser til indvandrere viser, at sådanne initiativer har en begrænset effekt på

beskæftigelsen på kort sigt, og at der ikke er en langsigtet beskæftigelseeffekt. Analyser viser også, at der kan være utilsigtede konsekvenser som øget kriminalitet og øget fattigdom blandt de berørte.

Ifølge tal fra Beskæftigelsesministeriet vil den tidligere vedtagne lovændring vedr. skærpede betingelser for retten til kontanthjælp medføre, at ca. 10.000 personer vil blive sat væsentligt ned i ydelse til den nye mindste sats på 6.553 kr. pr. 1. juli 2025. I den forbindelse vil ca. 11.000 børn blive berørt af familiens markante nedgang i ydelsesniveauet.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil opfordre til, at der lyttes til den meget omfattende kritik af det lave ydelsesniveau og konsekvenserne heraf, der igennem mange år er kommet fra en række fagprofessionelle, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Socialrådgiverforening, børneorganisationer, fagbevægelsen, frivillige, målgruppen selv m.fl.

I DRC Dansk Flygtningehjælp er vores mange frivillige til stede i ca. 80 af landets kommuner, og de beretter blandt andet om mennesker, der er meget pressede og stressede over hverdagens økonomi og de helt basale og nødvendige leveomkostninger som mad, husleje, medicin, tøj, transport og fritidsaktiviteter m.m.

Det er særligt alvorligt for nyankomne flygtningebørn at være i en familie med en så lav indtægt, når man samtidig skal etablere sig i et nyt land, lære et nyt sprog og starte skole og daginstitution. Det kan have konsekvenser for deres integrationsforløb og deres mulighed for at opnå en positiv tilknytning til kammerater og lokalsamfund.

Udover det økonomiske og praktiske, så har det lave ydelsesniveau særligt for denne gruppe også en stigmatiserende effekt, når man forslår at fastholde en anden ydelse til dem end til andre borgere i en lignende situation.

Fritidstillæg

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at der indføres målrettede tillæg til bestemte persongrupper i kontanthjælpssystemet, men vi mener ikke, at et børnetillæg, et tillæg til enlige og et fritidstillæg kan opveje det meget lave ydelsesniveau på mindstesats og grundsats samt den markante nedgang i ydelsesniveauet for de mange forsørgere, der bliver sat ned i ydelse med implementering af lov nr. 633 af 11. juni 2024 om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp).

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at der indføres et fritidstillæg på 450 kr. skattefrit pr. barn til børn af kontanthjælpsmodtagere målrettet børnenes mulighed for et aktivt fritidsliv. Men vi er kritisk overfor, at der er en grænse for fritidstillæg på maksimalt tre børn pr. familie, da alle børn i en familie har behov for deltagelse i fritidstilbud, kulturtilbud, sociale arrangementer og for udstyr til uddannelse. Vi er også kritisk overfor, at børn af forældre, der kun kan modtage brøkpension og supplement hertil, ikke har ret til et fritidstillæg.

Vi mener, at det er vigtigt, at man er opmærksom på, at det kan kræve særlige kompetencer og opmærksomhed at vejlede flygtninge om hvilke muligheder, der er for fritidsaktiviteter, samt at understøtte disse familiers ønsker og prioriteter for deres børns fritidsliv, da det kan være anderledes end for andre familier.

Særligt ungetillæg

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor, at personer, der modtager mindstesats og personer, der modtager sats som hjemmeboende, og som er omfattet af opholds- og beskæftigelseskravet men ikke opfylder de to krav, ikke har ret til særligt ungetillæg, der er målrettet unge i alderen 18-29-årige. Den gruppe kan lige så vel have udfordringer ud over ledighed og have brug for særlig støtte til at komme i arbejde og uddannelse ligesom unge på den lave grundsats. Vi er derfor kritisk overfor denne forskelsbehandling.

Unge med flugtbaggrund kan komme til Danmark med mange typer udfordringer som følge af krig og flugt og eksilproblematikker, som kan betyde, at de har en længere vej ind på arbejdsmarkedet og ind i uddannelsessystemet. Her hjælper det dem ikke, at de skal have en meget lavere økonomi end andre unge i lignende situationerne.

Lempeligere fradrag for arbejdsindkomster

DRC Dansk Flygtningehjælp er meget positiv overfor, at der indføres mere lempelige fradrag for arbejdsindkomst særligt for personer, som modtager mindstesats og grundsats. Mangeårige erfaringer fra vores beskæftigelsesarbejde viser også, at småjobs kan være en god måde at få en tilknytning til arbejdsmarkedet, og det kan være en god mulighed for at få flere arbejdstimer over tid. Det er blandt andet beskrevet i vores to beskæftigelsesprojekter [Business Training | DRC Dansk Flygtningehjælp](#) og [SIB: Social investeringsmodel for arbejdsmarkedsinklusion | DRC Dansk Flygtningehjælp](#).

Vi mener, at det er positivt, at alle personer, der modtager kontanthjælp vil blive omfattet af det lempeligere indkomstfradrag på 5.000 kr. for personer på den nye mindstesats og den nye grundsats og 2.500 kr. for personer på forhøjet sats om måneden. Det kan være en stærk motivation særligt for dem, der er i stand til at arbejde få timer om ugen.

Vi mener dog, at hvis man vælger at bibeholde en særlig lav sats som mindstesatsen, så bør personer omfattet af mindstesatsen have mulighed for et højere fribeløb i forhold til arbejdsindtægter end personer på grundsatsen.

Rettighedsbaseret hjælp til medicin

DRC Dansk Flygtningehjælp mener, at det er meget positivt, at det foreslås at indføre en rettighedsbaseret hjælp til dækning af 100 pct. af egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for alle personer, der modtager kontanthjælp på mindstesats, grundsats og forhøjet sats.

Vi mener derimod, at hvis man vælger at fastholde mindstesatsen, så bør personer på mindstesats have retten fra første dag og ikke først efter at have modtaget kontanthjælp i 12 måneder ud af de seneste 18 måneder. Personer omfattet af mindstesatsen vil typisk have svært ved at betale helbredsmæssig velbegrundet medicin på så lav en ydelse de første 12 måneder, hvor medicinen kan være lige så nødvendig som efter 12 måneder.

Vi finder det meget positivt, at børn under 18 år, som bor hos en forælder, der modtager kontanthjælp vil have retten fra første dag, hvor forælderen er berettiget til kontanthjælp.

Det er ligeledes meget positivt, at man ikke selv skal ansøge om at modtage hjælp til medicin, da det er vores erfaring, at flere ikke har kendskab eller overskud til at ansøge om tilskud til medicin mv.

Det er også meget positivt, at integrationsborgere omfattet af integrationsloven også får denne rettighedsbaseret adgang til medicin efter lov om aktiv socialpolitik § 82 b, da de, som reglerne er i dag, kun er berettigede til hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven de første fem år med undtagelse af lov om aktiv socialpolitik § 81 a og § 82 a.

Ensartede ferierettigheder

DRC Dansk Flygtningehjælp er meget positiv over, at flygtninge, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter nugældende regler, endelig bliver omfattet af de samme ferierettigheder som andre ledige borgere i lignende situation. De har naturligvis ligesom andre borgere og deres familier også brug for at kunne afholde ferie med ydelse.

Afklaringsret for personer omfattet af integrationsloven

DRC Dansk Flygtningehjælp er meget positiv over, at der indføres en afklaringsret for alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 år og har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på to år. Vi har i flere år efterspurgt dette. Men vi er uforstående og meget kritisk overfor, at denne afklaringsret ikke gælder for aktivitetsparate integrationsborgere, der er omfattet af integrationsloven og under det nuværende selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller introduktionsprogram.

Disse mennesker har ofte betydelige helbredsmæssige udfordringer, traumer og sociale problemer, som kan gøre dem sårbare og udsatte og kræve ekstra opmærksomhed og en socialfaglig afklaring af eventuelle barrierer for at komme i arbejde og uddannelse, hvis de skal hjælpes og støttes på den rette måde.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at ”der er løbende fokus på at afklare situationen for udlændinge i program under integrationsloven, hvorfor der ikke vurderes behov for supplerende afklaring for denne gruppe”. Det er desværre ikke vores erfaring, at det i praksis sker i alle kommuner.

Vi har gennem årene set mange eksempler på, at integrationsborgere ikke bliver afklaret, ikke får tilbudt en helbredsmæssig vurdering og ikke bliver henvist til de rette sundhedstilbud, rehabiliteringscentre mv. Der er samtidig også stor forskel på, om det er en mulighed eller en afklaringsret, hvorfor vi er kritiske og uforstående overfor, at denne gruppe foreslås stillet dårligere.

Vi mener, at det er meget kortsigtet og en forkert prioritering for det enkelte menneske, men også for samfundet. Det er vigtigt at komme i gang med de rette indsatser så tidligt som muligt og ikke først efter minimum fem års ophold i Danmark.

Vi mener derfor, at integrationsborgere omfattet af integrationsloven skal have den samme afklaringsret og mulighed for, at deres sag kan behandles i rehabiliteringsteamet som andre borgere, og de skal have den samme mulighed for at blive henvist til et ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, som andre borgere, når det er relevant.

Danskbonus

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor afskaffelse af danskbonus, da det kan være et kærkomment tillæg til den meget lave ydelse for de personer, der har bestået prøve i Dansk 2, tilsvarende eller på højere niveau. Det kan samtidig være en god motivation til at få afsluttet Danskuddannelse 2 med prøve.

Ændring af ydelseernes navn

DRC Dansk Flygtningehjælp har tidligere udtrykt kritik af betegnelsen "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse", da vi mener ordvalget sender et meget negativt signal til flygtninge, som har opnået beskyttelse og opholdstilladelse i Danmark. Vi er derfor glade for, at ydelsen ændrer navn til "kontanthjælp" ligesom for andre borgere.

Afsluttende bemærkninger

DRC Dansk Flygtningehjælp repræsenterer flygtninge i Danmark. Flygtninge er en særlig udsat målgruppe med en række udfordringer i forlængelse af krig, flugt og et nyt liv i eksil i Danmark. Vi mener ikke, at lovforslaget tager særlig højde for denne gruppe. Tværtimod peger vi i vores høringsvar på 8 centrale områder, hvor nærværende lovforslag vil stille flygtninge dårligere end andre borgere. Det er vi meget kritisk overfor, da vi ikke mener, det er konstruktivt hverken i forhold til den enkelte flygtnings modtagelse og integration i samfundet eller for sammenhængskraften i samfundet.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil særligt gerne kritisere, at man foreslår at videreføre en lavere forsørgelsesydelse for udvalgte borgere i Danmark. Vi har gennem mange år udtrykt stærk kritik af den lave starthjælp, integrationsydelse, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og nu foreslås en videreførelse i form af kontanthjælpens mindstesats.

Med venlig hilsen,

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp

Til: Birgitte Buchwald Jørgensen (BIB@star.dk), Birgitte Stengaard Staffeldt (bst@star.dk), STAR (star@star.dk)
Fra: DEP Høring (hoeringer@em.dk)
Titel: EMs høringsvar til Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem (EM Id nr.: 901314)
Sendt: 19-08-2024 18:01

Til STAR

Beklager den sene fremsendelse af høringsvar - er lige kommet tilbage d.d. efter ferie.

Erhvervsministeriet har følgende bemærkninger til den fremsendte høring:Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem

ERST har bidraget til nedenstående del af ministeriets høringsvar:

Fra ERST

Fasttracksvar vedrørende lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget lovforslagene i høring.

OBR vurderer, at forslagene ikke er erhvervsrettet og derfor ikke skal forelægges OBR, jf. Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger.

OBR har på den baggrund ingen bemærkninger til lovforslagene.

Såfremt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering ikke er enig i denne vurdering, bedes I vende tilbage med henblik på, at OBR dels vurderer de administrative konsekvenser af forslagene og dels afgiver bemærkninger til vurderingen af Innovations- og Iværksættertjekket.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Emilie Hansen Foley
Student
Tlf. direkte: +45 35291379
E-post: EmiFol@erst.dk

Med venlig hilsen

Annette Pia Andersen

ERHVERVSSTYRELSEN
Bedre Regulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291653
E-mail: anpian@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

Det noteres, at høringen også er blevet sendt til følgende af Erhvervsministeriets styrelser: **ERST, SIK, KFST, PVS, NH, FTnet og SFS**

Med venlig hilsen

ANJA SOFIA HANSEN (EM-DEP)

Direktionssekretær
DEP Høring

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
anshan@em.dk
Tlf. 33 92 33 50
Mobil +45 91 33 70 25

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside em.dk/privatlivspolitik.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Fra: Birgitte Buchwald Jørgensen <BIB@star.dk>

Sendt: 21. juni 2024 17:33

Til: UVM - UVMIPPOST <uvm@uvm.dk>; DEP Sundhedsministeriet <sum@sum.dk>; Skatteministeriet <skm@skm.dk>; Social- Bolig- og Ældreministeriet <post@sm.dk>; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; Statsministeriet <stm@stm.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; DEP Sundhedsministeriet <sum@sum.dk>; Social- Bolig- og Ældreministeriet <post@sm.dk>; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; FM Digitaliseringsstyrelsen <digst@digst.dk>; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>; Erhvervsstyrelsen <erst@erst.dk>; Erhvervsstyrelsen CKR <letbyrder@erst.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Økonomiministeriet <oem@oem.dk>

Cc: Tina Holgaard Madsen <THM@star.dk>; Birgitte Stengaard Staffeldt <bst@star.dk>

Emne: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Til

Statsministeriet, stm@stm.dk
Finansministeriet, fm@fm.dk
Justitsministeriet, jm@jm.dk
Erhvervsministeriet, em@em.dk
Økonomiministeriet, oem@oem.dk
Sundhedsministeriet, sum@sum.dk
Datatilsynet, dt@datatilsynet.dk
Digitaliseringsstyrelsen, digst@digst.dk
Digitaliseringsklar lovgivning, klarlovgivning@digst.dk
Erhvervsstyrelsen, erst@erst.dk
Erhvervsstyrelsen CKR, letbyrder@erst.dk
Børne- og Undervisningsministeriet, uvm@uvm.dk
Indenrigs- og Sundhedsministeriet, sum@sum.dk
Skatteministeriet, skm@skm.dk
Social-, Bolig- og Ældreministeriet, post@sm.dk
Uddannelses- og Forskningsministeriet, ufm@ufm.dk
Udlændinge- og Integrationsministeriet, Uim@uim.dk

Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem

Der henvises til det vedlagte høringsbrev, idet lovforslaget samtidigt er sendt i ekstern høring, jf. mailen nedenfor.

Udkastet til lovforslag indeholder ændringsforslag til lovgivning på ressortområderne for Børne- og Undervisningsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Skatteministeriet, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering skal særligt gøre opmærksom på, at der ikke er taget stilling til spørgsmål om evt. territorial gyldighedsområde for de respektive love og skal særskilt bede om jeres bidrag til dette.

Styrelsen skal venligst anmode om eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 12. august 2024.

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk), Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk)

og star@star.dk.

Med venlig hilsen

Birgitte Buchwald Jørgensen

Chefkonsulent

Ydelser

T 72 21 75 11 | bib@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på \[star.dk\]\(http://star.dk\) om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

[Go to \[star.dk\]\(http://star.dk\) to learn how we process your personal information](#)

Fra: Birgitte Buchwald Jørgensen

Sendt: 21. juni 2024 16:46

Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk' <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'ast@ast.dk' <ast@ast.dk>; 'pote@atp.dk' <pote@atp.dk>; 'ase@ase.dk' <ase@ase.dk>; 'kr@bdo.dk' <kr@bdo.dk>; 'brd@brd.dk' <brd@brd.dk>; 'bv@bornsvilkar.dk' <bv@bornsvilkar.dk>; 'info@bedrepsykiatri.dk' <info@bedrepsykiatri.dk>; 'post@businessdanmark.dk' <post@businessdanmark.dk>; 'cabi@cabiweb.dk' <cabi@cabiweb.dk>; 'dff@dff.net' <dff@dff.net>; 'dhf@danskhandicapforbund.dk' <dhf@danskhandicapforbund.dk>; 'ds@socialrdg.dk' <ds@socialrdg.dk>; 'sekretaer.retspolitik@gmail.com' <sekretaer.retspolitik@gmail.com>; 'mail@danskeadvokater.dk' <mail@danskeadvokater.dk>; 'dak@danskeakasser.dk' <dak@danskeakasser.dk>; 'info@danskeerhvervsakademier.dk' <info@danskeerhvervsakademier.dk>; 'info@deg.dk' <info@deg.dk>; 'dh@handicap.dk' <dh@handicap.dk>; 'info@danskepatienter.dk' <info@danskepatienter.dk>; 'info@dkprof.dk' <info@dkprof.dk>; 'regioner@regioner.dk' <regioner@regioner.dk>; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; 'mail@dukh.dk' <mail@dukh.dk>; 'dch@dch.dk' <dch@dch.dk>; 'leth@defagligehus.dk' <leth@defagligehus.dk>; 'erst@erst.dk' <erst@erst.dk>; 'mail@finansdanmark.dk' <mail@finansdanmark.dk>; 'finanstilsynet@ftnet.dk' <finanstilsynet@ftnet.dk>; 'post@forhandlingsfaellesskabet.dk' <post@forhandlingsfaellesskabet.dk>; 'fp@forsikringogpension.dk' <fp@forsikringogpension.dk>; 'kontakt@frie.dk' <kontakt@frie.dk>; 'info@frivilligraadet.dk' <info@frivilligraadet.dk>; 'fsr@fsr.dk' <fsr@fsr.dk>; 'post_kommunal@hk.dk' <post_kommunal@hk.dk>; 'info@humanrights.dk' <info@humanrights.dk>; 'info@velfaerdschefer.dk' <info@velfaerdschefer.dk>; 'kl@kl.dk' <kl@kl.dk>; 'ka@ka.dk' <ka@ka.dk>; 'pol.sekr@krifa.dk' <pol.sekr@krifa.dk>; 'lafs@lafs.dk' <lafs@lafs.dk>; 'lap@lap.dk' <lap@lap.dk>; 'Foertid@gmail.com' <Foertid@gmail.com>; 'moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk' <moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk>; 'redbarnet@redbarnet.dk' <redbarnet@redbarnet.dk>; 'info@rigsrevisionen.dk' <info@rigsrevisionen.dk>; 'info@rflam.org' <info@rflam.org>; 'post@udsatte.dk' <post@udsatte.dk>; 'landsforeningen@sind.dk' <landsforeningen@sind.dk>; 'sand@sandudvalg.dk' <sand@sandudvalg.dk>; 'aeldresagen@aeldresagen.dk' <aeldresagen@aeldresagen.dk>

Emne: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Hermed sendes udkast til *Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)* til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter

Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik

den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024**.

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk), Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk) og star@star.dk.

Med venlig hilsen

Birgitte Buchwald Jørgensen

Chefkonsulent

Ydelser

T 72 21 75 11 | bib@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

[Go to star.dk to learn how we process your personal information](#)

Birgitte Buchwald Jørgensen, bib@star.dk, Birgitte S. Staffeldt, bst@star.dk og star@star.dk

Sagsnr. 24-1628
Vores ref. [Adressatkode]
Deres ref JSO/AKY/bho

Den 9. august 2024

Bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

FH – Fagbevægelsens Hovedorganisation - takker for muligheden for at afgive høringsvar til udmøntningen af en række aftaler på kontanthjælpsområdet.

FH er overordnet enig i hensynet til at skabe et enklere og mere gennemskueligt regelgrundlag på kontanthjælpsområdet. De nuværende regler er meget vanskelige at administrere i praksis, og borgerne forstår dem ikke, derfor er det i udgangspunktet positivt med en markant forenkling med færre satser, afskaffelse af 225-timers reglen og kontanthjælpsloftet.

FH finder det dog bekymrende, at aftalerne ikke i højere grad sikrer et mere fornuftigt økonomisk grundlag for borgere på kontanthjælp i Danmark. Det gælder i særdeleshed ift. børnefamilier. Lave ydelser har ikke gode beskæftigelseseffekter¹, hvorimod effekten af at vokse op som barn af forældre på en lav overførselsindkomst er ganske veldokumenteret negativ².

FH er optaget af, at personer på kontanthjælp afklares og hjælpes godt videre, så de får et fundament for hurtigt og varigt at komme i arbejde eller uddannelse, hvis det er foreneligt med deres helbredstilstand. Er det ikke, så skal de afklares til f.eks. en førtidspension. Sårbare mennesker kan have mange andre og komplekse udfordringer end ledighed, hvorfor det er afgørende, at de modtager en helhedsorienteret indsats. FH bemærker, at der særligt kan være hensyn til unge menneskers vilkår, rettigheder og muligheder i kontanthjælpssystemet.

FH bemærker, at det midlertidige børnetilskud allerede nu er bortfaldet, og de nye regler, der behandles her – herunder nyt fritidstillæg og medicintilskud – først træder i kraft medio 2025. Det stiller børnefamilier i en svær økonomisk situation i den kommende periode. FH opfordrer derfor til, at Folketingets partier finder en midlertidig løsning f.eks. at genindføre det midlertidige børnetilskud frem til medio 2025.

I det følgende vil FH komme med en række kommentarer til lovforslagets hovedpunkter i det omfang, det vurderes relevant:

- En ny ydelsesstruktur, hvor de nuværende ydelser i kontanthjælpssystemet erstattes af tre grundlæggende satser - en mindstesats, en grundsats og en forhøjet sats. Der indføres også en særlig sats for hjemmeboende.

FH mener det grundlæggende er fornuftigt med en forenkling af det nuværende satssystem, der kan være svært gennemskueligt.

¹ Jf. f.eks. Det Økonomiske Råd [Dansk Økonomi, forår 2024 \(dors.dk\)](#)

² Jf. f.eks. VIVE: [Fattigdom i barndommen har konsekvenser langt ind i voksenlivet - vive.dk](#)

Den samlede virkning ved omlægningen af kontanthjælpssatser og tillæg samt indførelsen af et nyt boligstøtteleft vil kræve en tæt opfølgning. FH er – som nævnt – bekymret over det grundlæggende økonomiske niveau for kontanthjælpsmodtagere i dag langt flere vil være i målgruppen for de laveste satser. Her vil det være nødvendigt med et særligt fokus ift. børnefattigdom, samt konsekvenserne for omlægningen for unge mennesker.

- Et fritidstillæg, som sikrer barnet mulighed for et aktivt fritidsliv.

FH er positive overfor indførelsen af et fritidstillæg. Det er afgørende, at alle børn har mulighed for at deltage i fritids- og kulturlivet – også børn, der kommer fra familier med begrænsede ressourcer. FH så dog gerne, at administrationen af ordningen i højere grad var tillidsbaseret fremfor nidkær dokumentation af regninger. Der opfordres til at tænke i lettilgængelige IT-løsninger eller et stikprøve-princip, hvor borgere kun indsender dokumentation på forlangende. FH er uforstående overfor, at børn af enlige stilles ringere mht. fritidstillæg.

- Der indføres lempeligere og mere enkle regler for fradrag for arbejdsindkomster, så det bedre kan betale sig at tage lønnet beskæftigelse, selvom det kun er i få timer ved siden af kontanthjælpen.

FH er positiv overfor de kommende regler om fribeløb, da det vil understøtte muligheden for at få reelle løntimer og dermed reel arbejdsmarkedstilknytning. FH bakker op om princippet om, at borgere skal aflønnes for det arbejde, som de reelt udfører. Dette vil understøtte en udvikling frem mod et reelt job og dermed også modarbejde og tydeliggøre visse arbejdsgiveres spekulation i støttet arbejdskraft.

- En ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin for børn af kontanthjælpsmodtagere og personer, der har modtaget kontanthjælp i mere end 12 ud af de seneste 18 måneder.

FH finder det meget positivt, at receptpligtig medicin bliver fuldt tilskudsberettiget. FH opfordrer dog til, at der bør være en dispensationsmulighed, hvis der er lægefaglige årsager, til at recepten dækker et dyrere præparat – f.eks. at det billigste præparat er afprøvet og ikke virker. FH opfordrer derudover også til at fjerne optjeningsperioden.

- Afskaffelse af 225-timersreglen, kontanthjælpsloftet, særlige satser for personer med visse psykiske diagnoser, aktivitetstillæg, barselstillæg, særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere med høje boligudgifter og stor forsørgerbyrde samt danskbonus.

FH bakker op om afskaffelsen af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, da ordningerne er meget bureaukratiske, svære at gennemskue og unødigt vanskelige at administrere.

- Et særligt ungetillæg til aktivitetsparate unge under 30 år, der modtager grundsats eller hjemmeboende sats samt et midlertidigt tilpasningstillæg i 2 år til personer under 30 år, der går 2.000 kr. eller mere ned i ydelse ved overgangen til de nye regler.

FH er bekymret for denne målgruppe, der med de nye regler vil gå drastisk ned i ydelsesniveau. For de sårbare unge er det særligt vigtigt at kunne mobilisere overskud til at komme tættere på uddannelse og beskæftigelse fremfor at bekymre sig, om de har midler nok til husleje og daglige fornødenheder. Vi ser i disse år en bekymrende stigning af unge, der ender på førtidspension.

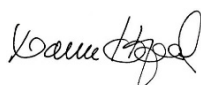
De unge i denne målgruppe kæmper ofte med problemer, der gør det vanskeligt for dem at reagere på økonomiske incitament. Derfor kan en kraftigt reduceret ydelse være med til, at flere bliver fastlåst i deres livssituation i stedet for at komme sig.

- En afklaringsret for personer fyldt 30 år

FH bakker op om, at der indføres en afklaringsret, men havde gerne set, at der ikke er en aldersgrænse. Desuden bør afklaringen ske hurtigst muligt og ikke først, når de har modtaget hjælp i kontanthjælpssystemet i en sammenhængende periode på to år. Kontanthjælp er en midlertidig ydelse, hvis man ikke kan komme i arbejde, skal man afklares ud af kontanthjælpssystemet og over på den korrekte ydelse. Det er derfor helt centralt at undersøge hvilke forhold, der blokerer for at være på arbejdsmarkedet på et tidligt tidspunkt, så risikoen for forværring og fastlåsning, undgås.

På den baggrund mener FH, at kontanthjælpsmodtagere skal have ret til at blive afklaret hurtigst muligt og senest efter 12 måneder – uanset deres alder. Det skal være en grundlæggende rettighed, som skal sikre fremdrift og bedre retssikkerhed for borgeren.

Med venlig hilsen

Nanna Højlund

Næstformand, FH

Til: STAR (star@star.dk), Birgitte Stengaard Staffeldt (bst@star.dk), Birgitte Buchwald Jørgensen (BIB@star.dk)
Cc: ministerbetjening@ftnet.dk (ministerbetjening@ftnet.dk)
Fra: Finanstilsynet - Ministerbetjening (ministerbetjening@ftnet.dk)
Titel: VS: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024
Sendt: 24-06-2024 09:12
Bilag: Høringsbrev til LF om et nyt kontanthjælpssystem.pdf; Høringsliste til LF om et nyt kontanthjælpssystem.pdf; Udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem 21-06-24.pdf; smime.p7s;

Kære Birgitte Buchwald Jørgensen

Finanstilsynet har ingen bemærkninger til denne høring.

Mvh Bente

Med venlig hilsen

Bente Irene Johansen

afdelingsleder,

Ledelsessekretariatet/

Kontoret for IT-sikkerhed, cyberrisici og DCIS

 FINANSTILSYNET

Strandgade 29, 1401 København K
Tlf.: +45 33 55 82 82 / Fax: +45 33 55 82 00
Direkte tlf.: +45 33 55 84 27
<mailto:bjj@ftnet.dk>
www.finanstilsynet.dk

Finanstilsynet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://www.finanstilsynet.dk/Kontakt/Privatlivspolitik>

Finanstilsynet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du har modtaget denne mail ved en fejl, bedes du straks oplyse Finanstilsynet herom ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Vi gør opmærksom på, at hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, kan enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail være ulovlig.

Fra: Birgitte Buchwald Jørgensen <BIB@star.dk>

Sendt: 21. juni 2024 16:46

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ATP <pote@atp.dk>; ase@ase.dk; kr@bdo.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bv@bornsvilkar.dk; info@bedrepsykiatri.dk; post@businessdanmark.dk; cabi@cabiweb.dk; dff@dff.net; dhf@danskhandicapforbund.dk; ds@socialrdg.dk; sekretaer.retspolitik@gmail.com; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; dak@danskeakasser.dk; Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; info@deg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@dkprof.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; leth@detfagligehus.dk; Erhvervsstyrelsen <erst@erst.dk>; mail@finansdanmark.dk; Finanstilsynets officielle postkasse (FT) <FINANSTILSYNET@FTNET.DK>; post@forhandlingsfaelleskabet.dk; fp@forsikringogpension.dk; kontakt@frie.dk; Frivilligrådet <Info@frivilligraadet.dk>; fsr@fsr.dk; post_kommunal@hk.dk; info@humanrights.dk; info@velfaerdschefer.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; ka@ka.dk; pol.sekr@krifa.dk; lafs@lafs.dk; lap@lap.dk; Foertid@gmail.com; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; redbarnet@redbarnet.dk; info@rigsrevisionen.dk; info@rflam.org; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; landsforeningen@sind.dk; sand@sandudvalg.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk

Emne: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Hermed sendes udkast til *Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag*

m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.) til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter

Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024.**

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk), Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk) og star@star.dk.

Med venlig hilsen

Birgitte Buchwald Jørgensen

Chefkonsulent

Ydelser

T 72 21 75 11 | bib@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

[Go to star.dk to learn how we process your personal information](#)

Til
STAR
bib@star.dk, bst@star.dk og star@star.dk

Aktivitetsnr.: 24-0008.47.
LSJ
Direkte tlf.nr.: 3347 0627
8. august 2024

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 21. juni 2024 modtaget høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem, med frist for eventuelle tilbagemelding den 12. august 2024.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til høringen, idet det ikke skønnes af have løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlin

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Att.: Birgitte Buchwald Jørgensen bib@star.dk,
Birgitte S. Staffeldt best@star.dk,
star@star.dk

Høring af lovudkast om reform af kontanthjælpssystemet m.v.

12.08.2024

F&P takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovudkast om reform af kontanthjælpssystemet m.v.

F&P
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@fogp.dk
www.fogp.dk
CVR 11 62 81 84

Generelle bemærkninger til lovudkastet

I F&P er vi glade for, at der med lovudkastet indføres et generelt stop for tvangshævning af arbejdsmarkedspensioner, når borgeren har været seks måneder på kontanthjælp. Derved ligestilles tidligere lønmodtagere med arbejdsmarkedspensioner med tilbagekøbsret med tidligere lønmodtagere med arbejdsmarkedspensioner uden tilbagekøbsret.

Troels Hauer Holmberg
Chefkonsulent
Dir. 41919082
trh@fogp.dk

F&P foreslår, at stoppet for tvangshævning udvides, så tidligere selvstændige i højere grad ligestilles med tidligere lønmodtagere. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen anser det for et problem, at selvstændige ikke sparer nok op til egen pension. I F&P deler vi dette synspunkt, og derfor bør tidligere selvstændige også fritages for tvangshævning.

Sagsnr. GES-2024-00320
DokID 491348

Vi har forstået, at der i aftalekredsen bag kontanthjælpsreformen ikke er opbakning til et generelt stop for tvangshævning af kontanthjælpsmodtageres pensioner. Vi foreslår derfor, at stoppet for tvangshævning udvides til at omfatte tidligere selvstændiges indbetalinger på livsvarige livrenter under 30 pct.-ordningen i henhold til pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 5. Indbetalinger under 30 pct.-ordningen forudsætter overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Specifikke bemærkninger til lovudkastet

Stoppet for tvangshævning af arbejdsmarkedspensioner med tilbagekøbsret er udmøntet i lovudkastets § 14, stk. 5, som har følgende ordlyd:

”Kommunen ser endvidere bort fra arbejdsgiverbetalte pensionsordninger med tilbagekøbsret.”

F&P

Sagsnr. GES-2024-00320

DokID 491348

F&P finder formuleringen uhensigtsmæssig af to grunde.

Som vi har forstået *Aftale om nyt kontanthjælpssystem*, så er det hensigten, at obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger skal behandles ens. I udmøntningen af aftalen bør der derfor ikke skelnes mellem om en arbejdsgiverbetalt pensionsordning er med eller uden tilbagekøbsret. Bestemmelsens bibetingelse 'med tilbagekøbsret' kan skabe uklarhed om retstilstanden, hvilket kan skabe problemer i den kommunale administration af bestemmelsen. F&P opfordrer til, at bibetingelsen ”med tilbagekøbsret” udgår af bestemmelsen.

Begrebet ”arbejdsgiverbetalt pensionsordning” er uklart og kan også skabe udfordringer for kommunernes og pensionssekskabernes administration af bestemmelsen. F&P lægger til grund, at det afgørende for om en given pensionsordning er omfattet af bestemmelsen er, om ordningen blev etableret på obligatorisk vis af en arbejdsgiver eller på frivillig vis på borgerens eget initiativ.

Under alle omstændigheder, er det ikke muligt for et pensionssekskab at opdele formuen på et pensionsdepot indbetalt via en arbejdsgiver i en del, der stammer fra obligatoriske indbetalinger, og en del, der stammer fra evt. frivillige supplerende indbetalinger.

F&P opfordrer derfor til, at § 14, stk. 5, affattes som følger:

”Kommunen ser endvidere bort fra pensionsordninger, der er etableret som led i en borgers ansættelsesforhold.”

Formuleringen omfatter dermed både de firmaaftalte og de overenskomst-baserede arbejdsmarkedspensionsordninger, som etableres via arbejdsgiverne.

Uanset, hvordan § 14, stk. 5, affattes i det endelige lovforslag, så bør det fremgå klart af lovbemærkningerne, hvilke typer pensionsordninger der er omfattet af bestemmelsen, og hvilke der ikke er.

Vi står som altid til rådighed for en uddybning af vores høringsvar.

Venlig hilsen

Troels Hauer Holmberg

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Att.: Birgitte Buchwald Jørgensen og Birgitte S. Staffeldt
Pr. e-mail: bib@star.dk; bst@star.dk; star@star.dk

12. august 2024

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)

FSR – danske revisorer
Slotsholmsgade 1, 4. sal
DK - 1216 København K

Telefon +45 7225 5703
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Tak for muligheden for at kommentere denne høring. Vi har følgende bemærkninger:

Punktet omkring **Afklaringsret** (sidste punkt i høringsskrivelsen) kunne med fordel tydeliggøres i udkastet til lovgivningen:

Side 32

§ 36 a. For en aktivitetsparat person omfattet af § 6, nr. 3, som er fyldt 30 år, skal kommunen afklare personen, når den pågældende har modtaget kontant hjælp i en sammenhængende periode på to år. Herefter skal kommunen afklare personen, hver gang den pågældende på ny har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på to år.

Stk. 2. Afklaringen skal bestå i følgende:

1) Kommunen skal først tage stilling til, om personens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet med henblik på en vurdering af, om personen er i målgruppen for enten ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.

2) Vurderer kommunen, at personens sag ikke skal behandles i rehabiliteringsteamet, og personen derfor fortsat skal være i kontanthjælpssystemet, skal kommunen tage stilling til, hvilken indsats der kan iværksættes for personen.»

I udkast fremgår det blandt andet, at såfremt kommunen vurderer, at personens sag ikke skal behandles i rehabiliteringsteamet, og personen derfor fortsat skal være i kontanthjælpssystemet, skal kommunen tage stilling til, hvilken indsats der kan iværksættes for personen.

Netop dette tænker vi ikke er særligt klart og tydeligt i udkastet til lovgivningen, og vi forestiller os, at mange kommuner på den vis ikke sikrer, at personerne afklares, som lovgivningen tilsiger/som intentionerne vel er?

Det bør tydeliggøres i lovgivningen, hvilke "værktøjer/redskaber" kommunen skal anvende i forhold til vurderingen af, hvilken indsats der kan/skal iværksættes for

personen - ellers forestiller vi os, at mange kommuner fortsat vil stå med mange uafklarede personer i målgruppen 6.3, og mange personer i målgruppen vil fortsat ikke modtage den nødvendige støtte/indsats i forhold til at komme ud af kontanthjælpssystemet.

Vi står naturligvis gerne til rådighed, hvis vores bemærkninger giver anledning til spørgsmål eller uddybning.

På vegne af FSR – danske revisorer's Udvalg for revision af offentlig virksomhed.

Med venlig hilsen

Kasper Frølich Kristensen
Fagchef for revision og regnskab, statsaut. revisor

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
2100 København
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325659
TRIH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/01484-2

12. AUGUST 2024

HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM HENHOLDSVIS REFORM AF KONTANTHJÆLPSSYSTEMET OG INDFØRING AF NY ARBEJDSPLIGT

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har ved e-mail af 21. juni 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og indførelse af ny arbejdspligt. Instituttet har valgt at give bemærkninger til de to lovudkast sammen. Lovudkastene har følgende ordlyd og refereres til både individuelt og samlet set i nærværende høringssvar:

- 1) Høring over udkast til ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)
- 2) Høring over udkast til ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet)

De to lovudkast skal læses i sammenhæng med lov nr. 633 af 11. juni 2024 om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, som blev vedtaget den 30. maj 2024. Med loven blev betingelserne for at opnå ret til kontanthjælp skærpet således, at beskæftigelseskravet (fuldtidsbeskæftigelse i 2,5 år indenfor de seneste 10 år) nu omfatter alle indrejst i Danmark efter 2. april 1968. Før var det alene personer

indrejst før 2008, som skulle opfylde beskæftigelseskravet. Institutet henviser til høringsvar af 26. februar 2024.¹

1. SAMMENFATNING

Med to forskellige lovudkast, foreslår Beskæftigelsesministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet, at 1) reformere det gældende kontanthjælpssystem, og 2) at indføre ny arbejdspligt personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene.

Reform af kontanthjælpssystemet

Institutet bemærker, at grundlovens § 75, stk. 2 fastslår, at alle personer i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv eller deres familie, skal sikres et eksistensminimum. Der er behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. familietype), før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet foretager en beregning af samtlige familietyperes forsørgelsesgrundlag på baggrund af de nye satser.
- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

Ny arbejdspligt

Institutet bemærker, at forslaget om ny arbejdspligt særligt vil ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund. Forslaget udgør derfor indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, og der er risiko for, at arbejdspligten udgør diskrimination.

Det skyldes blandt andet, at der er tale om et væsentligt indgreb, som vil medføre, at en stor gruppe personer (estimeret målgruppe på 22.000) fremover vil komme på den laveste ydelse, samtidig med, at disse personer pålægges arbejdspligt for at modtage deres ydelse. Ministeriet har ikke redegjort overbevisende for, hvorfor det er nødvendigt at indføre arbejdspligt overfor denne specifikke målgruppe, men ikke overfor øvrige kontanthjælpsmodtagere.

¹ Institut for Menneskerettigheder, høringsvar af 26. februar 2024, tilgængelig via: [Høringsvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp \(menneskeret.dk\)](#)

Instituttet finder det således ikke tilstrækkelig godtgjort, at forskelsbehandlingen hviler på overbevisende eller meget tungtvejende grunde.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet vurderer, om arbejdspligten udgør indirekte diskrimination, herunder særligt i forhold til proportionalitetsafvejningen.

2. KORT OM REFORM AF KONTANTHJÆLPSSYSTEMET (1)

Beskæftigelsesministeriet foreslår med udkastet at reformere det gældende kontanthjælpssystem. Formålet med reformen er at simplificere systemet, at få flere i arbejde og færre børn i lavindkomstgruppen. Udkastet udmønter politisk aftale indgået i oktober 2023.

Med udkastet foreslår ministeriet en række ændringer, som eksempelvis afskaffelse af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, indførelse af nyt børnetillæg (samme niveau uanset sats²), fokus på tilpassede ydelser samt nye satser og navne for ydelserne indenfor kontanthjælpssystemet. Ministeriet foreslår således at indføre følgende nye satser (alle 2024-niveauer):

- Mindstesats: 6.553 kr.
- Grundsats: 6.955 kr.
- Forhøjet sats: 12.064 kr.
- Sats for hjemmeboende: 2.823 kr.

De nye satser erstatter gældende satser. Selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelsen (SHO-ydelsen) og uddannelseshjælp vil med forslaget blive erstattet af 'kontanthjælp'. Gruppen, der tidligere har modtaget SHO-ydelse, vil fremover modtage 'mindstesats', idet denne sats vil blive ydet til personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene. Den nye forslåede 'grundsats' og 'forhøjet sats' vil blive ydet til personer, der opfylder opholds- og beskæftigelseskravene eller ikke skal opfylde disse krav (lovbemærkningerne, afsnit 3.1.2).

² Det fremgår af lovudkastets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2., at 2024-niveaet er 2.687 kroner, som vil blive ydet, uanset hvilken sats forældrene vil modtage og deres antal børn, og uanset om barnet bor hos den enkelte forælder.

Ministeriet skønner, at forslaget har den effekt (positiv beskæftigelseseffekt), at 400 fuldtidspersoner kommer i arbejde i 2025, mens 750 skønnes at komme i arbejde i 2026 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 2).

3. KORT OM INDFØRELSE AF NY ARBEJDSPLIGT (2)

Beskæftigelsesministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår med lovudkastet at indføre en ny arbejdspligt i kontanthjælpssystemet. Forslaget er målrettet personer, som ikke opfylder kravene om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskravet) og fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2 ½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet). Personer, der ikke opfylder henholdsvis opholdskravet og beskæftigelseskravet, skal med udkastet aktiveres i op til 37 timers arbejdspligt for at modtage ydelser.

Ministerierne foreslår, at arbejdspligten involverer nyttejobs, virksomhedspraktik og andre småjobs. Det fremgår af udkastet, at indsatsen i arbejdspligten også kan være forberedelse til danskundervisning, jobsøgning samt lønnet ordinært arbejde (lovbemærkningerne afsnit 2.1.2.).

Arbejdspligten kan maksimalt være 37 timer ugentligt, og den enkelte kommune skal således vurdere konkret og individuelt, hvor mange timer borgeren kan arbejde, og hvilket slags arbejde denne skal udføre ud fra eksempelvis helbredsmæssige betragtninger.

Formålet med udkastet er at få flere personer i beskæftigelse med særligt fokus på personer med etnisk minoritetsbaggrund og ”kvinder med ikke-vestlig baggrund, der ikke er en del af det danske arbejdsmarked” (lovbemærkningerne, afsnit 1.)

Med udkastet foreslår ministerierne samtidig at afskaffe varighedsbegrænsningen og rimelighedskravet tilknyttet den eksisterende nytteindsats indenfor beskæftigelsessystemet. Det vil betyde, at der ikke længere bliver stillet krav om, at der på en arbejdsplads skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i f.eks. virksomhedspraktik og nytteindsats. Samtidig vil der ikke længere være en grænse for, hvor længe en person kan være i nyttejob (lovbemærkningerne, afsnit 2.2.2.2.).

Derudover foreslår ministerierne med udkastet at indføre en særlig tilrettelagt nytteindsats, som skal være et kommunalt organiseret tilbud.

Beskæftigelsesministeriet estimerer, at arbejdspligten samlet set vil omfatte 22.000 personer i 2026 (lovbemærkningerne, afsnit 3).

Ministeriet estimerer desuden, at arbejdspligten vil medføre en positiv beskæftigelseeffekt på omkring 100 fuldtidspersoner i 2025, 300 fuldtidspersoner i 2026 og frem samt 300 fuldtidspersoner varigt (lovbemærkningerne, afsnit 3).

4. INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

4.1. INGEN MENNESKERETLIG VURDERING

Instituttet bemærker indledningsvist, at der ikke er foretaget nogen menneskeretlig vurdering af de to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og arbejdspligten.

Det er instituttets vurdering, at lovforslagene rejser væsentlige spørgsmål i forhold til såvel grundlovens § 75, stk. 2 samt EMRK, artikel 1, i Tillægsprotokol 1., jf. artikel 14 og artikel 4, jf. nedenfor i afsnit 4.2, 4.3 og 4.4. Instituttet bemærker, at det fremgår af Justitsministeriets egen vejledning om lov kvalitet, at der bør være overvejelser og opmærksomhed i forhold til grundloven og Danmarks menneskeretlige forpligtelser.³

Ministerierne bør derfor i udkast til lovforslagene foretage en menneskeretlig vurdering af de foreslåede ændringer, herunder navnlig i forhold til grundlovens eksistensminimum og i forhold til spørgsmålet om indirekte diskrimination på grund af etnicitet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet foretager en menneskeretlig vurdering af de to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og ny arbejdspligt.

4.2. KONTANTHJÆLPSSYSTEMET OG SPØRGSMÅLET OM EKSISTENSMINIMUM (MINIMUMSBUDGETTER) (1)

³ Justitsministeriet, [Vejledning om lov kvalitet](#) s. 20.

Ministeriet foreslår med lovudkastet at reformere og simplificere det gældende kontanthjælpssystem og blandt andet indføre nye satser. Institutet bemærker indledningsvist, at forslaget om den nye kontanthjælpsreform skal læses i sammenhæng med lov nr. 633 af 11. juni 2024 om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, som blev vedtaget den 30. maj 2024. Lovændringen har den konsekvens, at 10.000 flere personer (fuldtidspersoner) vil modtage ydelser efter gældende SHO-sats og mindstesats efter de foreslåede nye satser. Disse 10.000 personer vil således opleve en væsentlig nedgang i deres ydelser, fordi de i stedet for kontanthjælp vil modtage SHO-ydelse, som instituttet påpeger i **høringssvar fra februar 2024**.⁴ Hertil kommer, at gruppen af personer på den gældende SHO-ydelse fremover vil modtage mindstesats efter det nye kontanthjælpssystem.

Efter grundlovens § 75, stk. 2, er den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, berettiget til hjælp af det offentlige. Bestemmelsen fastslår, at alle personer i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv eller deres familie, skal sikres et eksistensminimum.

Der findes p.t. ingen officiel fattigdomsgrænse i Danmark, men en række eksperter og institutioner har givet bud på forskellige opgørelser af økonomisk fattigdom, herunder hvilket forbrugsniveau der som minimum skal til for at leve i Danmark. Danmarks Statistik opererer med en relativ fattigdomsgrænse og Rockwoolfonden har udarbejdet minimumsbudgetter for at kunne vurdere, hvilke forbrugsudgifter der som minimum er forbundet med at kunne leve et beskedent men sundt liv i Danmark.

Ifølge instituttet er der, som bemærket i vores høringssvar fra februar 2024, behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. familietype). Det forudsætter, at man har viden om det samlede indkomstniveau for fx en børnefamilie, før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum, som er beskyttet af grundlovens § 75, stk. 2. Ifølge instituttet bør denne vurdering ske på baggrund af Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse.

Det er derfor instituttets vurdering, at ministeriet bør beregne i absolutte og relative tal og med afsæt i satserne i aftale om et nyt

⁴ Institut for Menneskerettigheder, høringssvar af den 24. februar 2026, tilgængelig via: [Høringssvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp \(menneskeret.dk\)](#)

kontanthjælpssystem, hvordan forskellige familietyper indkomstniveau påvirkes af lovændringen, når det sammenholdes med Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse. Med forskellige familietyper menes enlige uden børn, enlige med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn, parfamilier uden børn, parfamilier med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet foretager en beregning af samtlige familietyper forsørgelsesgrundlag på baggrund af de nye satser.
- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

4.3. ARBEJDSPLIGT FOR ETNISKE MINORITETER OG RISIKO FOR INDIREKTE DISKRIMINATION (2)

Målrettet personer med etnisk minoritetsbaggrund, der modtager laveste sats

Instituttet bemærker, at forslaget om ny arbejdspligt særligt vil ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund, idet arbejdspligten skal gælde for personer, der ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet.

Tal fra marts 2024 viser, at næsten 95 % af det samlede antal borgere på SHO-ydelse (fremover 'mindstesats') er indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.⁵ Samtidig er det eksplicit formålet med arbejdspligten at ramme "mange indvandrere, især kvinder med ikke-vestlig baggrund, der ikke er en del af det danske arbejdsmarked" (lovbemærkningerne afsnit 1.).

Risiko for indirekte diskrimination

Instituttet bemærker, at fordi arbejdspligten er målrettet personer med etnisk minoritetsbaggrund, som udgør 95 % af personer på mindstesats, vil det stille denne gruppe ringere end personer med etnisk dansk baggrund, som ikke skal opfylde arbejdspligten. Der er derfor tale om

⁵ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, [Antal personer og fuldtidspersoner \(jobindsats.dk\)](https://jobindsats.dk)

forskelsbehandling, som kan udgøre indirekte diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse, jf. umiddelbart nedenfor.

Forbuddet mod diskrimination står centralt i menneskeretten og følger af en lang række menneskerettighedskonventioner, såsom ØSKR-konventionen, Racediskriminationskonventionen, Flygtningekonventionen og særligt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14, jf. konventionens artikel 1, i Tillægsprotokol 1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder i Tillægsprotokol 1, artikel 1 en beskyttelse af ejendomsretten.

Efter EMD-praksis omfatter bestemmelsen om ejendomsretten også krav på sociale ydelser, der er baseret på national lovgivning, uanset om ordningen er finansieret via økonomiske bidrag fra de berettigede eller gennem den generelle betaling af skatter.⁶

Artikel 1 i Tillægsprotokol 1 giver ikke ret til sociale ydelser som sådan, men yder beskyttelse mod disproportional indgreb i en allerede opnået (eller optjent) ret til en social ydelse eller en berettiget forventning herom, herunder mod diskrimination i forhold til den sociale ydelse. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnicitet kræver overbevisende eller meget tungtvejende grunde.⁷

Forskelsbehandling kan komme til udtryk enten direkte eller indirekte. Indirekte forskelsbehandling foreligger, hvis en umiddelbart neutral regel, betingelse eller praksis rammer f.eks. ikke etniske danskere hårdere end etniske danskere. Indirekte forskelsbehandling udgør diskrimination, medmindre forskelsbehandlingen er objektiv og rimeligt begrundet, hvilket vil sige, at den opfylder et sagligt formål, og at midlet står i et rimeligt forhold til formålet (proportionalitetsafvejningen). Staten har en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter.

⁶ I *Stec m.fl. mod Storbritannien* blev det slået fast, at sociale ydelser, uanset om de er betinget af forudgående indbetaling af bidrag eller ej, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 1 i 1. tillægsprotokol til EMRK.

⁷ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Biao mod Danmark*, dom af 24. maj 2016, sagsnummer 38590/10, pkt. 114, tilgængelig her: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163115>.

Det afgørende er ikke klagers individuelle forhold og behov, men derimod om ordningen eller lovgivningen som sådan er diskriminerende.

Forslaget om arbejdspligt vil efter instituttets vurdering udgøre indirekte forskelsbehandling, da forslaget vil stille personer med etnisk minoritetsbaggrund ringere end etniske danskere. Spørgsmålet er herefter om den indirekte forskelsbehandling kan retfærdiggøres, herunder om forslaget er sagligt og proportionalt. Hvis ikke er der tale om diskrimination.

Er forslaget sagligt og proportionalt?

Den forslåede arbejdspligt bliver blandt andet begrundet med, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, bliver aktiveret og kommer i arbejde. Det er dermed et økonomisk hensyn og et hensyn til integrationen og sammenhængskraften, der angives som grund for forslaget om at indføre arbejdspligt. Dette er hensyn, som for en umiddelbar betragtning må betegnes som saglige.

Beskæftigelsesministeriet estimerer, at arbejdspligten samlet set vil omfatte 22.000 personer i 2026 (lovbemærkningerne, afsnit 3.). Samtidig har ministeriet estimeret, at arbejdspligten vil bidrage med 100 fuldtidspersoner i 2023 og herefter 300 fuldtidsansatte på det danske arbejdsmarked årligt (lovbemærkningerne, afsnit 3).

I vurderingen af, om indgrebet er nødvendigt og dermed proportionalt, skal det indgå, at staten har en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter. Der er ikke retspraksis fra EMD, der tager stilling til en ordning som arbejdspligt.

Trods statens vide skønsmargin, er det instituttets vurdering, at der er risiko for, at ordningen om at indføre arbejdspligt er uproportional.

Det skyldes for det første, at der er tale om et væsentligt indgreb, som vil medføre, at en stor gruppe personer fremover vil komme på den laveste ydelse, samtidig med, at disse personer pålægges arbejdspligt for at modtage deres ydelse. Dette uden at ministeriet har redegjort overbevisende for, hvorfor det er nødvendigt at indføre arbejdspligt overfor denne specifikke målgruppe, men ikke overfor øvrige kontanthjælpsmodtagere. Instituttet bemærker i den forbindelse, at selv om personer med etnisk minoritetsbaggrund generelt har lavere beskæftigelsesgrad, må det ikke føre til, at den enkelte person

behandles ringere på grund af dennes tilhørsforhold til en særlig beskyttet gruppe, som etniske minoriteter udgør.

For det andet, er det instituttets vurdering, at midlet ikke umiddelbart står i et rimeligt forhold til målet, idet den forventede beskæftigelseseffekt er så lille, da maksimum 300 personer ud af 22.000 personer estimeres at komme i beskæftigelse. Institutet bemærker hertil, at det altoverskyggende formål med arbejdspligten må antages at være, at der kommer flere personer i beskæftigelse.

For det tredje bemærker instituttet, at der med lovudkastet lægges op til at fjerne rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen indenfor gældende nytteindsats. En indsats, der i dag bruges i beskæftigelsesindsatsen overfor udvalgte målgrupper, som eksempelvis jobparate kontanthjælpsmodtagere, der kan få tilbud om nytteindsats.⁸ Dette betyder (lovudkastets afsnit 2.2.2.2.), at der ikke længere bliver stillet krav om, at der på en arbejdsplads skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i f.eks. virksomhedspraktik og nytteindsats. Samtidig vil der ikke længere være en grænse for, hvor længe en person kan være i nyttejob. Det betyder, at en person i princippet kan være i nyttejob i årevis, i modsætning til i dag, hvor den øvre grænse for nytteindsatsen er 13 uger.

Endelig tyder forskning på, at andre midler vil være mere effektive for at sikre beskæftigelse. Fx viser en analyse fra Væksthusets Forskningscenter (2024), at ordinære løntimer er et vigtigt redskab i beskæftigelsesindsatsen og at borgere, der får løn for deres arbejde, forbedrer deres efterfølgende arbejdsmarkedstilknytning. Der er således et stærkt grundlag for at antage, at ordinære løntimer resulterer i en markant forbedret arbejdsmarkedstilknytning, konkluderer analysen.⁹

Analysen fra Væksthusets Forskningscenter peger også på, at sprogundervisning kan være et vigtigt parameter i en effektiv beskæftigelsesindsats. Institutet bemærker hertil, at der med lovudkastet er lagt op til at reducere gældende danskuddannelse ved at fjerne et modul (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.1). Årsagen hertil er blandt andet besparelser. Et forslag, som 'De Økonomiske Råd' kritiserer i deres rapport om dansk økonomi (forår

⁸ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, [Nytteindsats \(star.dk\)](#).

⁹ Væksthusets Forskningscenter, 'Lønner det sig at få løntimer på vejen mod job', 1. udgave, 1. oplag 2024, tilgængelig via: [Loenner-det-sig-at-faa-loentimer-paa-vejen-mod-job.pdf \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#).

2024) for at være kontraproduktivt i forhold til beskæftigelseseffekten.¹⁰

På baggrund af ovenstående, vurderer instituttet, at det ikke er tilstrækkelig godtgjort, at forskelsbehandlingen hviler på overbevisende eller meget tungtvejende grunde. Således er der efter instituttets vurdering risiko for, at forslaget om at indføre ny arbejdspligt for personer, der ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet, er uproportionalt.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet vurderer, om arbejdspligten udgør indirekte diskrimination, herunder særligt i forhold til proportionalitetsafvejningen.

4.3.1. Spørgsmål om tvangsarbejde/pligtarbejde

Afslutningsvist bemærker instituttet, at forslaget om at indføre arbejdspligt kan rejse spørgsmål om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 4 om det absolutte forbud mod slaveri, herunder forbud mod tvangsarbejde og pligtarbejde efter artikel 4, stk. 2.¹¹

Tvangsarbejde og pligtarbejde skal fortolkes i lyset af ILO-konventionerne nr. 29 og 105, som beskriver, at forbuddet mod tvangs- og pligtarbejde indbefatter ”enhver form for arbejde eller tjeneste, som kræves af en person under trussel om en eller anden form for straf, og som den pågældende ikke frivilligt har påtaget sig”.¹²

EMRK artikel 4, stk. 3, angiver imidlertid udtrykkeligt en række aktiviteter, som falder udenfor anvendelsesområdet¹³, og som derfor ikke kan kategoriseres som tvangsarbejde og pligtarbejde, idet de er udtryk for et normalt og solidarisk samfundsbidrag. En af de oplyste aktiviteter er ”**arbejde eller tjeneste, der udgør en del af normalt borgerlige forpligtelser**”, hvilket må antages at kunne dække forslaget

¹⁰ De Økonomiske Råd, Formandskabet, ’Dansk økonomi, foråret 2024’, tilgængelig via: [Dansk økonomi, forår 2024 \(dors.dk\)](https://dors.dk).

¹¹ Se eksempelvis artikel af Jesper Lindholm og John Klausen, U.2016B.311, ’Social- og menneskeretlige perspektiver om nytteindsats’, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, afsnit 5.

¹² Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 404.

¹³ Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 405.

om arbejdspligt. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at det er en forudsætning for at undtage aktiviteterne, at de anvendte kriterier ikke er diskriminerende.¹⁴

Da arbejdspligten i det væsentlige rammer personer med etnisk minoritetsbaggrund, jf. ovenfor i afsnit 4.3, er det som tidligere nævnt instituttets vurdering, at arbejdspligten kan udgøre indirekte diskrimination.

På den baggrund vurderer instituttet, at der tillige kan være tale om indirekte diskrimination i strid med EMRK artikel 4, stk. 3, jf. artikel 14.¹⁵ Dette vil dog afhænge af, hvordan og hvem arbejdspligten pålægges i praksis.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet foretager en evaluering af arbejdspligten efter to år med henblik på at vurdere, om arbejdspligten i praksis udgør indirekte diskrimination.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen

JURIDISK PROJEKTCHEF

¹⁴ Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 408.

¹⁵ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Zarb Adami mod Malta, som af den 20. juni 2006, præmis 45, tilgængelig via: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75935>.

København, 9. august 2024

Høringssvar vedrørende:

Udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Mange af de mennesker, vi i Kirkens Korshær hjælper hver dag i vores sociale arbejde landet over, er i berøring med kontanthjælpssystemet. Vi ser deres udfordringer og forsøger at hjælpe dem med at opnå en bedre tilværelse.

Set fra det perspektiv indeholder nærværende udkast til lovforslag flere gode tiltag. Det er bl.a. positivt, at 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet afskaffes, samt at der indføres fritidstillæg til børn, ekstra børnetillæg til forsørgere, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin mm.

Dog er der også en række elementer i lovforslaget, som ikke bidrager til at skabe bedre vilkår for de mennesker, der har mindst – eller som ligefrem forværrer vilkårene for dem.

Lavt ydelsesniveau

Ydelseskommisionen konkluderer i dens afrapportering, at der er flere grupper på særligt de laveste ydelser i kontanthjælpssystemet (herunder SHO-ydelse og uddannelseshjælp), som har så lav en indkomst, at det ikke lever op til et minimumsbudget.

Alligevel fastholder nærværende lovforslag et lavt ydelsesniveau for flere grupper af mennesker, herunder særligt for dem på den nye mindstesats. Det vil bidrage til, at mennesker i Danmark fortsat vil lide store afsavn med de deraf afledte negative effekter på trivsel og livsmuligheder.

I Kirkens Korshær mener vi, dette er uacceptabelt. Alle mennesker er uendeligt meget værd og har ret til en god tilværelse uden basale afsavn. Det bidrager ovenstående ikke til at sikre.

Dertil kommer, at der er flere grupper mennesker, som ligefrem står til at gå ned i ydelse som konsekvens af lovforslaget. Det gælder bl.a. nogle unge med psykiske diagnoser.

Det er den helt forkerte vej at gå. Der er tale om mennesker, som i forvejen har en lav indkomst og kan have svært ved at få tingene til at hænge sammen. At forværre deres levevilkår er på alle tænkelige måder en dårlig idé.

Sammenhæng til andre aftaler

Nærværende lovforslag er en del af udmøntningen af kontanthjælpsaftalen af 13. oktober 2023. Kirkens Korshær har tidligere afgivet høringssvar til den del af udmøntningen, som handlede om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Pointerne fra det høringssvar er også relevante her – særligt fordi finansieringen af forbedringerne i nærværende aftale hentes gennem den anden aftale.

Ifølge ministeriets beregninger vil sidstnævnte medføre, at omkring 10.000 mennesker, som i forvejen har en lav indkomst, vil opleve en væsentlig nedgang i ydelse. De færreste af disse kan forventes at komme i job. I stedet vil de opleve markant forværrede levevilkår – og sandsynligvis også øgede afsavn.

I Kirkens Korshær mener vi, det er uacceptabelt på denne måde at forværre tusindvis af menneskers liv markant – også selvom provenuet går til at forbedre vilkårene for andre mennesker.

Gentænk kontanthjælpsreformen

Kirkens Korshær anerkender, at der i nærværende lovforslag er tiltag, som bidrager til at bekæmpe fattigdom. Desværre er der også en række elementer, som peger i den modsatte retning.

På den baggrund opfordrer vi til, at kontanthjælpsreformen gentænkes med det formål at skabe et kontanthjælpssystem, som sikrer, at ingen lever i fattigdom. Som minimum bør en ny reform af kontanthjælpssystemet sikre, at ingen stilles værre end i dag.

Desuden opfordrer vi i Kirkens Korshær til, at inflationshjælpen til økonomisk trængte børnefamilier videreføres, indtil aftalen om et nyt kontanthjælpssystem træder i kraft.

Sidste rate af inflationshjælpen blev udbetalt i august 2023. Inflationen kan imidlertid stadig mærkes. Det betyder, at mange børnefamilier står med hul i budgettet, indtil forbedringerne i det nye kontanthjælpssystem træder i kraft i juli 2025.

Indfør en fattigdomslov

Gennem verdensmål 1.2 er Danmark forpligtet til at halvere andelen af fattige borgere inden 2030. Derfor opfordrer vi i Kirkens Korshær til, at der indføres en bindende fattigdomslov, som forpligter Folketinget til at efterleve dette mål.

Fattigdomsloven skal forpligte enhver regering til at fremlægge et program med konkrete initiativer til, hvordan den vil bidrage til at opnå målet.

Derudover skal der med fattigdomsloven nedsættes et fattigdomsråd, der årligt skal vurdere, om den politiske indsats på området anskueliggør, at målet nås, eller om Folketinget bør pålægge regeringen at fremlægge nye initiativer.

Afslutningsvis vil vi gentage vores anmodning fra tidligere høringsvar om at komme på fremtidige høringslister om lovforslag, der vedrører socialt udsattes levevilkår.

Kirkens Korshær står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads
1067 København K
Tlf. 33121600
jb@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Sendt pr. mail til star@star.dk, bib@star.dk, og bst@star.dk

KL's høringsvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

KL har den 21. juni 2024 modtaget lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin m.v. i høring med frist for afgivelse af bemærkninger den 12. august.

KL er meget tilfreds med, at kontanthjælpssystemet forenkles. Kontanthjælpssystemet er præget af knopskydninger og særregler, som har gjort systemet komplekst og uigennemskueligt. Lovforslaget indebærer en væsentlig forenkling af ydelsesstrukturen og en afskaffelse af en række komplekse og administrativt tunge regler, fx kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Det vil medvirke til at sikre enklere og mere gennemskuelige regler og ydelser – til gavn for både for borgerne og for sagsbehandlere i kommunerne. KL ærgrer sig dog over, at der ikke er en enkelt måde at administrere det nye boligstøtte loft på, som indføres med lovforslaget.

Samtidig vil KL rose Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Beskæftigelsesministeriet for at tilrettelægge en inddragende og konstruktiv proces for udmøntningen af den politiske aftale, som har bidraget til en hensigtsmæssig omsætning af den politiske aftale til konkret lovgivning.

KL ser også positivt på ophævelse af kravet om mundtlig vejledning, om registrering af jobsøgning og ændring af reglerne om sygemelding for modtagere af kontanthjælp og ressourceforløbsydelse, så kommunen får frihed til at bestemme, om sygemeldingen skal ske til jobcenteret, tilbudsstedet eller arbejdsgiveren.

KL ser samtidig et behov for, at der også kigges på hensigtsmæssigheden i indretningen af de øvrige forsørgelsesydelse i beskæftigelsessystemet. Et behov, som også berøres af anbefalingerne fra Ekspertgruppen for Fremtidens Arbejdsmarked.

Lavere ydelse og mangel på boliger

KL vil i lighed med høringsvaret til lovforslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp fremhæve, at indførelsen af beskæftigelseskravet for borgere indrejst før 2008 vil betyde, at mange borgere per 1. juli 2025 overgår til den nye mindstesats og vil miste et

betydeligt beløb hver måned. Samtidig vil der også være personer, som på grund af fx afskaffelsen af aktivitetstillægget, den særlige sats til visse psykiske lidelser og særlig støtte vil gå ned i ydelse.

Det kan betyde, at der vil være borgere, som ikke har råd til at bo i deres eksisterende bolig, og at en del kommuner vil stå med en meget stor udfordring ift. at hjælpe borgere til en ny og billigere bolig. I forhold til de nævnte ydelsesmodtagere vil der generelt set være tale om borgere relativt langt fra arbejdsmarkedet, som i høj grad må forventes at skulle have hjælp til at finde en ny og billigere bolig.

KL mener, at der er behov for at finde løsninger, som sikrer midlertidig hjælp til de borgere, nogle også med forsørgerpligt, som risikerer at stå uden bolig. Udlændinge- og Integrationsministeriet har i høringsnotat til lovforslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp bemærket, at der vil være et år til at indrette sig på de nye regler. KL vil her gøre opmærksom på, at et år ikke er lang tid til at finde de mange nye, billige boliger til de nævnte ydelsesmodtagere.

Problemet kan ses i lyset af, at De Økonomiske Råd, som i deres rapport om 'Dansk Økonomi forår 2024' konstaterer, at analyser viser, at lavere ydelser til indvandrere har en begrænset effekt på beskæftigelsen på kort sigt og ikke en langsigtet beskæftigelseseffekt. Det vil således forventeligt være en begrænset gruppe, der grundet ydelsesreduktion overgår til beskæftigelse, og som dermed kan håndtere deres boligsituation.

Samtidig kan ydelsesreduktionen for de mange ydelsesmodtagere, som får en lavere ydelse på grund af skærpelsen af beskæftigelseskravet, betyde, at nye områder kategoriseres som udsatte boligområder, parallelsamfund eller forebyggelsesområder. Det skyldes, at gennemsnitlig bruttoindkomst indgår som en del af kriterierne for at klassificere disse områder. Kommuner og boligorganisationer har mulighed for at styre anvisning og udlejning af boliger for at undgå, at der opstår nye udsatte områder, men kan ikke forhindre at enkelte eller flere beboere, der allerede bor i området, får lavere indkomst.

Flere udsatte boligområder vil gøre det vanskeligere for kommunerne at finde nye billige boliger, da der i disse områder ikke må anvises boliger til personer, som har modtaget selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (fremadrettet mindstesats), uddannelseshjælp eller kontanthjælp i 6 sammenhængende måneder.

Desuden har kommunerne i forvejen oplevet øget efterspørgsel efter billige boliger som følge af tilstrømningen af ukrainske flygtninge og reformen af hjemløseindsatsen med Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed.

KL forventer, at den markante stigning i personer med en lavere ydelse og udfordringer med at finde billigere boliger vil kunne føre til øget hjemløshed. Det bemærkes samtidig, at en del af de borgere, som mister deres bolig, forventes at søge mod herberger. Det kan indebære en betydelig økonomisk byrde for kommunerne, idet der er indført

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

begrænsninger i kommunernes refusion for ophold på herberg, og kommunerne mangler billige boliger til at få hjemløse væk fra herbergerne. Refusionen for ophold på herberger begrænses desuden yderligere fremadrettet.

KL ser derfor frem til en dialog med de relevante ministerier om at finde løsninger på disse boligudfordringer, jf. også tidligere høringssvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Implementering

KL bemærker, at lovforslaget vil indebære, at størstedelen af det nuværende kontanthjælpssystem afskaffes, og at et nyt system skal indføres med virkning fra den 1. juli 2025. Det vil være tale om en omfattende opgave for kommunerne, som bl.a. indebærer, at alle nuværende modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelserne), uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal nyindplaceres i det nye kontanthjælpssystem. Implementeringsopgaven skal løses samtidig med, at kommunerne bl.a. også skal indføre den nye arbejdspligt og de nye sygedagpengeregler.

Lovforslaget forventes vedtaget i slutningen af 2024, og der skal udvikles en helt ny it-understøttelse af reformen. På grund af en relativ lang - men nødvendig - proces med at konkretisere og udmønte den politiske aftale og den sene vedtagelse af loven, forventes it-understøttelsen først at kunne være klar i foråret af 2025. Derfor vil der være begrænset tid til at implementere reformen i de enkelte kommuner, inden reformen får virkning.

KL gør opmærksom på, at den hastige implementering af en kompleks reform samtidig med andre reformer øger risikoen for, at der opstår fejl i implementeringen af de nye regler.

Risikoen består på trods af, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Beskæftigelsesministeriet har tilrettelagt en konstruktiv og inddragende proces for at sikre en hensigtsmæssig udmøntningen af aftalen.

Det fremgår af lovforslaget, at for personer, som modtager SHO-ydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden fra den 1. januar til og med den 31. marts 2025, skal kommunen træffe afgørelse om den fremtidig sats senest 31. marts 2025. Nye ydelsesmodtagere indplaceret fra den 1. april til den 31. juni skal have en afgørelse hurtigst muligt.

KL er enig i, at det af hensyn til borgernes muligheder for at tilpasse sig en ny ydelse, vil være mest hensigtsmæssigt, at der hurtigst muligt træffes en afgørelse om den fremtidige ydelse. KL vil dog samtidig gøre opmærksom på, at loven først træder i kraft den 1. januar 2025, og at den nødvendige it-understøttelse først forventes klar i foråret 2025. Det betyder, at det kan være vanskeligt for kommunerne at nå de nævnte frister – også i lyset af, at der i dag er knap 90.000 personer i kontanthjælpssystemet. KL vil derfor foreslå, indfasningen af reformen ændres, så kommunerne skal træffe afgørelse om den fremtidige ydelse hurtigst muligt efter lovens ikrafttrædelse og for eksisterende

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

ydelsesmodtagere pr. 31. marts 2025 senest en måned inden reformen får virkning.

Kompensation for It-udvikling og øvrige administrative omkostninger
KL er enige i lovforslagets ambition om, at der skal være en effektiv it-understøttelse af sagsgangene gennem automatisering og beslutningsunderstøttelse for sagsbehandleren. Det vil medvirke til effektive og tidsbesparende sagsgange.

KL vil dog samtidig gøre opmærksom på, at det vil indebære en omfattende udvikling af Kommunernes Ydelsessystem (KY). Det er umiddelbart vurderingen, at omfanget af de samlede it-udgifter vil være på flere hundrede millioner kroner. Herunder forventes udviklingen af en digitalunderstøttelse af fritidstillægget alene at udgøre merudgifter på omkring 15-20 mio. kr. de første år. Derudover vurderer KL, at de administrative omkostninger i kommunerne (sagsbehandling) vil løbe op i mellem 30 og 40 mio. kr. om året. Da Beskæftigelsesministeriet vurderer, at de samlede udbetalinger af fritidstillægget årligt vil være på omkring 150 mio.kr, betyder det, at omkostninger til at administrere den forslåede model for fritidstillægget vil svare til ca. 1/3 af det udbetalte beløb. I en tid, hvor både Regeringen, Folketinget og KL har stort fokus på at nedbringe administrative omkostninger, mener KL ikke, at det er hensigtsmæssigt at indføre fritidstillægget med så stor en administrationsbyrde. Derfor opfordrer KL til at indføre en enklere administrativ model, som forslået i nedenstående afsnit om fritidstillægget.

KL bemærker derudover, at hvis kommunerne ikke kompenseres for disse omkostninger, vil det trække ressourcer fra den øgede bevilling, som der med økonomiaftalen for 2025 blev givet til at investere i kvalitet og bedre velfærd på de store velfærdsområder. KL forventer derfor, at merudgifter som følge af reformen bliver kompenseret og ser frem til forhandlinger herom.

Dokumentation af fritidstillægget

KL er enig i ambitionen om, at børn af kontanthjælpsmodtagere skal have ret til et fritidsliv i lighed med andre børn. Som anført ovenfor ærgrer KL sig over, at der samtidig indføres et bureaukratisk dokumentationskrav til fritidstillægget, hvor fx en enlig forsøger med et barn løbende skal indsende kvitteringer for at have brugt 37,125 kr. (1/3 af 112,5 kr.) om måneden på barnets fritidsaktiviteter.

Dokumentationskravet går imod intentionen om at forenkle ydelsessystemet, og den løbende fremsendelse af dokumentation vil kræve særskilt it-understøttelse. Kravet vil - som det fremgår af lovforslaget - desuden pålægge borgerne løbende administrative byrder. Det bemærkes her, at det oftest vil være de mest udsatte borgere, som vil få de største vanskeligheder ved at løfte dokumentationsbyrden, og som dermed risikerer at miste fritidstillægget.

Samtidig vil dokumentationen ikke være nogen garanti for, at tillægget anvendes til børns fritidsaktiviteter, da det ikke vil være muligt at foretage

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

en fuldstændig kontrol af borgerens køb og anvendelse af de dokumenterede indkøb.

KL vil på den baggrund foreslå en omlægning af dokumentationskravet, hvor man bevarer intentionen om, at borgere skal kunne dokumentere forbruget på børns fritidsaktiviteter, men hvor dokumentationskravet forenkles.

Det kan ske ved, at borgeren udfylder en tro- og loveerklæring om at anvende fritidstillægget på børnenes fritidsaktiviteter, og at der kun skal indsendes dokumentation for seneste udbetalingsperiode, hvis borgeren bliver udtaget til stikprøvekontrol. Det vil sikre, at borgeren fortsat skal kunne dokumentere, at forbruget ligger inden for formålet, og den reelle kontrol med anvendelsen af tillægget vil være på samme niveau som foreslået i lovforslaget. Samtidig vil der kunne fastlægges en tidsgrænse for udtagelsen af stikprøvekontroller, så borgeren kun i en begrænset periode efter udbetalingsperioden skal gemme sin kvittering. Det vil medføre en væsentlig forenkling af ordningen for både borgerne og kommunerne og vil samtidig opretholde intentionen med fritidstillægget. KL stiller sig gerne til rådighed for en drøftelse af forslaget.

Hvis KL's forslag til en omlægning af dokumentationskravet ikke gennemføres, vil KL foreslå følgende:

- Det fremgår af lovforslaget, at 1/3 af fritidstillægget skal dokumenteres, når det har været modtaget i tre måneder – ellers stoppes udbetalingen. Kommunerne skal ved manglende dokumentation foretage en partshøring om den manglende dokumentation, inden kommunen kan træffe afgørelse om, at udbetalingen stoppes.

KL vil foreslå, at kommunerne ikke skal foretage opfølgning på manglende dokumentation af fritidstillægget i de tilfælde, hvor udbetalingen allerede er stoppet. Det vil i den situation ikke give mening at foretage partshøring med henblik på stop for udbetalingen, da udbetalingen allerede er stoppet. Det vil forenkle administrationen for borgerne og kommunerne, hvis opfølgningen på et allerede stoppet fritidstillæg undlades.

- KL har forstået dokumentationskravet i fritidstillægget således, at man skal dokumentere 1/3 af det samlede udbetalte tillæg. Hvis dokumentationskravet ikke imødekommes, kan der ikke ske udbetaling af fritidstillægget. Der betyder, at det således ikke vil være muligt at foretage en delvis dokumentation af fritidstillægget og få en delvis udbetaling af fritidstillægget. Det kan med fordel præciseres i lovforslaget.

Afklaringsret

Det fremgår af lovforslaget, at aktivitetsparate over 30 år, som sammenhængende har modtaget kontanthjælp i mere end to år, har en afklaringsret. Retten består i, at kommunen skal tage stilling til, om borgerens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, og hvis

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555

Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk

Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 6

vedkommende fortsat skal være i kontanthjælpssystemet, skal der tage stilling til, hvilken indsats der kan iværksættes.

KL bemærker, at forslaget om en afklaringsret overlapper med forslaget fra ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats om, at borgere længere fra arbejdsmarkedet får en fremdriftsgaranti, der indebærer en årlig opfølgning, hvor kommunerne skal følge borgerens sag med fokus på fremdrift mod job eller lønnede timer.

KL foreslår, at regeringen i de fremadrettede overvejelser vedrørende ekspertgruppens anbefalinger erstatter afklaringsretten med en frisættelse af beskæftigelsesindsatsen, hvor borgere længere fra arbejdsmarkedet får en fremdriftsgaranti, jf. ekspertgruppens anbefalinger. Det er vigtigt for KL, at kommunerne får friere rammer til at fastlægges en individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, hvor udsatte borgere samtidig ikke tabes på gulvet.

Øvrige bemærkninger

KL har afslutningsvis følgende bemærkninger:

- KL vil foreslå, at der ved reguleringen af de nye højere beløbsgrænser for formue afrundes til mere runde beløb end nærmeste hele krone. Det skal ses i lyset af, at vurderingen af en borgers formue ofte sker på baggrund af mere overordnede værdiansættelser.
- En førstegangsansøger af kontanthjælp skal have vurderet, om vedkommende har andre indtægter, som kan forsørge vedkommende. I den vurdering, tages der ikke hensyn til indkomstfradraget, hvis vedkommende har arbejdsindtægt. På den baggrund udspecificerer lovforslaget, at en person, som ikke har modtaget kontanthjælp i tre hele kalendermåneder, anses for en førstegangsansøger. KL foreslår, at KL og STAR optager drøftelser med henblik på at sikre, at formuleringen er tilstrækkelig præcis til, at den ikke får u hensigtsmæssige og utilsigtede konsekvenser for kommunernes tilrettelæggelse af sagsgangene på kontanthjælpsområdet.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Kristian Hvolbæk Christensen

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Att.: bib@star.dk, bst@star.dk, star@star.dk

Lederne
- en verden til forskel
Vermlandsgade 65
2300 København S
T: 32 83 32 83
www.lederne.dk

København 12. aug. 2024

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl.

Lederne har den 21. juni 2024 modtaget ovennævnte lovforslag, der udmønter aftalen om et nyt kontanthjælpssystem.

Kontanthjælpssystemet er blevet unødigt kompliceret. Lederne støtter derfor, at der med lovforslaget sker en betydelig forenkling af kontanthjælpssystemet, hvor de mange forskellige satser og særordninger afskaffes, så kontanthjælpssystemet fremadrettet kommer til at bestå af tre satser.

Det er samtidig vigtigt, at det nye kontanthjælpssystem indeholder økonomiske incitamenter, der understøtter, at flere kommer i arbejde, og at reglerne er enkle og lette at administrere.

Vedrørende lempeligere fradrag for arbejdsindkomster

Lederne støtter, at der indføres et indkomstfradrag, så man i begrænset omfang kan have beskæftigelse uden, at det medfører fradrag i kontanthjælpen. Undersøgelser viser, at bare få timers lønarbejde øger sandsynligheden for, at også borgere længere væk fra arbejdsmarkedet kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det fremgår blandt andet af en analyse fra foråret, som Væksthusets Forskningscenter har udarbejdet sammen med Aarhus Universitet blandt 22.000 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Den viser, at cirka hver fjerde af de såkaldt aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der er startet med få timers ordinært arbejde, er kommet i fuldtidsjob to år efter, at de fik deres første løntime. Tæller man dem med, som fortsat har løntimer på deltid, er det over halvdelen, som har fået foden inden for på arbejdsmarkedet.

Indførelsen af fribeløb skal gerne udmønte sig i en progression, så fribeløbet kommer til at fungere som en trædesten ind på arbejdsmarkedet med det resultat, at flere kommer i fuldtidsarbejde, alternativt øger antallet af arbejdstimer.

Det er vigtigt, at der i forbindelse med den aftalte evaluering af det lempeligere indkomstfradrag er fokus på, om det lempeligere indkomstfradrag har en progressiv effekt på arbejdsmarkedstilknytningen, så resultatet ikke bliver, at mange blot vælger at kombinere kontanthjælp med en indtægt op til fribeløbet.

Til evalueringen skal det desuden bemærkes, at det vil være fornuftigt, hvis der fastsættes et mere nøjagtigt tidspunkt for, hvornår evalueringen skal foreligge. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår kun, at det lempeligere indkomstfradrag skal evalueres, når det har virket nogen tid.

Vedrørende indførelsen af en afklaringsret

Med lovforslaget indføres der en afklaringsret for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 år og har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på to år.

Lederne er enige i, at kontanthjælp først og fremmest er en midlertidig hjælp, og ikke en varig forsørgelsesydelse.

Lederne finder det dog bekymrende, at afklaringsretten vil føre til, at endnu flere tilkendes førtidspension, jf. at retten til afklaring ifølge bemærkningerne til lovforslaget skønnes at føre til merudgifter til førtidspension.

Det er en uheldig udvikling set i lyset af, at tilgangen til førtidspension i forvejen er rekordhøj.

Vedrørende et særlige ungetillæg

Med lovforslaget afskaffes det nuværende aktivitetstillæg, der kan ydes til personer under 30 år, der modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp, og som er visiteret aktivitetsparate. Aktivitetstillægget erstattes af et særligt ungetillæg.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har både Ydelseskommissionen og Reformkommissionen peget på, at aktivitetstillægget har en række utilsigtede konsekvenser, der blandt andet hæmmer unges progression mod uddannelse og job.

Der er en gruppe af unge i kontanthjælpssystemet, der har udfordringer, der rækker ud over ledighed, og som derfor har brug for særlig støtte til at komme i arbejde og uddannelse. Det er Lederne enige i.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der vil være et væsentlig overlap mellem personkredsen, der modtager et aktivitetstillæg efter de gældende regler, og personkredsen, der fremover vil kunne modtage det særlige ungetillæg.

Det kan derfor være vanskeligt at se, om indførelsen af det særlige ungetillæg ikke på samme måde som det nuværende aktivitetstillæg vil medvirke til at hæmme

nogle unges progression mod uddannelse og job, når personkredsen for det særlige ungetillæg nærmest er den samme som personkredsen for det nuværende aktivitetstillæg.

Øvrige bemærkninger

Lederne finder det fornuftigt at ophæve kravet om, at borgere i kontanthjælpssystemet skal hæve pensionsopsparinger med tilbagekøbsret, hvis pensionsopsparingen er indbetalt af arbejdsgiver som led i en obligatorisk pensionsordning.

Ligeledes giver det god mening, at man med lovforslaget indfører fornuftige ferieretigheder for borgere i kontanthjælpssystemet.

Med venlig hilsen

Kim Møller Laursen
Lederne

8. august 2024

Bemærkninger til reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til forslag om lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.).

Generelle bemærkninger

Mødrehjælpen mener generelt, at det er positivt, at der sker en forenkling af kontanthjælpssystemet, sådan som Ydelseskommisionen også anbefalede i sin rapport fra 2021¹. Kontanthjælpssystemet har i årtier været en politisk kampplads, som har resulteret i et kompliceret system, som ofte er blevet ændret – og dermed har været svært at finde rundt i, særligt for sårbare målgrupper, ligesom de utallige justeringer i ydelsesniveauer har givet målgrupperne en betydelig usikkerhed ift. deres forsørgelsesgrundlag.

Mødrehjælpen er dog meget kritiske over, at aftalepartierne ikke har udnyttet muligheden for at løfte endnu flere børn ud af fattigdom. Ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vokser 47.200 børn op i fattigdom², og vi ved fra forskningen, bl.a. hos VIVE og Københavns Universitet, at en opvækst i fattigdom sætter dybe spor resten af livet: Både i forhold til sundhed, uddannelsesmuligheder, arbejdsmarkedstilknytning samt risiko for kriminalitet, misbrug mm^{3,4}. Det er under al kritik, at størstedelen af børnefamilierne i kontanthjælpssystemet fortsat har et forsørgelsesgrundlag under fattigdomsgrænsen (50 % af medianindkomsten, se beregninger nedenfor).

¹ <https://bm.dk/media/17892/ydelseskommisionen-afrapportering-web.pdf>

² <https://www.ae.dk/analyse/2023-11-stort-fald-i-antallet-af-fattige-boern-men-stadig-store-kommunale-forskelle>

³ [https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(21\)00275-9/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(21)00275-9/fulltext)

⁴ <https://www.vive.dk/da/udgivelser/fattigdom-i-barndommen-har-konsekvenser-langt-ind-i-voksenlivet-3x87b2oz/>

Samtidig må vi også problematisere det langvarige økonomiske tomrum, som børnefamilier på kontanthjælp står i lige nu, hvor de midlertidige børnetillæg og inflationshjælpen er udløbet, mens det nye system og ydelser først træder i kraft 1. juni 2025. Det betyder, at mange familier i kontanthjælpssystemet er hårdt ramt lige nu. Mødrehjælpen mener, at der bør findes akutte politiske løsninger, indtil den nye aftale træder i kraft næste år.

Mødrehjælpen er dog positive over for de nye tillæg og tilskud, der indføres til børnefamilier i nærværende reform; både børnetillæg, enlig forsørger-tillæg, fritidstillæg og medicintilskud, men understreger samtidig, at det ikke løser problemerne med børnefattigdom i Danmark.

Dertil skal lægges, at nærværende lovforslag blot udgør én aftale på kontanthjælpsområdet ud af tre, som skal ses som et samlet hele, når vi vurderer det nye kontanthjælpssystem. Aftalen om "skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp", vurderes af Beskæftigelsesministeriet til at placere 10.000 nye voksne, som tilsammen har 11.000 børn⁵, på den laveste ydelse (den kommende mindstesats) og dermed skubbe dem ud i fattigdom⁶. Mødrehjælpen er dybt bekymrede for, at det vil få store konsekvenser for børnene i de familier, som rammes af de skærpede betingelser og som konsekvens overgår til den laveste ydelse. Det kan få betydning for familier, som pludselig ikke vil have råd til at betale deres boligudgifter, dagligvareindkøb, nødvendig medicin med mere. Det er også blevet problematiseret i høringsprocessen af lovforslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, bl.a. KL og BL – Danmarks Almene Boliger.

Den tredje aftale om "en arbejdspligt til borgere som ikke opfylder beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet" løser ikke de grundlæggende problematikker for familier i sårbare situationer. Der er tværtimod behov for at sikre en helhedsorienteret indsats som går på tværs af myndigheder, kommunale siloer og sektorer. Mennesker i sårbare positioner har brug for, at indsatserne understøtter hinanden, og at de brede helhedsorienterede indsatser skaber de nødvendige forandringer.

Specifikke bemærkninger

Ny ydelsesstruktur:

Mødrehjælpen bakker op om en forenkling af kontanthjælpssystemet med fokus på at skabe et mere gennemskueligt og administrerbart system.

Men Mødrehjælpen er meget bekymrede over, at mange børnefamilier i det nye system vil have et forsørgelsesgrundlag, som er mindre end den relative fattigdomsgrænse (50 % af medianindkomsten) – og at det vil være børnene, som kommer til at betale den højeste pris. I Mødrehjælpen har vi stor indsigt i, hvordan en opvækst i fattigdom sætter spor i børns liv både i forhold til sundhed, uddannelse, arbejdsmarkedstilknytning og andre

⁵ <https://www.altinget.dk/artikel/nye-tal-om-kontanthjaelpsaftale-11000-boern-risikerer-fremover-at-vokse-op-i-fattigere-hjem>

⁶ <https://bm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2023/10/skaerpet-beskaeftigelseskrav-sender-10000-borgere-paa-laveste-ydelse/>

risikofaktorer som kriminalitet, misbrug og problematisk adfærd⁷. Mødrehjælpen mener, at det i et velfærdssamfund som det danske ikke er acceptabelt, at børn lades i stikken på den måde.

Særligt par med børn vil med den nye mindste- og grundsats i alle familietyper have et forsørgelsesgrundlag, som er under fattigdomsgrænsen (se tabellerne nedenfor, markeret med rød), ligesom par med 3 eller 4 børn også vil have et forsørgelsesgrundlag under fattigdomsgrænsen på forhøjet sats. Det samme gælder enlige uden børn – de vil leve under fattigdomsgrænsen, uanset om de er på mindste-, grund-, eller forhøjet sats.

Mødrehjælpen er derfor grundlæggende meget kritiske over niveauet af de nye ydelser, som i stort omfang ligger under fattigdomsgrænsen og dermed også under en minimumslevestandard. Mødrehjælpen er også skeptiske over for de reelle beskæftigelseseffekter med det meget lave ydelsesniveau. Det Økonomiske Råd peger i deres rapport "Dansk Økonomi forår 2024" på, at der på kort sig er begrænsede effekter af de lave ydelser, mens der ikke er langsigtet beskæftigelseeffekt af de lave ydelser, samtidig med at det meget lave ydelsesniveau har en række utilsigtede effekter som ex øget kriminalitet⁸. Det samme dokumenterer Rockwoolfonden også i sin nye undersøgelse af starthjælpens effekter: Ingen langsigtede beskæftigelseeffekter, men en række negative effekter hos børnefamilierne med øget kriminalitet og ringere præstationer i uddannelsessystemet⁹. Derfor er Mødrehjælpen bekymrede for, at børnene også med det nye ydelsessystem vil betale den største pris – og at vi vil se lignende negative effekter hos de fattigste børnefamilier.

Det skal dog nævnes, at Mødrehjælpen er positive over for, at de enlige forsørgere med 1-4 børn på alle satser faktisk ender med et forsørgelsesgrundlag, som ligger over fattigdomsgrænsen på grund af det tillæg til enlige forsørgere, som indføres. Det er positivt, at børn af enlige forsørgere ikke skal leve i fattigdom, men Mødrehjælpen mener at aftalepartierne ender med at lade børnene med to forældre på kontanthjælp betale prisen. Det er skuffende, at aftalepartierne ikke løfter flere børnefamilier ud af fattigdom med nærværende reform.

Mindstesats:

	Enlige		Par	
	Lavindkomstgrænse ¹⁰	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontanthjælpssystem (årligt) ¹¹	Lavindkomstgrænse	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontanthjælpssystem (årligt)
0 børn	139.044	75.600	208.572	145.200

⁷ Samfundsøkonomen 2/2023: Konsekvenser af børnefattigdom, Rune Vammen Lesner, seniorforsker v. VIVE

⁸ <https://dors.dk/files/media/WEB%201078473%20Dansk%20%C3%98konomi.pdf>

⁹ <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/lavere-ydelser-til-flygtningefamilier-giver-et-markant-samfunds-oeconomisk-tab/>

¹⁰ <https://www.statistikbank.dk/ifor10>

¹¹ [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 119 Svar på BEU 118pdf \(ft.dk\)](#)

1 barn	180.756	188.400	250.284	226.800
2 børn	222.468	231.600	291.996	256.800
3 børn	264.180	271.200	333.708	277.200
4 børn	305.892	312.000	375.420	294.000

Grundsats:

	Enlige		Par	
	Lavindkomst-grænse ¹²	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontant-hjælpssystem (årlig) ¹³	Lavindkomst-grænse	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontant-hjælpssystem (årlig)
0 børn	139.044	86.400	208.572	151.200
1 barn	180.756	192.000	250.284	238.800
2 børn	222.468	234.000	291.996	265.200
3 børn	264.180	273.600	333.708	283.200
4 børn	305.892	315.600	375.420	300.000

Forhøjet sats:

	Enlige		Par	
	Lavindkomst-grænse ¹⁴	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontant-hjælpssystem (årlig) ¹⁵	Lavindkomst-grænse	Disponibel indkomst, aftale om nyt kontant-hjælpssystem (årlig)
0 børn	139.044	123.600	208.572	225.600
1 barn	180.756	214.800	250.284	284.400
2 børn	222.468	260.400	291.996	302.400
3 børn	264.180	298.800	333.708	320.400
4 børn	305.892	340.800	375.420	333.600

Mødrehjælpen mener også, at der bør være en særlig opmærksomhed på de familier, som vil opleve en væsentlig nedgang i forsørgelsesgrundlag med den nye reform. Beskæftigelsesministeriet estimerer, at 10.000 borgere, og deres 11.000 børn, i det nye system vil ryge ned på mindstesats – og dermed opleve en væsentlig nedgang i forsørgelsesgrundlag¹⁶. Derfor mener Mødrehjælpen, at der skal være særlig opmærksomhed på at støtte disse overgange for børnefamilierne ex ift. boligudgifter¹⁷. Det vil være afgørende, at der gøres en indsats for at hjælpe familierne med at finde en acceptabel bolig, som de har råd til med deres nye ydelse. Derudover mener Mødrehjælpen også, at familierne som ikke opfylder beskæftigelseskravene i lovens §11 stk. 3 skal hjælpes langt mere

¹² <https://www.statistikbank.dk/ifor10>

¹³ [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 119 Svar på BEU 118pdf \(ft.dk\)](#)

¹⁴ <https://www.statistikbank.dk/ifor10>

¹⁵ [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 119 Svar på BEU 118pdf \(ft.dk\)](#)

¹⁶ <https://bm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2023/10/skaerpet-beskaeftigelseskrav-sender-10000-borgere-paa-laveste-ydelse/>

¹⁷ <https://bm.dk/media/17892/ydelseskommisionen-afrapportering-web.pdf>

helhedsorienteret med fokus på at skabe forandringer i andre dele af familiens liv, hvis det er det, der skal til for at få en forælder i beskæftigelse, jf. de generelle kommentarer ovenfor.

Lempeligere indkomstfradrag:

Mødrehjælpen er positive over, at der indføres lempeligere indkomstfradrag med nærværende kontanthjælpsreform, så borgere på kontanthjælp kan få en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet med småjobs og lignende.

Mødrehjælpen mener dog også, at der er afgørende, at familier på kontanthjælp hjælpes helhedsorienteret for at skabe de forandringer i familien, der skal til, for at få en forælder i beskæftigelse, da det ofte skyldes mange forskellige forhold i familierne, hvis en forælder ikke er i beskæftigelse. Det kan være social kontrol, alvorlig sygdom, skolevægring eller lignende. Det er afgørende, at familierne får hjælp til at alle sådanne forhold for at øge sandsynligheden for at de kan varetage et arbejde.

Det har Mødrehjælpen arbejdet med i vores partnerskaber med Aarhus og Københavns kommune "Unge familier på vej", hvor vi har arbejdet med kommende og nye unge forældre for at sikre, at de starter uddannelse eller får et arbejde på den anden side af endt barsel. Mødrehjælpen finder også, at indsatsen "Opgang til Opgang" i Aarhus Kommune er et godt eksempel på en helhedsorienteret beskæftigelsesindsats, som har vist gode resultater; bl.a. 51 % af forældrene er kommet i beskæftigelse, 21 % af forældrene er efter mange år i kontanthjælpsystemet blevet afklaret til førtidspension og børnenes fravær i skolen er faldet med 25 %, ligesom de unges beskæftigelse i fritidsjobs er steget med 66 %¹⁸.

Boligstøtteloft

Med den nye reform fjernes kontanthjælpsloftet, og der indføres et boligstøtteloft i stedet. Mødrehjælpen bakker op om en fjernelse af kontanthjælpsloftet, som tidligere har holdt familier i fattigdom – og samtidig været meget kompliceret med 29 forskellige lofter.

Mødrehjælpen er dog meget bekymrede for indførelsen af det nye boligstøtteloft, som betyder, at par, der modtager forhøjet sats, vil være omfattet af loftet over boligstøtten på maksimalt 350 kr. (2024-niveau). Mødrehjælpen er grundlæggende bekymrede for, at boligstøtteloftet vil medføre en nedgang i støtte til boligudgifter for nogle familier, særligt når muligheden for at få tildelt "særlig støtte" omlægges.

Fritidstillæg

Mødrehjælpen er meget positive omkring indførelsen af det nye fritidstillæg, som med den nye reform kan sikre børnefamilier et tilskud til børns fritidsaktiviteter, udstyr og kulturelle oplevelser. Mødrehjælpen har stor indsigt i, hvordan en opvækst i fattigdom, netop også risikerer at føre til en fattigdom på fællesskaber og oplevelser, fordi familiens

¹⁸ https://sus.dk/wp-content/uploads/2023/08/SUS-Opgang-til-Opgang_Online_final17aug-2-komprimeret.pdf

stramme økonomi forhindrer børnene i at kunne gå til fritidsaktiviteter, have det rigtige udstyr eller kunne få kulturelle oplevelser, som en tur i biografen eller på museum.

I Mødrehjælpens familiepanelsundersøgelse fra vinteren 2023, peger 82 % på at de har svært ved at give deres børn oplevelser som fx en tur i biografen og 63 % peger på, de har svært ved at få råd til fritidsaktiviteter. 42 % peger på, at de har svært ved at få råd til arrangementer på skolen og børnefødselsdage¹⁹. Derfor mener Mødrehjælpen, at det er vigtigt, at børnefamilier på kontanthjælp fremover kan få 450 kr. (2024-niveau) pr måned til børn under 18 år.

Mødrehjælpen er dog bekymrede for det administrative set-up, da kommunerne skal sikre dokumentation for brugen af 1/3 af fritidstillægget til det øremærkede formål. Mødrehjælpen er bekymrede for, at de allermest sårbare familier ikke vil have overskud til at dokumentere udgifterne – og at dette vil ende med at betyde, at deres fritidstillæg bortfalder. Mødrehjælpen mener derfor, at kravet om dokumentation skal afskaffes. Derudover vil Mødrehjælpen også gerne understrege behovet for information og vejledning til forældre om retten til fritidstillægget i kommunerne. Mødrehjælpen mener, at det er afgørende, at kommunerne henvender sig til forældre om fritidstillægget samt, at der tilbydes vejledning til forældrene i kommunen. Kommunalt personale i fx dag- og fritidstilbud og på skolerne kan også vejlede forældre om mulighederne for fritidstillæg. Kommunerne bør også understøtte børns deltagelse i fritidsaktiviteter ved at tilbyde fritidsvejledning, følgerordninger og anden social støtte, målrettet de børn, hvis forældre lever i økonomisk fattigdom og mangler socialt overskud. På den baggrund anbefaler Mødrehjælpen også, at ordningen med fritidstillægget følges tæt og evalueres for at sikre, at ordningen får de tilsigtede effekter.

Mødrehjælpen er også bekymrede over, at fritidstillægget reduceres til en fjerdedel for enlige forsørgere, som også modtager mindste- eller grundsats og derfor også er berettigede til at modtage enlig forsørger-tillæg. Det vil reelt betyde, at enlige forsørgere kun modtager 112,5 kr. (2024-niveau) som fritidstillæg. Det beløb er så lavt, at Mødrehjælpen er bekymrede for, om tillægget reelt vil kunne afhjælpe de afsavn som børn af en enlig mor eller far oplever ift. fritids-, kultur-, og sociale fællesskaber. Mødrehjælpen mener, at børn af enlige forsørgere skal have samme ret til at få tilskud til fritidsaktiviteter, som børn af samlevende par på kontanthjælp, og at det reducerede tillæg skal fjernes.

Derudover er Mødrehjælpen også kritiske overfor, at fritidstillægget kun ydes til maksimalt tre børn pr. familie. Familier med mange børn (mere end 3) vil uagtet om de er på mindste-, grund-, eller forhøjet sats have et forsørgelsesgrundlag, som ligger under fattigdomsgrænsen (jf. beregninger ovenfor), og derfor er det meget kritisabelt, at de ikke er berettigede til fritidstillæg til alle børn.

Børnetillæg

Mødrehjælpen er positive over indførelsen af et børnetillæg med en ny §17 i lov om aktiv socialpolitik, da det er afgørende, at børnefamilier på kontanthjælp ikke fastholdes i

¹⁹ [Familiepanelsundersogelse-11.23-Familieoekonomi-bekymringer-for-julen.pdf \(moedrehjaelpen.dk\)](#)

fattigdom, og at fattigdommen ikke får langsigtede konsekvenser for børnene. Mødrehjælpen er dog ærgerlige over, at børnetillægget blot ydes én gang til forsørger uanset antallet af børn. Det er tydeligt af beregningerne ovenfor, at særligt børnefamilier med to voksne bliver ramt af de nye ydelser. Det risikerer at gå ud over børnene. Mødrehjælpen mener derfor, at børnetillægget skal følge børnefamiliens størrelse, så der ydes et større børnetillæg for familier med stor forsørgelsesbyrde.

Enlig forsørger-tillæg

Mødrehjælpen er også meget positive over indførelsen af et enlig forsørger-tillæg med en §18 i lov om aktiv socialpolitik til modtagere af mindste- eller grundsats. Mødrehjælpen har indgående kendskab til hvordan mange enlige forsørgere kæmper for at få hverdagen til at hænge sammen, særligt økonomisk.

I Mødrehjælpens familiepanelsundersøgelse fra vinteren 2023 (hvoraf ca. 7 ud af 10 er enlige forsørgere) angiver 71 %, at de undlader at købe frugt og grønt, fordi de ikke har råd og 64 % angiver, at de undlader at spise tre måltider om dagen, fordi de ikke har råd²⁰. Og det har store konsekvenser for deres børn. Mange af de enlige forsørgere er bekymrede for, at deres børn får et for stort ansvar for familiens økonomi, og at de står udenfor fællesskaber, fordi de ikke kan deltage i aktiviteter eller arrangementer, der koster penge.

For Mødrehjælpen er det altså afgørende, at enlige forsørgere får et tillæg, der sikrer, at børn med en enlig mor eller far har et forsørgelsesgrundlag som ligger over fattigdomsgrænsen (jf. beregninger ovenfor). Mødrehjælpen er dog kritiske over, at enlige forsørgere, der modtager forhøjet indsats, ikke er berettigede til enlig forsørger-tillæg.

Medicintilskud:

Mødrehjælpen er meget positive over indførelsen af ret til at få dækket egenbetaling ved køb af tilskudsberettiget medicin for personer i kontanthjælpssystemet og deres børn. Mødrehjælpen ved fra vores undersøgelser, at mange familier på kontanthjælp har svært ved at få råd til nødvendig medicin. I vores familiepanelsundersøgelse fra vinteren 2023 angiver 60 % af familierne, at de inden for de sidste tre måneder har undladt at købe lægeordineret medicin, fordi de ikke havde råd²¹.

Mødrehjælpen er dog ærgerlige over, at kontanthjælpsmodtagere først er berettigede til tilskud til medicin, når de har været på kontanthjælp i 12 af de seneste 18 måneder, da det risikerer at betyde, at mange voksne fortsat ikke vil have råd til akut nødvendig medicin. Mødrehjælpen mener, at der skal være muligt for kontanthjælpsmodtagere at få tilskud til medicin fra den dato, hvor kontanthjælpen påbegyndes, ligesom det er tilfældet med nødvendig medicin til børn af kontanthjælpsmodtagere.

Derudover er Mødrehjælpen også kritiske over for det faktum, at kontanthjælpsmodtagere kun er berettigede til tilskud tilsvarende prisen på det billigste lægemiddel – også i

²⁰ [Familiepanelsundersøgelse-11.23-Familieøkonomi-bekymringer-for-julen.pdf \(moedrehjaelpen.dk\)](#)

²¹ [Familiepanelsundersøgelse-11.23-Familieøkonomi-bekymringer-for-julen.pdf \(moedrehjaelpen.dk\)](#)

tilfælde, hvor lægen har ordineret et bestemt præparat. Mødrehjælpen mener, at der skal ydes tilskud svarende til den reelle pris på lægemidlet i tilfælde, hvor lægen har ordineret et bestemt præparat, da der altid vil være en sundhedsfaglig grund til at lægen ordinerer præparatet.

Ret til afholdelse af ferie

Mødrehjælpen er meget positive over, at reglerne for afholdelse af ferie ensrettes, så alle borgere i kontanthjælpssystemet (inkl. borgere på den nye mindstesats) får mulighed for at afholde fire ugers ferie – og at det vil være muligt at få supplerende kontanthjælp til deres feriegodtgørelse. I Mødrehjælpen ved vi, fra vores arbejde, at det kan være meget stressende at være i kontanthjælpssystemet i mange år, og derfor er det positivt, at der nu bliver givet mulighed for, at de allerfattigste familier kan afholde ferie. Mødrehjælpen mener dog, at det er ærgerligt, at retten til ferie for kontanthjælpsmodtagere på mindstesats, først træder i kraft, når de har modtaget kontanthjælp i 12 måneder.

Spørgsmål til høringssvaret kan stilles til politisk konsulent Sofie Enstrøm på sle@moedrehjælpen.dk

De bedste hilsener

Ninna Thomsen
Direktør

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38,
København Ø
Att: bib@star.dk, bst@star.dk og star@star.dk

København, 12. august 2024

Høring over reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved e-mail af 21. juni 2024 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til lovforslaget om reform af kontanthjælpssystemet mv.

Lovforslaget udmønter *Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst*, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 13. oktober 2023.

Red Barnets generelle bemærkninger til lovforslaget

Red Barnet hilser en forenkling af kontanthjælpssystemet velkommen, og vi mener også, at forslaget indeholder en række konkrete forbedringer, der kan komme børn i familier, der modtager kontanthjælp, til gode. Red Barnet påskønner i særlig grad muligheden for fritidstillæg til børn og retten til dækning af tilskudsberettiget medicin for børn af kontanthjælpsbrugere og personer, der har modtaget kontanthjælp i mere end 12 måneder ud af de seneste 18 måneder, og at retten til ferie nu også kommer til at omfatte familier på den nuværende SHO-ydelse.

Det er dog dybt beklageligt, at de samlede aftaler om kontanthjælpen kun løfter få børn ud af børnefattigdom (dvs. ud af lavindkomstgruppen¹), nemlig 2000 børn på kort sigt², mens der på langt sigt i 2045, når alle kontanthjælpsmodtagere ved gældende regler er omfattet af beskæftigelseskravet, samlet set vil være ca. 4.000 færre børn i lavindkomstgruppen³. Der er til sammenligning i alt ca. 47.200 børn (2022), der lever i fattigdom (under fattigdomsgrænsen/i lavindkomstgruppen) ifølge Danmarks Statistik⁴. Den politiske reform af kontanthjælpssystemet tager dermed langtfra det livtag med børnefattigdommen her i landet, som Red Barnet havde forventet.

Selvom det er yderst glædeligt, at antallet af børn med en forælder på kontanthjælp ifølge bemærkningerne er faldet med 42% de seneste fem år, så skyldes dette fald netop forandringer i den overordnede konjunkturudvikling i form af stigende højkonjunktur og beskæftigelse. Under lavkonjunkturer vil antallet af børn i familier på kontanthjælp uvægerligt stige, og det er også derfor så meget desto vigtigere, at politiske

¹ Lavindkomstgruppen udgør personer med en disponibel indkomst, der er mindre en 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen (Danmarks Statistik, Beskæftigelsesministeriet).

² 2000 børn i 2026, som er det første år med helårsvirkning af regelændringerne i aftalerne. Tallet skyldes i flg. Beskæftigelsesministeriet underliggende bevægelser ind og ud af lavindkomstgruppen, hvor ca. 4.000 børn rykkes ud af lavindkomstgruppen, mens 2.000 børn rykkes ind i lavindkomstgruppen.

³ BEU Alm del endeligt svar på spørgsmål 114 Svar på BEU alm del spm 114pdf (ft.dk)

⁴ NYT: Relativ fattigdom og indkomstilighed aftog i 2022 - Danmarks Statistik (dst.dk)

beslutninger som fx et ydelsessystem sikrer, at børn ikke vokser op i fattigdom. Dette formår aftalen langtfra at gøre.

Red Barnets specifikke bemærkninger til lovforslaget

Ny ydelsesstruktur: Mange børnefamilier vil modtage ydelser, der placerer eller fastholder børn i fattigdom⁵

Red Barnet kan ud fra Beskæftigelsesministeriets egne beregninger⁶, samt når vi sammenligner med tal fra Danmarks Statistiks Statistik Bank⁷ konstatere, at den nye struktur betyder, at:

- Alle par på mindstesatsen og på grundsatsen med børn (ét barn - fire børn) vil ligge under både minimumsbudgettet, grundbudgettet og lavindkomstgrænsen.
- Par på forhøjet sats med tre eller fire børn vil ligge under både minimumsbudgetter, grundbudgettet og lavindkomstgrænsen.
- Enlige på mindstesatsen med ét barn vil ligge under både grundbudgettet og minimumsbudgettet, mens enlige på grundsatsen vil ligge under minimumsbudgettet.
- Enlige på mindste- og grundsatsen med fire børn vil ligge under minimumsbudgettet.

På denne triste baggrund minder Red Barnet aftalepartierne om, at:

- Nogle af familierne bliver meget fattige: For eksempel vil et par med to børn på den nye mindstesats hver måned få udbetalt 21.400 kr. efter skat til hele familien. Det er 3.400 kr. mindre end minimumsbudgettet iflg. tal fra Beskæftigelsesministeriet⁸. Og hvis man sammenligner tal tallene fra Beskæftigelsesministeriet med tal fra Statistikbanken ser det ud til, at samme familietype ligger 2.933 kr. om måneden under fattigdomsgrænsen/lavindkomstgrænsen (50 % af medianen (2022-tal)) – hvilket svarer til 35.196 kr. om året, eller at indkomsten er 12 % lavere end fattigdomsgrænsen per år⁹.
- Børn i fattigdom ofte lider store afsavn i deres barndom, der kan påvirke børnenes deltagelse i fællesskabet. Fattigdomsforskning har mange gange vist, at fattigdom i barndommen kan få langsigtede konsekvenser i form af kortere uddannelser, dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet og dårligere familie-mæssig trivsel end hos resten af befolkningen.
- Grundbudgettet fx er et kortsigtet minimumsbudget, der ikke giver rum for opsparing til uforudsete udgifter.

Specifikt om mindstesatsen: Red Barnet er dybt bekymret over, at der med dette lovforslag indføres en mindstesats, der er så lav, at det vil betyde, at børn i familier på mindstesatsen kommer til at leve på et budget, der ligger under både Danmarks Statistiks definition af relativ fattigdom¹⁰, Ydelseskommisionens grundbudget og Rockwoolfondens minimumsbudget. Det, mener vi, er uacceptabelt i et rigt land som Danmark.

⁵ Red Barnet bemærker, at enlige uden børn er den målgruppe, der rammes allerhårdst af de lave ydelser. Red Barnet havde derfor foreslået, at finansieringen til fritidstillægget til børn skulle findes udenfor kontanthjælpsaftalen, blandt andet for at sikre, at tillægget ikke skulle ske på bekostning af andre målgrupper.

⁶ BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 119 Svar på BEU 118pdf (ft.dk)

⁷ Statistikbanken

⁸ BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 119 Svar på BEU 118pdf (ft.dk). Se også Stor reform fastholder børnefamilier på "fattigdomsydelser" (jyllands-posten.dk)

⁹ Statistikbanken

¹⁰ NYT: Relativ fattigdom og indkomstulighed aftog i 2022 - Danmarks Statistik (dst.dk)

Samtidigt skal dette lovforslag ses i sammenhæng med de to øvrige aftaler om kontanthjælpen, og vi henviser derfor til Red Barnet hørings svar om lovforslaget, der udvider beskæftigelseskravet¹¹. For aftalepartierne bag det lovforslag var det afgørende (og dermed tilsigtet), at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, tilskyndes til at komme i arbejde. En væsentlig effekt vil derfor være, at det i langt højere grad vil være familier og altså børn med ikke vestlig baggrund, der kommer på mindstesatsen. Det er dybt beklageligt, for det koster præcist det samme at leve, hvad enten man er barn med ikke-vestlig baggrund eller ej. Red Barnet mener derfor heller ikke, at dette er i tråd med principperne i FN's Børnekonventions artikel 2, jf. vores tidligere hørings svar.¹²

Vi ønsker i denne sammenhæng også at henlede lovgivers opmærksomhed på, at Rockwoolfonden, siden vores tidligere hørings svar om skærpet arbejdspligt, er udkommet med ny forskning, der klart understreger de langsigtede – og negative – konsekvenser af starthjælpen (datidens mindstesats) for flygtningenes børn og unge. Rockwool Fonden vurderer, at den samlede langsigtede samfundsøkonomiske effekt af Starthjælpsreformen (2002) var negativ, og at børnene i de berørte flygtningefamilier klarede sig ringere i uddannelsessystemet senere i livet, hvilket medførte lavere lønindkomst for dem. Red Barnet mener ikke, det er en værdig tilgang til børn og barndom og sikring af lige vilkår for børns fremtidsmuligheder¹³.

Red Barnet frygter, at de mange familier, der rykkes til mindstesatsen den 1. juli 2025, ovenikøbet vil befinde sig i en situation, hvor de må fraflytte deres bolig som konsekvens af nedgangen i indtægten. Børn betaler ofte en stor pris, når familien presses til at flytte til dårligere, mindre boliger eller langt væk fra børnenes ressourcenetværk: skoler, fritidsliv og venner. Det er vigtigt, at der parallelt sættes ind med helhedsorienteret hjælp til familierne i landets kommuner.

Et tillæg til alle enlige forsørgere, der modtager mindstesats eller grundsats Det er positivt, at der indføres et tillæg til enlige, fordi det ifølge ministeriets beregninger trods alt bringer visse enlige forsørgere op over grundbudgettet (men ikke enlige forsørgere på mindstesats med ét barn), og i visse tilfælde bringer det enlige forsørgere på grundsatsen over minimumsbudgettet (men ikke enlige på mindstesats med ét barn eller fire børn).

Børnetillægget til alle forældre Det er alt andet lige positivt, at der indføres et forsørgertillæg. Der ydes dog kun ét børnetillæg til kontanthjælpen uanset antallet af børn, som modtageren har forsørgelsespligt overfor. Til sammenligning indregner minimumsbudgetter også stordriftsfordele (man skal f.eks. kun bruge et køleskab pr. familie), men de indregner kun en mindre besparelse pr. ekstra familiemedlem - for hvert barn i en familie koster jo ekstra. Derfor mener Red Barnet, at et forsørgertillæg som minimum på tilsvarende vis burde følge familiestørrelsen.

Et fritidstillæg for at sikre barnet mulighed for et aktivt fritidsliv Red Barnet hilser fritidstillægget velkomment. Børns ret til fritid er en rettighed, som børn i fattigdom sjældent kan udleve på lige fod med deres jævnaldrende. Det sætter dem uden for børnefællesskaber og aktiviteter, der er helt afgørende for deres psykiske og fysiske trivsel.

¹¹ <https://redbarnet.dk/wp-content/uploads/2024/02/Hoerings svar-Lovforslag-om-skaerpede-betingelser-for-at-opnaa-ret-til-kontant-hjaelp-26-02-2024-Red-Barnet.pdf>

¹² FN's Børnekonvention Artikel 2.1. *Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.*

2. *Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at barnet beskyttes mod alle former for forskelsbehandling eller straf på grund af barnets forældres, værges eller familiemedlemmers stilling, virksomhed, udtrykte anskuelser eller tro.*

¹³ <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/lavere-ydelser-til-flygtningefamilier-giver-et-markant-samfunds-oekonomisk-tab/>

Når ydelserne i den nye ydelsesstruktur er så lave, som de er, er Red Barnet dog dybt bekymret for, om fritidstillægget vil få den effekt, det kunne have fået – fordi det ikke kan veje op for alle de andre negative konsekvenser, der kommer med de lave ydelser.

Det er godt, at fritidslægget går til alle børn i kontanthjælpssystemet. Det er dog Red Barnets holdning, at fritidstillægget burde baseres på indtægtsgrundlag snarere end tilknytning til ydelsessystemet, så det dækker alle børn i lavindkomstfamilier, herunder så man ikke mister tillægget, hvis man får beskæftigelse (f.eks. lavtlønnet på deltid).

Det bekymrer os desuden, at fritidstillægget er reduceret til en fjerdedel for børn af enlige forsørgere, og at der kan være enlige forsørgere, der modtager reduceret fritidstillæg, men som samtidigt ikke får udbetalt ekstra børnetilskud efter børnetilskudsloven¹⁴. Vi mener desuden ikke, at fritidstillægget kun bør omfatte max. tre børn per familie. Et barns ret til og behov for fritidsliv bliver ikke mindre af, at man er det fjerde barn i en børneflokk.

Ift. anvendelsesområdet foreslås det, at fritidstillægget skal kunne anvendes til barnets deltagelse i fritids-tilbud, kulturtilbud, sociale og faglige arrangementer eller til udstyr til uddannelse, herunder f.eks. skoletaske, computer m.v. Det fremgår også, at der ikke vil blive udarbejdet en udtømmende liste over genstande og aktiviteter, som fritidstillægget vil kunne anvendes på.

Red Barnet mener, at det bør sikres, at tillægget får et bredt og fleksibelt anvendelsesområde, herunder udover det nævnte, at det også vil kunne dække ferier med fx familien, klubtilbud¹⁵ og selvorganiseret idræts¹⁶-, kultur¹⁷- og fritidsaktiviteter¹⁸. Og at implementeringen sikrer, at børns rettigheder varetages ensartet i alle landets kommuner.

Endelig er vi meget opmærksomme på dokumentationskravet. Red Barnet påskønner, at aftalepartierne ønsker at gøre det så nemt som muligt for børnefamilierne. Red Barnet frygter dog, at dokumentation af anvendelsen af en tredjedel af det udbetalte fritidstillæg hver tredje måned i nogle tilfælde kan være en uoverkommelig ekstra byrde. Derfor er det godt, at en digital selvbetjeningsløsning vil blive suppleret af en mulighed for at indlevere dokumentationen til kommunen fysisk. Det er dog vigtigt, at det bliver et lavtærskelstilbud, som bliver let for forældre at benytte. Det er også vigtigt, at kommunerne informerer og vejleder forældrene om børnenes ret til fritidstillæg, fritidsvejledning og evt. mulighed for følgeordninger, og at også personale i fx dag- og fritidstilbud, på skolen eller frivillige kan vejlede forældrene om mulighederne for fritidshjælp.

En ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin for børn af kontanthjælpsmodtagere og personer, der har modtaget kontanthjælp i mere end 12 ud af de seneste 18 måneder. Det er yderst positivt, at alle børn af forældre på kontanthjælp nu har ret til dækning, og at forældrene ikke selv skal ansøge om at modtage hjælp til medicin. Afsavn ift. medicin fremgår af flere undersøgelser, og kan også sætte sig som bekymring hos børnene. Det er også positivt, at forældre får dækket tilskudsberettiget medicin, selvom om Red Barnet mener, der burde dækkes allerede det første år. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at personen må afvente eller hente medicinen på et andet apotek, hvis det billigste lægemiddel ikke er på lager på det enkelte apotek. Dét, frygter Red Barnet, potentielt kan have meget negative konsekvenser, særligt for familier, der bor langt fra apoteker og som ikke har råd til transport.

¹⁴ Side 86 i høringen.

¹⁵ Børnene i Fritidsrådet på Peder Lykke Skolen har i samarbejde med Red Barnet givet 7 gode råd til de voksne, så alle børn kan få et godt fritidsliv. Et af rådene lyder for eksempel: *'Fjern betaling fra klubben. Det er forskelligt, hvad vi alle har på vores klubkort og det er ikke sjovt, at være dén, som ikke har så mange penge på sit klubkort.'*

¹⁶ For eksempel udstyr til ikke organiseret gadeidræt.

¹⁷ For eksempel musikinstrumenter eller e-sport.

¹⁸ For eksempel en fiskestang.

Lempeligere og mere enkle regler for fradrag for arbejdsindkomster, så det bedre kan betale sig at tage lønnet beskæftigelse, selvom det kun er i få timer ved siden af kontanthjælpen Denne mulighed er god, da det kan have meget positive effekter for børn, at deres forældre har tilknytning til arbejdsmarkedet. Red Barnet mener, at Regeringen desuden bør gennemgå beskæftigelsespolitikker mere generelt for at sikre en mere familievenlig beskæftigelsesindsats, når der er børn inde i billedet. Der kan være familier, der af mange forskellige årsager ikke har mulighed for fx at benytte en fradragsordning som denne, og derfor bør beskæftigelsespolitikken bidrage til at skabe forudsætningerne for succesfulde beskæftigelsesforløb, der tilgodeser balancer i familiens samlede situation, herunder med blik for børns eventuelle særlige behov.

Et nyt og enkelt boligstøtteleft for gifte og samlevende personer, der modtager forhøjet sats, for at sikre et økonomisk incitament til at tage arbejde Det er positivt, at kontanthjælpsloftet afskaffes, men det nye boligstøtteleft giver anledning til bekymring også ift., at ordningen med 'særlig støtte' afskaffes¹⁹. Red Barnet er særligt bekymret over, om der er risiko for, at (store) børnefamilier vil skulle fraflytte – og hvad de i så fald vil skulle fraflytte til. For mange børn er det fx af stor betydning, at der er plads og mulighed for at tage venner med hjem.

Ret til ferie Det er særdeles positivt, at reglerne om ferie nu ensrettes, så alle borgere i kontanthjælpssystemet (inklusive borgere på den nye mindstesats) får mulighed for at afholde fire ugers ferie, når de har modtaget kontanthjælp i 12 sammenhængende måneder. Alle børn har ret til fritid, og alle børn og familier har behov for gode ferieoplevelser og -minder. Red Barnets frivillige er på nært hold vidner til de negative konsekvenser af forskelsbehandlingen i ferierettigheder under de nuværende regler for børn og forældre i familier på SHO-ydelser. Vi har blandt andet ikke kunne tilbyde disse familier, der om nogen har trængt til ferieoplevelser, almindelige ferielejre for hele familien, men har sammen med kommunen måtte ty til andre løsninger, så forældrene fortsat har kunne leve op til de lovgivningsmæssige krav.

Manglende beregninger af konsekvenserne for børn Red Barnet mener, at alle lovforslag, der har betydning for børn, bør omfatte konsekvensvurderinger ift. børns rettigheder. Ikke mindst når man sætter så stort et skib i søen som en kontanthjælpsreform, der vil få helt afgørende konsekvenser for børns levevilkår i Danmark, og som med en vis sandsynlighed vil have det for børneårgange i en årrække fremover. Derfor mener Red Barnet, at lovforslagets almindelige bemærkninger burde have forholdt sig til forslaget konsekvenser ift. hensynet til barnets tarv, der ikke ses inddraget²⁰. Red Barnet ønsker desuden endnu engang at opfordre til, at der indføres en officiel, national fattigdomsgrænse, så man fra officiel side forpligter sig selv til at følge konsekvenserne af den nye kontanthjælpsreform for udviklingen i børnefattigdommen samt ift. udviklingen under skiftende konjunkturer for børn, der vokser op i Danmark.

Slutteligt bemærker Red Barnet, at høringen falder hen over sommeren, og at der derfor ikke som normalt har været mulighed for grundigere drøftelser og yderligere undersøgelser ifm. at udfærdige høringsvaret. Vi bemærker desuden, at vi af samme årsag ikke har mulighed for at svare på høringen om arbejdspligt, hvor vi ikke er på høringslisten, men har set på høringsportalen. Vi gør dog her opmærksom på, at den del af kontanthjælpsreformen også kan have store implikationer for børn i udsatte børnefamilier.

¹⁹ Den særlige støtte er en hjælp til personer, som har været ude for ændringer i deres forhold, og som har så høje boligudgifter og/eller mange børn, at de med deres nuværende indtægter ikke kan forventes selv at kunne betale alle deres boligudgifter.

²⁰ CRC/C/GC/14/31 *The extension of States parties' obligation to their "legislative bodies" shows clearly that article 3, paragraph 1, relates to children in general, not only to children as individuals. The adoption of any law or regulation as well as collective agreements – such as bilateral or multilateral trade or peace treaties which affect children – should be governed by the best interests of the child. Se også gerne <https://enoc.eu/what-we-do/annual-advocacy-areas/child-rights-impact-assessment/>.*

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt politisk chefkonsulent, Inger Neufeld, IN@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

Til: Birgitte Buchwald Jørgensen (BIB@star.dk), Birgitte Stengaard Staffeldt (bst@star.dk), STAR (star@star.dk)
Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk (19kontor@rigsrevisionen.dk)
Titel: Hørings svar vedr. udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024
Sendt: 26-06-2024 08:11

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 21. juni 2024 sendt et lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir.+45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Birgitte Buchwald Jørgensen <BIB@star.dk>

Sendt: 21. juni 2024 16:46

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ATP <pote@atp.dk>; ase@ase.dk; kr@bdo.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bv@bornsvilkar.dk; info@bedrepsykiatri.dk; post@businessdanmark.dk; cabi@cabiweb.dk; dff@dff.net; dhf@danskhandicapforbund.dk; ds@socialrdg.dk; sekretaer.retspolitik@gmail.com; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; dak@danskeakasser.dk; Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; info@deg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@dkprof.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; leth@detfagligehus.dk; Erhvervsstyrelsen <erst@erst.dk>; mail@finansdanmark.dk; finanstillsynet@ftnet.dk; post@forhandlingsfaellesskabet.dk; fp@forsikringogpension.dk; kontakt@frie.dk; Frivilligrådet <Info@frivilligraadet.dk>; fsr@fsr.dk; post_kommunal@hk.dk; info@humanrights.dk; info@velfaerdschefer.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; ka@ka.dk; pol.sekr@krifa.dk; lafs@lafs.dk; lap@lap.dk; Foertid@gmail.com; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; redbarnet@redbarnet.dk; Rigsrevisionen <info@rigsrevisionen.dk>; info@rflam.org; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; landsforeningen@sind.dk; sand@sandudvalg.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk

Emne: Høring over udkast til lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem - frist 12. august 2024

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Hermed sendes udkast til *Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv*

beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.) til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter

Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024.**

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk), Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk) og star@star.dk.

Med venlig hilsen

Birgitte Buchwald Jørgensen

Chefkonsulent

Ydelser

T 72 21 75 11 | bib@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

[Go to star.dk to learn how we process your personal information](#)

Til: bib@star.dk bst@star.dk og star@star.dk

12. august 2024

Høring vedr. lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaringsret, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.

Røde Kors takker for høring vedrørende lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, der udgør en af tre delaftaler. Røde Kors kommenterede tilbage i februar på den delaftale, der omhandlede lovforslag om [skærpede betingelser vedr. kontanthjælp](#) og kommenterer her i august også på den anden delaftale: Lovforslag vedr. ny arbejdspligt.

Røde Kors har i dette svar fokus på mange af de centrale elementer i lovforslaget, men med det forbehold, at tiden har været begrænset. Røde Kors opfordrer til, at høringsperioden for et så omfattende og væsentligt lovforslag fremover ikke lægges over en sommerferie.

Generelle kommentarer

I Røde Kors' frivillige sociale indsatser hjælper vi i 201 lokale Røde Kors afdelinger 35.100 mennesker i social nød gennem længerevarende indsatser. Her møder vores frivillige dagligt mennesker, som er en del af kontanthjælpssystemet. I 2023 uddelte vi økonomisk støtte, i form af vinterhjælp, til mere end 15.000 trængte børnefamilier efter en periode med inflation og stigende fødevarer- og energipriser. I den forbindelse udarbejdede vi en undersøgelse, der viste, at børnene, hvis forældre modtager kontanthjælp eller SHO-ydelse, i de trængte børnefamilier, oplevede store materielle og sociale afsavn. 61% af forældrene havde inden for det sidste år måttet undlade at købe nødvendigt tøj eller sko til deres børn og 29% af forældrene havde sprunget måltider til børnene over af økonomiske årsager. De økonomiske afsavn har også sociale konsekvenser, da 71% af forældrene ikke kunne invitere klassen hjem til børnefødselsdag. 52% ikke havde råd til at lade deres børn deltage i udflugter med skolen eller fritidsaktiviteter¹.

Tidligere undersøgelser viser, at en opvækst i fattigdom kan virke socialt ekskluderende i barndommen, og at det på sigt kan have store konsekvenser for børnenes chancer i livet i form af uddannelse, indkomst og familiedannelse². Forskningen viser, at blot ét års fattigdom i barndommen har langvarige konsekvenser i form af mindre uddannelse og indkomst som voksen³.

¹ [En jul med afsavn og bekymringer - Røde Kors 2023.pdf \(rodekors.dk\)](#)

² Lesner, Rune (2017): *The Long-term Effect of Childhood Poverty* og Rambøll (2021): *Konsekvenser af en opvækst i fattigdom for børn og unges liv og uddannelsesmuligheder*.

³ Kristensen, N. & Rune V. Lesner (2020): Dynamiske effekter af offentligt forbrug. VIVE.

Set i ovenstående lys, mener Røde Kors, at der er brug for en reform af kontanthjælpssystemet, som understøtter, at endnu flere kommer i arbejde gennem meningsfulde beskæftigelsesindsatser. Og et retfærdigt ydelsessystem, som tilskynder til beskæftigelse samtidig med at vi hjælper bl.a. børnene, så de får de bedst mulige betingelser for en god fremtid i Danmark.

Helt overordnet mener Røde Kors, at der er en række positive elementer i lovforslaget. Det gælder bl.a., at der generelt sker en forenkling af kontanthjælpssystemet, så det bliver mere gennemskueligt for borgerne, lempeligere indkomstfradrag i kontanthjælpen, børnetillæg, mulighed for medicintilskud, fritidstillæg og ferieret til alle i kontanthjælpssystemet.

Røde Kors havde dog gerne set, at lovforslaget havde hjulpet endnu flere børn ud af fattigdom, end forslaget ser ud til at gøre. Vi mener, at mindstesatsen (tidl. selvforsørgelses- og hjemrejseydelse) burde afskaffes, idet hovedsageligt flygtninge og indvandrere fastholdes på lav ydelse i årevis pga. et opholds- og beskæftigelseskrav. I det lys finder vi det også beklageligt, at reformen af kontanthjælpssystemet overflytter yderligere 10.000 voksne, der tilsammen har 11.000 børn, fra højere sats i kontanthjælpssystemet til mindstesatsen (jf. [høringssvar vedr. skærpede betingelser for kontanthjælp](#))⁴.

Rockwoolfonden har netop dokumenteret, at lavere ydelser til flygtningefamilier giver et markant samfundsøkonomisk tab. Flere flygtninge kom hurtigere i arbejde, men de lave ydelser førte ikke til vedvarende beskæftigelseseffekter og havde en række utilsigtede konsekvenser for integrationen. Bl.a. klarede børnene sig ringere i uddannelsessystemet, hvilket medførte lavere lønindkomst i voksenalderen, end hvis familien havde modtaget det højere kontanthjælpsniveau⁵.

Røde Kors har følgende specifikke bemærkninger til lovforslaget:

Et mere enkelt kontanthjælpssystem

Det foreslås i lovforslaget at indføre en ny ydelsesstruktur, hvor der med indføring af tre grundlæggende satser og en række tillæg vil være væsentlige færre satser i det nye kontanthjælpssystem sammenlignet med de regler, der gælder i dag. Røde Kors bakker op om denne forenkling, idet det vil blive nemmere og mere gennemskueligt for den enkelte borger at forstå sammensætningen af kontanthjælpen.

Børnetillæg

Røde Kors ser positivt på, at der gives børnetillæg til begge forældre på kontanthjælp, uanset hvilken sats de modtager. Og vi finder det tilsvarende positivt, at der er et særligt tillæg til enlige forsørgere, der modtager mindstesats eller grundsats. Tillæg målrettet børnene er væsentlige for at styrke børns opvækstbetingelser i perioder, hvor den ene eller begge forældre er på kontanthjælp.

Tillæg til enlige ikke-forsørgere og forsørgere

Ifølge lovforslaget gives et tillæg til enlige ikke-forsørgere, der modtager grundsats eller forhøjet sats. Røde Kors anbefaler, at man her skeler til ydelseskommisionens anbefalinger, som var, at alle enlige ikke-forsørgere skulle have et tillæg, da disse personer generelt i dag har markant færre penge til rådighed end andre familietyper.

Lovforslaget betyder, at enlige ikke-forsørgere på mindstesats ikke modtager tillæg, og skal leve på mindstesatsen på 6553 kr. før skat, som er mindre end de modtager i dag⁶ og lavere niveau end SU. I Røde Kors oplever vi, at den stramme økonomi kan overskygge andre væsentlige indsatser for at komme tættere på arbejdsmarkedet - bl.a. fordi det kan være svært at betale husleje og tilsvarende for kommuner at finde boliger, som borgeren har råd til.

⁴ <https://www.altinget.dk/artikel/nye-tal-om-kontanthjaelpsaftale-11000-boern-risikerer-fremover-at-vokse-op-i-fattigere-hjem>

⁵ [Lavere ydelser til flygtningefamilier giver et markant samfundsøkonomisk tab - ROCKWOOL Fonden](#)

⁶ <https://www.ft.dk/samling/20231/almindel/beu/spm/8/svar/1998341/2794635/index.htm>

Røde Kors er positive overfor, at der indføres et tillæg til enlige forsørgere, der modtager grundsats eller mindstesats. For at mindske de negative afledte effekter for børnene af de lave ydelser, havde Røde Kors derfor også gerne set, at optjeningsprincippet i samme ombæring blev afskaffet, da flygtninge og indvandrere først efter 6 år kan opnå ret til fuld børne- og ungeydelse og enlige forsørgere fuld ret til børnetilskud m.m.

Fritidstillæg

Røde Kors er positive overfor, at det foreslås at indføre et skattefrit fritidstillæg til alle børn i kontanthjælpssystemet, så børnene får mulighed for at få et aktivt fritidsliv. Som civilsamfundsorganisation ved vi, hvor vigtig adgangen til fællesskaber er, og i en undersøgelse om afsavn, har Røde Kors dokumenteret, at kun i hver anden økonomisk trængte børnefamilie går børnene til fritidsaktiviteter⁷. Derfor ser vi fritidstillægget som et godt initiativ, der kan bringe flere børn ind i vigtige fællesskaber. Vi finder det positivt, at fritidstillægget er pr. barn og kan anvendes forholdsvis bredt, herunder også til udstyr og deltagelse i sociale arrangementer i forbindelse med skole- og dagtilbud m.m. Det vil sikre større ensartethed og gennemsigtighed end hidtil, hvor det ikke har været et fast tillæg, men er blevet administreret gennem forskellige puljer og tillæg. Ligeledes ser Røde Kors positivt på, at fritidstillægget udgør et selvstændigt tilskud øremærket fritidsaktiviteter og ikke er en del af børnetillægget.

Der lægges i lovforslaget op til, at familierne skal dokumentere 1/3 af tillægget hver tredje måned overfor kommunen. Røde Kors mener, at det er vigtigt, at denne dokumentationspraksis bliver nem og overskuelig for forældrene, og ikke vil udgøre en væsentlig barriere.

For at fritidstillægget vil blive brugt efter hensigten, er det vigtigt, at der også er et fokus på vejledning og implementering af fritidstillægget. I den sammenhæng er det positivt, at der afsættes midler til følgeordninger, da det også er Røde Kors' erfaring, at følgeskab til fritidsaktiviteter udgør en væsentlig barriere for mange familier i udsatte positioner. En undersøgelse fra Røde Kors viser, at 25% af de økonomisk trængte børnefamilier, hvor børnene ikke går til fritidsaktiviteter, svarer at det skyldes udfordringer med at hente og bringe børnene⁸. Derfor er det centralt, at der i foreningerne er ressourcer og fokus på at tage imod børnene.

Lempeligere fradrag for arbejdsmarkedsindkomster

Røde Kors støtter forslaget om lempeligere fradrag på arbejdsmarkedsindkomster, så borgere vil få en større økonomisk gevinst ved at tage småjobs ved siden af kontanthjælpen. Fra forskning ved vi, at 22,7% af de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der opnår løntimer gennem småjobs sideløbende med at de modtager kontanthjælp, kommer i job to år efter første løntime. Hvorimod dette kun gælder 5,8% af den samlede gruppe af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere⁹.

Medicintilskud

Det foreslås at indføre ret til at få dækket 100 procent af egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin. Dette ser Røde Kors positivt på, da vores erfaring er, at familier med stram økonomi ofte lider helbredsæssige afsavn. En undersøgelse, som Røde Kors har foretaget blandt 6700 økonomisk trængte børnefamilier viser fx, at 13% af familierne har måttet udlade at købe lægeordineret medicin til deres børn af økonomiske årsager¹⁰. Røde Kors bakker derfor op om, at børn får ret til medicintilskud fra den dag, hvor den forælder, de bor hos, begynder at modtage kontanthjælp.

⁷ Røde Kors (2022): Familier Udenfor – en undersøgelse af ensomhed, trivsel og afsavn blandt familier i udsatte positioner: [Familier udenfor 2022 - med sidehoved.pdf \(rodekors.dk\)](#)

⁸ Røde Kors (2022): Familier Udenfor – en undersøgelse af ensomhed, trivsel og afsavn blandt familier i udsatte positioner: [Familier udenfor 2022 - med sidehoved.pdf \(rodekors.dk\)](#)

⁹ [Analyse | Lønner det sig at få løntimer på vejen mod job? - Væksthusets Forskningscenter \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#)

¹⁰ [En jul med afsavn og bekymringer - Røde Kors 2023.pdf \(rodekors.dk\)](#)

For voksne i kontanthjælpssystemet foreslås det, at personer, der har modtaget kontanthjælp i mindst 12 måneder ud af de seneste 18 måneder, får dækket 100% af egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin. Her har Røde Kors en bekymring for, at særligt kontanthjælpsmodtagere på mindstesats det første år, kan have svært ved selv at dække udgifterne til medicin. Dette understøttes af en undersøgelse, der viser, at 15 pct. af økonomisk fattige ikke har købt lægeordineret medicin af økonomiske grunde¹¹.

Røde Kors støtter den politiske intention om, at retten til medicintilskud skal være nem at anvende i praksis, og at ansøgeren ikke længere selv skal ansøge om at modtage hjælp til medicin, så dækningen fremover ydes direkte af apoteket, og voksne samt børn kan modtage den nødvendige medicin de har brug for.

Ret til ferie for kontanthjælpsmodtagere på mindstesats

Røde Kors mener, at flygtninge og indvandrere bør sikres ydelser på samme vilkår som andre borgere. Vi støtter derfor forslaget om, at personkredsen i §13, stk. 12 i lov om aktiv socialpolitik udvides til også at omfatte personer på mindstesats, så denne gruppe får ret til ferie med ydelser på lige vilkår som øvrige kontanthjælpsmodtagere og ikke skal fravælge ferie på grund af økonomiske hensyn.

I 2023 deltog 1.003 udsatte forældre og børn på en af Røde Kors' ferielejre. Herfra ved vi, hvor afgørende det kan være for særligt børnenes trivsel at afholde ferie og ligesom alle andre få et tiltrængt frirum fra en ofte presset hverdag.

Afklaringsretten

Det fremgår af lovforslaget, at der indføres en afklaringsret for alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som er fyldt 30 år, og som har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på to år. Røde Kors mener, at afklaringsretten er et vigtigt initiativ, fordi den kan være med til at sikre, at borgere langt fra arbejdsmarkedet ikke sidder fast i kontanthjælpssystemet, men nu får ret til at få vurderet, om de fx i stedet skal på førtidspension eller i fleksjob. I forlængelse heraf finder Røde Kors det også positivt, at de aktivitetsparate bliver omfattet af en genvurdering efter en sammenhængende periode på to år, hvis de skal fortsætte med at være i kontanthjælpssystemet.

Det foreslås i lovforslaget, at afklaringsretten ikke kommer til at gælde for aktivitetsparate i kontanthjælpssystemet, som er omfattet selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet, da der i dette program allerede er løbende fokus på afklaring. Røde Kors mener ikke, at de indsatser, der er under programmet i dag, kan sammenlignes med en egentlig afklaringsret, og da vi ved, at mere end 1/3 af alle forløb på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse varer mere end to år, mener vi, at det er rimeligt, at alle disse personer også bliver omfattet af afklaringsretten og muligheden for senere genvurdering¹².

Vi står til naturligvis til rådighed i forhold til evt. uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær

¹¹ [Fattigdom og afsavn \(vive.dk\)](#)

¹² [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 130 Svar på BEU alm del 130docx \(ft.dk\)](#)

Rådet for Socialt Udsatte

Dato: 12. august 2024

HØRINGSSVAR VEDR. UDKAST TIL LOVFORSLAG OM REFORM AF KONTANTHJÆLPSSYSTEMET, OPHÆVELSE AF 225-TIMERSREGLEN OG KONTANTHJÆLPS-LOFTET, FRITIDSTILLÆG TIL BØRN, AFKLARINGSRET, RETTIGHEDSBASERET TILSKUD TIL MEDICIN, M.V.

Rådet takker for høringen og tilslutter sig lovforslaget med følgende kommentarer og anbefalinger:

RÅDET ANBEFALER

- ☑ at unge under 30 år med dokumenterede psykiske diagnoser får adgang til en forhøjet ydelse/yderligere tillæg, der sikrer, at de kan fokusere på deres behandling og vejen tilbage til beskæftigelse eller uddannelse.
- ☑ at ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin opnås allerede efter 3 måneder på kontanthjælp (evt. med en mindre procentdel af beløbet som egenbetaling).
- ☑ at afklaringsretten også skal gælde for kontanthjælpsmodtagere under 30 år.
- ☑ at genvurderingen skal ske årligt.
- ☑ at rammer for genvurderingen beskrives tydeligere i lovgivningen og at der udarbejdes nationale retningslinjer for indhold og rammer for afklaringsretten.
- ☑ at borgere omfattet af reglerne i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet efter integrationsloven garanteres afklaringslignende tiltag.
- ☑ at de økonomiske konsekvenser af aftalen for socialt udsatte mennesker følges de kommende år.
- ☑ at der iværksættes en model for opfølgning på afklaringsretten, der sikrer, at kommunerne får genvurderet sagerne korrekt.

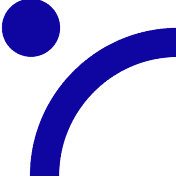
UDDYBENDE KOMMENTARER OG ANBEFALINGER

En ny ydelsesstruktur

- ☑ Det er positivt, at ydelsesstrukturen forenkles. Rådet er dog bekymret for, at de lave ydelsesniveauer kan være med til at skabe øget udsathed for en gruppe, der allerede er socialt udsatte. Det er derfor vigtigt at sikre, at kontanthjælpen er på et niveau, der er til at leve af – og at den kun skal være forsørgelsesgrundlag i kortere perioder. Her kan tages udgangspunkt i Rockwool fondens minimumsbudgetter¹ for opretholdelse af et nødvendigt

¹ <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/minimumsbudget-for-forbrugsudgifter/>

og beskedent forbrug for forskellige familietyper og personer i forskellige aldre. Det er afgørende, at de lave ydelser kobles med en sikkerhed for, at mennesker ikke lever på denne lave ydelse i længere perioder

- ☛ Aftalen får særligt økonomiske konsekvenser for unge under 30 år, der med den nye aftale i udgangspunktet kun får grundsatsen på 6.955 kr., samt for indvandrere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet og derfor får den lavere mindstesats på 6.553 kr. Argumentet, for at unge under 30 år skal have en lav grundsats, er bl.a. at satsen skal have SU-niveauet som pejlemærke, så det kan betale sig at starte på en uddannelse. Der er dog forskel på leveomkostningerne for studerende og kontanthjælpsmodtagere. Studerende på SU har ofte flere muligheder for rabatter, tilskud og særlige billige boliger, og billige lån, som gør det muligt at leve for den lave SU – som ofte suppleres med et studiejob. Unge på grundsats eller indvandrere på mindstesats med udfordringer ud over ledighed vil ikke have samme muligheder for dette. De mest udsatte unge er ofte enlige uden børn og uden mulighed for at opfylde beskæftigelseskravet, der kan udløse en højere sats. Disse mennesker motiveres ikke af de økonomiske incitamenter, der kan være ved at komme i arbejde, da de udfordringer, der står i vejen for arbejde, er mange og komplekse.
- ☛ Det samme gælder for en gruppe af de mest socialt udsatte indvandrere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet. For denne gruppe vil der ligeledes være tale om væsentlige udfordringer ud over ledighed, herunder komplekse sociale og psykiske udfordringer. Der er risiko for, at denne gruppe i mange år vil skulle leve for en meget lav ydelse. Dette kan medføre øget social udsathed blandt denne gruppe socialt udsatte indvandrere.

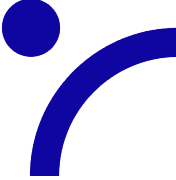
Rådet anbefaler:

at de økonomiske konsekvenser af aftalen for socialt udsatte mennesker følges de kommende år. Det er vigtigt at følge, om de forventede økonomiske incitamenter virker – og i så fald for hvilke målgrupper. Det skal sikres, at lovændringen virker efter hensigten og får flere i arbejde, og ikke bare medfører, at en gruppe i forvejen socialt udsatte mennesker bliver permanent fattigere

Tillæg (børnetillæg, fritidstillæg, tillæg til enlige ikke-forsørgere og særligt unge tillæg)

- ☛ Det er fornuftigt, at der gives mulighed for tillæg til bestemte grupper for at sikre, at de, som ikke kan reagere på de økonomiske incitamenter, kompenseres gennem tillæg, herunder særligt børn af kontanthjælpsmodtagere.
- ☛ Børnetillæg og tillæg til fritidsaktiviteter

Børne- og fritidsaktivitetstillæg er gode redskaber for at sikre, at børn ikke vokser op i fattigdom, da en opvækst i fattigdom kan have konsekvenser langt ind i voksenlivet. Særligt ift. fritidstillægget er det dog vigtigt, at der skabes mindst muligt bureaukrati omkring

dokumentationen, samt at der tydeligt informeres omkring de særlige regler for dokumentation, da de adskiller sig markant fra reglerne for andre offentlige ydelser. Det er positivt, at der ikke kræves tilbagebetaling ved manglende dokumentation.

☛ Særligt ungetillæg til aktivitetsparate unge under 30 år

Det fremgår af lovforslaget, at den særlige sats for kontanthjælpsmodtagere under 30 år med visse psykiske diagnoser fjernes. I stedet indføres et særligt ungetillæg til alle unge aktivitetsparate, og der indføres fuldt medicintilskud efter et år.

Resultatet samlet bliver dog, at unge med visse psykiske udfordringer vil få en lavere kontanthjælp fremover. Det særlige ungetillæg er ikke tilstrækkeligt ift. at kompensere for de udfordringer, som unge med psykiske lidelser har. Unge uden psykiske udfordringer vil have mulighed for at arbejde få timer og dermed opnå forhøjet sats. Det vil ofte ikke være muligt for gruppen af unge med udfordringer ud over ledighed.

Rådet anbefaler:

at unge under 30 år med dokumenterede psykiske diagnoser får adgang til en forhøjet ydelse/yderligere tillæg, der sikrer, at de kan fokusere på deres behandling og vejen tilbage til beskæftigelse eller uddannelse. Dette skal ses i sammenhæng med rådets anbefaling om, at afklaringsretten også skal gælde for unge under 30 år, så det sikres, at ingen er på kontanthjælp i mange år.

Ret til dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin

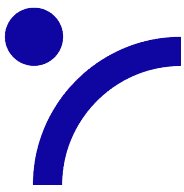
- ☛ Rådet tilslutter sig forslaget om, at der med lovforslaget indføres 100 pct. dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin, og at ordningen omkring ansøgning om tilskud efter den gældende regel i § 82 i lov om aktiv socialpolitik udfases til fordel for denne langt mindre bureaukratiske model.

Rådet anbefaler:

at ret til 100 pct. dækning af udgifter til tilskudsberettiget medicin opnås allerede efter tre måneder på kontanthjælp (evt. med en mindre procentdel af beløbet som egenbetaling). Det er helt afgørende, at ingen skal undvære livsvigtig medicin. Det er derfor også vigtigt, at der ikke skal gå et år, før denne ret træder i kraft.

Lempeligere og mere enkle regler for fradrag for arbejdsindkomster

- ☛ Rådet tilslutter sig forslaget om at supplere kontanthjælpen med arbejde på få timer, uden at der modregnes eller trækkes skat. Den giver mulighed for, at man kan arbejde nogle få timer, når der er overskud til det. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed kan have svært ved at opretholde et fast job. De nye regler for fradrag

giver mulighed for, at der, på samme måde som med det sociale frikort, kan arbejdes få timer inden for en ramme, der er tilpasset den enkelte ledige.

En afklaringsret for personer fyldt 30 år

- ☺ Rådet tilslutter sig forslaget om at indføre en afklaringsret for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, da dette er med til at sikre midlertidighed i kontanthjælpssystemet.

Rådet anbefaler:

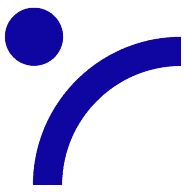
at afklaringsretten også skal gælde for kontanthjælpsmodtagere under 30 år, da også denne gruppe har brug for en hurtig afklaring for at komme videre fra kontanthjælpen. Dette er også Ekspertgruppen for Fremtidens beskæftigelsesindsats anbefaling ift. Rammerne for fremdriftsgarantien. Fastholdes den foreslåede 30-årsgrænse, er det nødvendigt at se på, hvordan den Kommunale Ungeindsats (KUI), som i dag har 18-25-årige som målgruppe, fungerer. Der bliver et stort behov for at styrke og udvide denne indsats for unge op til 30 år med klare krav til indsatsen, så unge under 30 år med komplekse problemer ikke tabes i systemets overgange.

at genvurderingen skal ske årligt, og ikke hvert andet år, som lovforslaget lægger op til. Dette er ligeledes i tråd med, hvad Ekspertgruppen for Fremtidens beskæftigelsesindsats anbefaler. For aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med komplekse sociale og psykiske problemer må der ikke gå op til to år, før deres sag genvurderes, da udviklingen i disse sager kan gå hurtigt, og der i en toårig periode kan nå at ske væsentlige ændringer i borgerens sag.

at rammer for genvurderingen skal beskrives tydeligere. Det er positivt, at det foreslås skrevet ind i lovgivningen, at genvurderingen skal bestå af to elementer: 1) vurdering af, om personens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, 2) hvilken indsats, der kan iværksættes for personen, hvis personen fortsat skal være i kontanthjælpssystemet. - Det er dog vigtigt, at der udarbejdes nationale retningslinjer for indhold og rammer for afklaringsretten, mhp. grundighed og retssikkerhed. Genvurderingen skal rammesættes i en grundig, tværfaglig, fleksibel og fremskudt/opsøgende afklaring af borgeren, så også de mest udsatte kan blive afklaret. Det er vigtigt, at der bliver sat en øvre grænse for, hvor længe en borger kan være på kontanthjælp, samt hvad indholdet i - og målene med - en afklaring skal være.

at afklaringsretten skal følges af mulighed for en helhedsorienteret indsats. Det skal sikres, at der i genvurderingen inddrages relevante fagligheder for at sikre, at borgerens sag er oplyst tilstrækkeligt. Afklaringen skal ske inden for fleksible rammer med hensyn til borgerens komplekse situation, og der skal følges op af en relevant, evidensbaseret helhedsorienteret indsats som fx IPS, ACT for de mest udsatte etc.

- ☞ Afklaringsret for borgere på selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet (introduktionsprogrammet): Det fremgår af lovforslaget, at kontanthjælpsmodtagere, omfattet af reglerne i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet efter integrationsloven, ikke er omfattet af afklaringsretten, da de i forvejen modtager en betydelig indsats, som løbende har fokus på at afklare deres situation.

Rådet anbefaler:

at borgere omfattet af reglerne i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet efter integrationsloven garanteres afklaringslignende tiltag, da særligt denne gruppe kan have behov for hurtig progression og afklaring. Det bør derfor tydeliggøres i integrationslovens selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, at der skal være fokus på hurtig afklaring af borgere, der ikke har udsigt til at komme i arbejde. Der skal være de samme muligheder for afklaring til førtidspension, revalidering, fleksjob mv. for denne gruppe som afklaringsretten giver mulighed for.

- ☞ Opfølgning på kommunernes pligt til genvurdering: Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne ikke skal foretage særskilte registreringer i forbindelse med genvurderingen, da der er tale om et sagsbehandlingskridt, som skal fremgå af personens sag.

Rådet anbefaler:

at der iværksættes en model for opfølgning, der sikrer, at kommunerne får genvurderet sagerne korrekt. Hvis dette ikke skal foregå gennem særskilte registreringer, skal der findes en anden måde at følge op på og evaluere, hvorvidt borgernes sager genvurderes korrekt. Der foreslås, at der foretages en evaluering af ordningen efter to år.

Pulje til udsatte unge og unge med psykiske udfordringer

- ☞ Der afsættes med lovforslaget penge i perioden 2025-2035 til en pulje, der skal finansiere indsatser, som kan hjælpe bl.a. udsatte unge og unge med psykiske udfordringer. Det fremgår af den politiske aftale, at regeringen vil inddrage relevante eksperter og interessenter i udarbejdelsen af oplægget til puljen for at sikre, at der bliver taget højde for relevant og aktuel viden om målgruppen.

Rådet anbefaler:

at de indsatser, der finansieres med puljen, bygger på allerede eksisterende viden og evidens, og at der tages højde og sikres rammer for, at indsatserne videreføres og forankres, når puljen er opbrugt.

- ☑ Rådet deltager meget gerne i dette arbejde, da det er vigtigt at sikre, at konsekvenserne for unge med psykiske udfordringer følges tæt, så der kan tages hånd om eventuelle uforudsete konsekvenser for denne gruppe.

Med venlig hilsen

Kira West

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Indledning

Som udgangspunkt hilser SAND enhver forsimpning og strømlining af komplekse systemer for de mest udsatte borgere velkommen, og selvom vi umiddelbart ser adskillige gode tiltag i de foreslåede ændringer, er der fortsat plads til forbedring, særligt for de meste udsatte i samfundet.

SAND noterer sig særligt at man ved gennemlæsning får indtryk af noget der kunne minde om en spareøvelse og forværring for en ikke uvæsentlig del af særligt de borgere der er længst fra arbejdsmarkedet. Hertil kommer en tilsyneladende mangel på nuancering og individfokus på de borgere som ikke er i stand til at benytte sig af de ”økonomiske gevinster” der måtte være at finde ved at tage et såkaldt ”lavtlønsområde job”.

For de borgere der ikke er i stand til dette, er forslaget en reel nedsættelse af ydelsen, og en besparing for staten. SAND anser dette som en konkret forringelse og fattiggørelse af en allerede svag gruppe i samfundet.

SAND savner at se en kompensering for de svageste borgere, der ikke kan benytte sig af ovenstående. I den forbindelse vil SAND ligeledes indskærpe vigtigheden af at tænke den overordnede samfundsmæssige fordyrelse ind i billedet, både på basale varer, men særligt på de høje huslejepriser i og omkring byerne. Købekraften er ikke fulgt med udviklingen, man stiller i vores optik en allerede svag målgruppe dårligere.

SAND foreslår at man tænker en omstruktureret og mere tilgængelig § 34 støtte ind, således at man giver kommunerne mere frirum til at anvise lejligheder i en dyrere kategori til hjemløse, uden at dette kuldsejler deres skrøbelige privatøkonomi. Med et sådant tiltag vil man kunne skabe mulighed for øget boligkapacitet til kommunal anvisning, såvel som flere muligheder for lavindkomstgruppen og de mest sårbare.

Afslutningsvis understreges det at SAND er indforstået med at dét at modtage en offentlig ydelse medfører en række krav der skal opfyldes, men det er stærkt bekymrende når de krav opleves som urealistiske at overholde for en målgruppe der udgør en ikke uvæsentlig del af de berørte.

Hermed kommentarer jf. udkast til lovforslag om nyt kontanthjælpssystem.

Beskæftigelsesministeriets overvejelser vedr. boligstøtteloft

Som en del af aftalen foreslås det, at der indføres et loft over, hvor meget borgere i kontanthjælpssystemet kan modtage i boligstøtte. Det foreslås, at boligstøtteloftet vil ligge på 350 kr. (2024-niveau) om måneden, og at dette loft vil gælde samlevende og ægtefæller, der modtager forhøjet sats, som er de to eneste familietyper i det nye kontanthjælpssystem, der ikke vurderes UDKAST at have et tilstrækkeligt økonomisk incitament ved at arbejde i stedet for at modtage ydelser.

Således er boligstøtteloftet fastsat ud fra et pejlemærke om, at kontanthjælpsmodtagere typisk skal have en gevinst på minimum 2.500 kr. om måneden ved at tage et job på lavtlønsområdet. Her tages der afsæt i de såkaldte familietypeberegninger. Boligstøtteloftet understøtter desuden hensigten om, at en kontanthjælpsmodtager maksimalt skal kunne have en disponibel indkomst på 85 pct. af indkomsten for en lønmodtager på lavtlønsområdet.

Vores kommentar

Dette tiltag forudsætter at det gældende par er i stand til at udnytte den økonomiske gevinst ved at tage et job på lavtlønsområdet. Dette er langt fra en mulighed for alle, og det er bekymrende at der ikke er noget alternativ tænkt ind for de mest udsatte dette kommer til at påvirke. SAND efterlyser et konkret alternativ for de mest udsatte, der ellers vil finde det meget vanskeligt at få økonomien til at strække sig efter denne reelle nedsættelse af deres månedlige indkomst. SAND ønsker at pointere at dette kan medføre social deroute og i værste fald udsættelse af bolig for de mest sårbare borgere i samfundet.

Jobsamtaler og selv-book

69. § 37, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Når en person booker en jobsamtale digitalt, jf. kapitel 7 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20, sidestilles personens booking af en jobsamtale med en indkaldelse til en jobsamtale fra jobcenteret og stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved udeblivelse fra en sådan samtale.«

Vores kommentar

Den øgede mængde ”selvbetjening” er ugunstig da det tilføjer endnu et ”aktivt skridt” hvor det kan være svært for de hjemløse at huske/gøre/opretholde mitID. Dette er ikke specifikt en problematik i forhold til det nye lovforslag, men gør sig i høj grad også gældende for de eksisterende regler.

Ikrafttræden og tidsramme for nye regler.

§ 26

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2025 og har virkning fra den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Kommunen skal i perioden fra og med den 1. januar 2025 til og med den 30. juni 2025 træffe afgørelse om, hvilken sats en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden, skal modtage efter den foreslåede § 16, jf. lovforslagets § 1, nr. 35, fra den 1. juli 2025, hvis den pågældende fortsat opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp den 1. juli 2025. For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. januar til og med den 31. marts 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. senest træffes den 31. marts 2025. For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. april til og med den 30. juni 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. træffes hurtigst muligt og senest træffes den 30. juni 2025. Kommunen skal også træffe afgørelse, om den pågældende vil have ret til tillæg efter de foreslåede §§ 17-20, jf. lovforslagets § 1, nr. 35.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 55-57, 67, 72 og 117, har virkning fra den 1. januar 2025.

Vores kommentar

Tidslinjen forekommer stram, og ved frist for at træffe afgørelse værende dagen før loven effektueres, er der ingen mulighed for borger at klage ved eventuel uoverensstemmelse før den første udbetaling har fundet sted. Dette kan være meget problematisk såfremt borger er uenig i den vurdering kommunen har foretaget, og ønsker at klage over denne.

Indkomstfradrag for samlevende og ægtefæller

I forhold til forslaget om det lempeligere indkomstfradrag, jf. forslaget til § 31, vil der her gælde, at begge ægtefæller eller samlevende i et par, hvor den ene er berettiget til mindstesats, mens den anden er berettiget til forhøjet sats som dog nedsættes, så kontanthjælpen svarer til mindstesats, jf. forslaget til § 26, stk. 2, vil have et fribeløb på 5.000 kr. og et indkomstloft på 85 pct. af dagpengemaksimum. Det skyldes, at parrets samlede sats inkl. tillæg vil blive nedsat til to gange mindstesats inkl. tillæg. De får derfor et indkomst-fradrag, som passer til mindstesatsen.

Vores kommentar

Der er stort potentiale for at dette kommer til at ramme skævt, i det man af ordlyden må udlede at man vælger at skære begge parter i et forhold over en kam. Udsathed er ikke en one-size-fits-all problematik. Hvis den ene part er markant mere udfordret end den anden, bliver dette hurtigt til ugunst for det samlevende par. SAND ønsker at minde om at udsathed er et spektrum, og ikke en samlet "kasse" som folk kan eksistere i.

Indsatte

Til § 29 nr. 54-57

Det fremgår af § 29 i lov om aktiv socialpolitik, at beskæftigelsesministeren uanset reglerne i §§ 22-25, 26, 30-34 og 81-84 kan fastsætte regler om hjælp til

1) personer, hvis forsørgelse helt eller delvis dækkes af det offentlige efter anden lovgivning, og

2) personer, der er varetægtsfængslet, anbragt i varetægtssurrogat eller ind-sat til afsoning i fængsel eller arresthus, eller som efter at være dømt til anbringelse, behandling eller forvaring opholder sig på hospital eller an-den institution.

Bemyndigelsesbestemmelsen er anvendt til ved bekendtgørelse nr. 1471 af 16. december 2019 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller ind-sat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus at fastsætte regler om ind-sattes ret til hjælp. Kommunen kan efter bekendtgørelsen yde hjælp til dæk-ning af rimelige boligudgifter, indtil personen løslades, hvis boligen bør be-vares af hensyn til

den indsattes benyttelse heraf under udgang eller efter løsladelsen. Hvis der ikke ydes hjælp til løbende boligudgifter, og der er tale om en længerevarende dom, kan kommunen i særlige tilfælde yde hjælp til opbevaring af møbler og andet bohav, hvis der skønnes at være behov her-for af hensyn til den indsattes tilværelse efter løsladelsen. Endvidere kan kommunen yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der er nødvendige for den indsattes tilværelse efter løsladelsen, hvis betingelserne i § 81 i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt, herunder hjælp til etablering af bolig. Bekendtgørelsen indeholder desuden regler om hjælp til forsørgelsen af et barn og en eventuel ægtefælles ret til at få beregnet hjælp efter kapitel 4 i lov om aktiv socialpolitik som enlig.

Det skal særligt bemærkes, at det er selve afsoningen/hensættelsen i vare-tægt/idømmelsen af andre retsfølger, der er afgørende for, om en person er omfattet af § 29 i lov om aktiv socialpolitik, og personen derfor kan modtage hjælp, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Det vil sige, at personen hverken har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne. Pensionister, der er omfattet af pensionslovens § 46, og som kan modtage hjælp efter pensionslovens regler, kan ikke få hjælp efter § 29 i lov om aktiv socialpolitik. Dette skyldes, at reglerne i lov om aktiv socialpolitik er subsidiære i forhold andre muligheder for hjælp. Efter Ankestyrelsens praksis kan en pensionist, som ikke kan få hjælp efter § 46 i pensionsloven, dog være omfattet af retten til hjælp efter § 29 i lov om aktiv socialpolitik, hvis pågældende opfylder betingelserne.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 54, at henvisningen i § 29 til »§§ 22-25, 26, 30-34 og 81-84« ændres til: »§§ 16-20, 26, 30-33 og 81-87«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at henvisningerne til bestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik tilpasses de ændrede paragrafhenvvisninger, som følger af dette lovforslag, herunder bl.a. som følge i ny ydelsesstruktur for hjælp i kontanthjælpssystemer, jf. lovforslagets § 1, nr. 35-37, indførelse af ret til hjælp til medicinudgifter, jf. lovforslagets § 1, nr. 107, indførelse af ret til fritidstillæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 109, og afskaffelsen af særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere, jf. lovforslagets § 1, nr. 63 og 108.

Med den foreslåede ændring vil der endvidere som noget nyt blive indsat en henvisning til § 85 om hjælp til flytning. Henvisningen til § 85 blev ved en fejl ikke tilføjet i bemyndigelsesbestemmelsen § 29 i forbindelse med, at reglerne om flyttehjælp ved lov nr. 1558 af 27. december 2019 blev flyttet fra § 81 til § 85.

Det fremgår af bemærkningerne til § 81, stk. 4, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 66 som fremsat, side 107, at »Det foreslås som § 81, 4. pkt., at hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning ikke længere skal ydes efter §

81. Hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning vil i stedet fremover skulle ydes efter § 85, jf. den foreslåede ændring i lovforslaget § 1, nr. 63 og 64. Der er med flytningen af muligheden for at yde hjælp til enkeltudgifter til flytning fra § 81 til § 85, jf. forslaget til § 1, nr. 63 og 64, ikke tilsigtet en ændring af den gældende praksis for vurderingen af, hvornår der kan ydes enkeltudgifter til flytning.«.

Den manglende henvisning til § 85 i bemyndigelsesbestemmelsen har betydet, at kommunerne i den mellemliggende periode har ydet at hjælp til flytning og etablering af bolig til indsatte i forbindelse med løsladelsen efter § 9 i bekendtgørelse nr. 1471 af 16. december 2019 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, hvis betingelserne i § 81 i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt. Bekendtgørelsen vil blive opdateret, når lovforslaget vedtages, og loven er trådt i kraft 1. januar 2025.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 55, at i § 29, nr. 1, udgår »og«.

Ændringen er en konsekvens af, at det med forslagene i § 1, nr. 56 og 57, foreslås at udskille personkredsen, som er anbragt i varetægtssurrogat eller idømt anbringelse eller behandling på hospital eller anden institution, til et særskilt nummer.

Vores kommentar

SAND hilser disse ændringer velkommen da vores erfaring er at den hidtidige tilgang til løsladelse og udsathed har været stærkt mangelfuld, og de mange praktiske gøremål i forhold til det sociale system efter netop løsladelse for mange virker meget uoverskueligt, og har potentiale til at medvirke til en social deroute kort tid efter afsoning.

SAND antager at arbejdet med at oplyse den indsatte om disse rettigheder, samt støtte til de relevante tiltag påbegyndes rettidigt mens borger stadig afsoner for at mindske presset på den enkelte ved afsonings ophør. Såfremt dette ikke er tilfældet, er nye tiltag umiddelbart formålsløse.

Afklaring

Det foreslås i stk. 19, at aktivitetsparate personer, der er fyldt 30 år, og som har modtaget kontanthjælp, uddannelseshjælp eller overgangsydelse i en

sammenhængende periode på to år eller mere op til den 1. juli 2025, omfattes af § 36 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, som affattet ved lovens § 2, nr. 13, om afklaring pr. 1. juli 2025. Kommunen skal afklare disse personer i en indfasningsperiode fra den 1. juli 2025 til den 1. juli 2027, hvis personerne fortsat modtager kontanthjælp som aktivitetsparate på afklaringstidspunktet. Kommunen planlægger det nærmere tidspunkt for afklaringen af de enkelte personer i indfasningsperioden.

Det foreslåede betyder, at der vil blive en indfasningsperiode, hvorefter kommunernes pligt til at afklare en person vil blive indfaset over en to-årig periode. Det betyder, at kommunerne vil skulle have implementeret pligten til at afklare den pågældende senest den 1. juli 2027.

Vores kommentar

En afklaringsgaranti hilses velkommen af SAND, da vores erfaring viser at mange i hjemløsemålgruppen oplever at "sidde fast" i kontanthjælpssystemet i mange år, uden at komme tættere på en egentlig afklaring. Der savnes dog konkretisering ift. hvad afklaringsforløbet kommer til at indeholde, og hvad kommunens muligheder inden for "indfasningen" reelt vil skulle indeholde. Er der tale om eksisterende tilbud sådan som de ser ud i dag, men med skærpet fokus, og eventuelle øgede krav, til den enkelte langtidsledige borger? I så fald ser SAND dette som problematisk for en allerede krav-udfordret målgruppe.

Sygemelding

Endelig indeholder lovforslaget et forslag om ændring af reglerne om sygemelding, når en modtager af kontanthjælp eller ressourceforløbsydelse deltager i et tilbud. Dette forslag har til formål at sikre, at kommunerne efter Ankestyrelsens principmeddelelse 42-22 får frihed til at bestemme, om den enkelte person skal sygemelde sig til jobcenteret, tilbudsstedet eller arbejdsgiveren. Dermed kan kommunen sanktionere personen, hvis den pågældende ikke har meddelt sygdom til tilbudsstedet, og kommunen har angivet, at sygemelding skal ske til tilbudsstedet.

Vores kommentar

SAND mener at det er vigtigt at der meldes meget klart ud hvem der skal have denne information og at den holdes kontinuerlig og konsistent på en kommune til kommune- basis. Med dette menes at det ikke bør være op til den enkelte

sagsbehandler at beslutte hvor den information skal meldes ind, da det ellers bliver meget mudret for de mest udsatte borgere.

Medicin

Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning:

Det fremgår af aftalen, at der indføres en ret til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for personer i kontanthjælpssystemet, og at samme ret skal gælde for børn, som bor hos en forælder, der modtager kontanthjælp. Formålet er at undgå, at personer og børn i kontanthjælpssystemet ikke får den nødvendige medicin, fordi de ikke har kendskab eller ressourcer til at ansøge om tilskud efter den gældende regel i § 82 i lov om aktiv socialpolitik.

Med den foreslåede bestemmelse § 82 b indføres der en ret til at få dækket 100 pct. af egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for alle personer, der har modtaget kontanthjælp i mindst 12 måneder ud af de seneste 18 måneder. Måneder, hvor personen delvist har modtaget kontanthjælp, eller hvor personen i en måned har modtaget en udbetaling på 0 kr., f.eks. fordi hjælpen er blevet nedsat på grund af en ægtefælles indtægter, vil tælle med i opgørelsen af de 12 måneder. [...]

Personer, der modtager kontanthjælp under forrevalidering, er tilsvarende omfattet af retten til hjælp til medicin efter mindst 12 måneder ud af de seneste 18 måneder.

I modsætning til den gældende § 82 i lov om aktiv socialpolitik skal personen ikke selv ansøge om at modtage hjælp til medicin. Dækningen skal ydes direkte på apoteket. Kommunen skal indberette oplysningen om, at kontanthjælpsmodtageren og dennes eventuelle børn har opnået ret til medicintilskud digitalt til Det Centrale Tilskuds Register (CTR). På den måde får apotekerne adgang til at se retten til dækningen i CTR. Det betyder, at kontanthjælpsmodtageren ikke selv skal lægge penge ud for medicinen.

Vores kommentar

SAND hilser denne ordning særdeles velkommen, da det er en tilbagevendende problematik at de mest udsatte ikke har haft råd til afholde betaling til medicin. Dette har resulteret i øget udsathed og formindsket sundhed i en allerede stærkt udsat gruppe.

Tandbehandling

Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

§ 82 a fastsætter en ret til tilskud for personer omfattet af målgruppen. Kommunen skal dog forhåndsgodkende, at der ydes tilskud efter § 82 a, hvis udgiften til et samlet behandlingsforløb overstiger 10.000 kr. Kommunen skal i den forbindelse vurdere, om behandlingen er nødvendig og helbreds-mæssigt begrundet for at sikre en vis kontrol med udgifterne til ordningen. Målgruppen er nærmere defineret i bestemmelsens stk. 1.

Der har i praksis vist sig en udfordring med bestemmelsens anvendelse, idet personer, der har fået et behandlingsoverslag på under 10.000 kr., og som derfor ikke efter reglerne har pligt til at søge om forhåndsgodkendelse, med henvisning til ordlyden af bestemmelsen har fået afslag på tilskud til dækning af udgiften, hvis den endelige pris for behandlingsforløbet er over 10.000 kr.

Det har været tilfældet, uanset om den fordyrede regning har skyldtes forhold, som personen ikke med rimelighed har kunnet forudse. Det kan f.eks. være, at der har været behov for ekstra lokalbedøvelse, eller at en fyldning har skullet være 3-fladet i stedet for 1-fladet.

Personen vil hertil heller ikke kunne søge om økonomisk hjælp efter § 82, da forudsætningen for hjælp efter § 82 er, at borgeren har ansøgt om hjælp, inden behandlingen er iværksat.

Vores kommentar

SAND er glade for at man adresserer dette problem, i det vi tidligere har oplevet at borgere kommer i klemme ved den gamle ordning. Vigtigheden af tand-sundhed kan ikke overvurderes, hverken på det psykiske eller fysiske niveau.

Boligindskud og tilbagebetaling

Efter § 95, stk. 2, bortfalder tilbagebetalingskravet, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, jf. dog stk. 3. Videre fremgår, at overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder 1. pkt. ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Fra modtagelsen finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbageendes tilbagebetalingskravet til kommunen eller Udbetaling Danmark, jf. stk. 1, 1. pkt., finder 1. pkt. på ny anvendelse.

Endelig fremgår det af § 95, stk. 3, at stk. 2 ikke finder anvendelse for tilbagebetalingskrav vedrørende hjælp til boligindsud, eller hvad der ligestilles hermed, jf. § 92, stk. 1, 2. pkt.

Vores kommentar

For SANDs målgruppe især er dette en positiv ændring, idet økonomiske muligheder, eller mangel på samme, er en kontinuerlig stressfaktor hos dem. Særligt for de mest udsatte gør det sig gældende at man er klar over at muligheden for tilbagebetaling er lille, og udsigten til at have en tilbagebetaling hængende over sig, er noget der ligger dem meget på sinde, og i visse tilfælde kan være udslagsgivende når det kommer til at få den første lejlighed efter endt hjemløshed.

Martin S. Rasmussen

Socialrådgiver

SAND – De hjemløses landsorganisation

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Birgitte Buchwald Jørgensen (bib@star.dk),
Birgitte S. Staffeldt (bst@star.dk)
star@star.dk

12. august 2024

Udbetaling Danmarks høringsvar vedrørende lovforslag om indførelse af et boligstøtteloft og fritidstillæg m.m.

Udbetaling Danmark har den 21. juni 2024 modtaget høring over forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)

Udbetaling Danmark
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tlf.: 70 11 12 13
www.borger.dk

Nedenfor fremgår Udbetaling Danmarks bemærkninger til lovforslaget.

CVR-nr.: 43405810

Generelle bemærkninger til boligstøtteloftet

Med lovforslaget sigtes til at indføre et enkelt boligstøtteloft, som understøtter, at der er et væsentligt incitament til at tage et arbejde. Boligstøtteloftet skal alene omfatte personer, der er gifte eller samlevende og modtager kontanthjælp på forhøjet sats. Der er således tale om en væsentlig mindre målgruppe end den gruppe, der er omfattet af kontanthjælpsloftet.

Modsat reglerne om kontanthjælpsloftet, påvirkes boligstøtteloftet ikke af arbejdsindkomst, arbejdstimer, sanktioner og danskbonus. Der er også tale om en væsentlig forenkling af reglerne ved, at der alene er et boligstøtteloft for alle, der er omfattet (på maksimalt 350 kr. pr. måned i 2024 niveau) modsat 29 forskellige lofter i kontanthjælpsloftet, som kommunerne efter de nugældende regler skal indplacere ydelsesmodtagerne på ved bevilling og ændring i forsørgelsesydelse. Herudover følger boligstøtteloftet i det væsentlige den samme model som kontanthjælpsloftet, i forhold til myndighedssnittet mellem kommunerne og Udbetaling Danmark og i forhold til beregninger og kadence for beregninger, nedsættelser og efterbetalinger.

Da målgruppen for boligstøtteloftet er mindre end for det nugældende kontanthjælpsloft, må det forventes, at en større andel af kontanthjælpsmodtagere vil søge om boligstøtte, da de ikke fremadrettet vil blive reduceret i den samlede hjælp. Udbetaling Danmark har ikke analyseret dette nærmere.

Telefontid:
Mandag-Torsdag: 8.00-16.00
Fredag: 8.00-15.00

Bemyndigelser

Af det foreslåede § 25 g, stk. 14 i lov om aktiv socialpolitik og det foreslåede § 42 b, stk. 3 i lov om individuel boligstøtte fremgår, at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om nedsættelsen af boligstøtten for personer, der er omfattet af boligstøtteloftet m.v. Da disse kommende bekendtgørelser forventes at udgøre et væsentligt bidrag til Udbetaling Danmarks administration af ordningen, vil det være hensigtsmæssigt, hvis disse bekendtgørelser udstedes snarest muligt efter lovens ikrafttræden.

Modellen for boligstøtteloftet og beregningerne

Foreløbig beregning

Som det gælder for kontanthjælpsloftet, skal Udbetaling Danmark på baggrund af det foreslåede § 25 g, stk. 8 foretage en foreløbig nedsættelse af boligstøtten for personer, der er omfattet af boligstøtteloftet. Beregningen skal ske forud for udbetalingen af den foreløbige boligstøtte, men da beregningen skal foretages på baggrund af oplysninger fra kommunen, om at pågældende kontanthjælpsmodtager er omfattet af boligstøtteloftet, vil dette ikke altid kunne lade sig gøre, da boligstøtten og kontanthjælpen for samme måned er henholdsvis forudbetalt og bagudbetalt.

I de tilfælde hvor boligstøtten er udbetalt før Udbetaling Danmark kan nå at træffe afgørelse om den foreløbige nedsættelse, vil det betyde, at der vil opstå et tilbagebetalingskrav. Kravet vil sjældent kunne kræves tilbagebetalt af boligstøttemodtageren, da det efter boligstøttelovens regler kræver, at boligstøttemodtageren på udbetalingstidspunktet var vidende om, at beløbet blev modtaget uberettiget. Der lægges ikke op til en ændring af disse regler, hvorfor Udbetaling Danmark vil skulle afskrive disse krav i forbindelse med efterreguleringen.

Genberegning

Når boligstøtten genberegnes på baggrund af de faktiske indkomster i elndkomst, kan Udbetaling Danmark samtidig foretage en ny beregning af nedsættelsen af boligstøtten. Dette vil dog kun ske i det omfang, at indkomsten i boligstøtteberegningen er ændret med mere end 800 kr. i forhold til det af boligstøttemodtager oplyste, og dette samtidig medfører, at boligstøtten ændres med mere end 200 kr. Det kan også ske, når det på baggrund af kommunens oplysninger kan konstateres, at der ikke reelt er sket udbetaling af kontanthjælp for måneden, og der derfor skal ske efterbetaling af den del af boligstøtten, der blev foreløbigt nedsat, fordi den pågældende borger ikke var omfattet af boligstøtteloftet i måneden.

Det er Udbetaling Danmarks forventning, at dette primært vil gøre sig gældende for modtagere af supplerende kontanthjælp, hvor arbejdsindkomsten gør, at der ikke udbetales kontanthjælp i konkrete måneder, og for de arbejdende ægtefæller, der har en afledt social begivenhed og dermed bevilling som følge af deres ægtefælles kontanthjælpssag.

Omberegning af boligstøtten

Efter reglerne i boligstøtteloven skal der ske løbende omberegning af boligstøtten i en række tilfælde. Der er regler om, fra hvilket tidspunkt en given omberegning skal ske. Det kan være fremadrettet, men der er også en række tilfælde, hvor der skal ske en omberegning tilbage i tid. I den forbindelse kan boligstøtten både stige, med en

efterbetaling til følge og falde med et tilbagebetalingskrav til følge.

Det følger af bkg. 2019-12-27 nr. 1599 om kontanthjælpsloftet § 8, stk. 2, at Udbetaling Danmark skal foretage en ændret beregning for nedsættelsen af den samlede hjælp i en kalendermåned, hvis hjælpen ændres som følge af øvrige ændringer i borgerens forhold. Dette vil i praksis sige, at der skal ske en ændret beregning af nedsættelsen, når boligstøtten eller den særlige støtte ændres. En tilsvarende bestemmelse om en ændret beregning af nedsættelsen fremgår ikke af den foreslåede § 25 g, hvilket vurderes kunne være hensigtsmæssigt.

I praksis er det nødvendigt, at Udbetaling Danmark kan træffe en ny afgørelse om nedsættelse af boligstøtten på grund af boligstøtteloftet, hvis boligstøtten ændres som følge af omberegning. Dette kan f.eks. være som følge af ændret husleje, indkomst, husstand eller andet, der påvirker boligstøtten. Det bemærkes dog, at Udbetaling Danmark kan foretage en ændret foreløbig beregning af den fremtidige boligstøtte, i henhold til det foreslåede § 25 g, stk. 8. Da omberegninger ofte foretages bagud i tid, omfattes disse beregninger ikke af bestemmelsen. Som forslaget er formuleret, har Udbetaling Danmark ikke hjemmel til at træffe afgørelse om ændret beregning som følge af ændringer i husstandens boligstøtte, medmindre disse skyldes genberegning eller efterregulering.

Efterregulering – endelig beregning for nedsættelsen af boligstøtten

Udbetaling Danmark foretager på baggrund af oplysningerne fra årsopgørelsen samt indkomst en endelig årlig opgørelse (efterregulering) af den udbetalte boligstøtte. I den forbindelse skal Udbetaling Danmark også i medfør af det foreslåede § 25 g, stk. 10 foretage en endelig beregning af nedsættelsen af boligstøtten. Såfremt der senere sker genoptagelse af efterreguleringen på ulovbestemt grundlag eller som følge af ændringer i årsopgørelsen, jf. boligstøttelovens § 46 b, stk. 3, er det ligeledes nødvendigt at afgørelsen om endelig beregning genoptages. Det bemærkes i den forbindelse, at Udbetaling Danmark forstår bestemmelsen sådan, at der i tilfælde, hvor den boligstøttemæssige efterregulering genoptages, også skal ske genoptagelse af beregningen for nedsættelsen efter det foreslåede § 25 g, stk. 10.

Fordeling af boligstøtten

Boligstøtten fordeles efter det foreslåede § 25 g, stk. 2 på de personer, der indgår i beregningen af husstandsindkomsten. Det betyder, at boligstøtten i henhold til boligstøttelovens § 8, fordeles på medlemmer af husstanden, men dog ikke på børn i husstanden, idet deres indkomst ikke indgår i beregningen. Et barn er i denne sammenhæng et barn under 18 år, der har fast ophold i boligen. Ved børn forstås ydermere alene biologiske børn, adoptivbørn, børnebørn eller plejebørn, som bor sammen med deres forældre, bedsteforældre eller plejeforældre.

Det betyder omvendt, at et barn der har fast ophold i en boligstøttehusstand, men uden at opfylde de ovennævnte betingelser, boligstøttemæssigt, betragtes som voksen og indgår i beregningen af husstandsindkomsten. I den forbindelse vil barnet blive tildelt en andel af boligstøtten ved fordeling efter det foreslåede § 25 g, stk. 2.

Efter de nugældende regler for fordeling af boligstøtten ved beregning af kontanthjælpsloftet, skal der ske fordeling til en person i husstanden, der er under 18 år

og modtager hjælp efter §§ 22-24 efter lov om aktiv social politik samt personer under 18 år, der modtager boligstøtte.

Ændringen i formuleringen af bestemmelsen om fordeling af boligstøtteandele vil betyde, at det alene er boligstøttelovens bestemmelser omkring beregning af husstandsindkomsten, der afgør, om der skal ske fordeling til den pågældende person eller ej, og dermed vil børn af husstanden, der modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik ikke længere blive tildelt en andel i forbindelse med nedsættelsen af boligstøtten.

Partshøring

Overordnet bemærkes det, at Udbetaling Danmarks administration af boligstøtteloftet, vil basere sig på oplysninger direkte fra kommunernes afgørelser om tildeling af kontanthjælp. I forbindelse med kommunernes behandling af ansøgninger om kontanthjælp vejledes ansøgeren og dennes eventuelle ægtefælle om boligstøtteloftet, ligesom det tydeliggøres, at oplysningerne videregives til Udbetaling Danmark til brug for administrationen af boligstøtteloftet og kan medføre nedsættelse af boligstøtten til husstanden, jf. det foreslåede § 25 g, stk. 12. Det foreslås på den baggrund, at Udbetaling Danmark ikke skal foretage særskilt partshøring.

I visse situationer vil nedsættelse af boligstøtten ske, fordi en person i boligstøttemodtagerens husstand er omfattet af boligstøtteloftet. Hvis boligstøttemodtageren ikke er gift med kontanthjælpsmodtageren, vil denne ikke være vejledt i kommunen om kontanthjælpens betydning for boligstøtten.

Udbetaling Danmark finder dog, at der heller ikke i disse tilfælde vil være værdi i at partshøre boligstøttemodtageren over oplysningerne om, at et husstandsmedlem er omfattet af boligstøtteloftet, og at dette kan betyde nedsættelse af boligstøtten.

Oplysningerne fra kommunen som afgørende myndighed kan således uden betænkeligheder lægges direkte til grund for Udbetaling Danmarks afgørelser. Boligstøttemodtager har ikke mulighed for at korrigere eller supplere oplysningerne fra kommunen med henblik på at ændre disse. Såfremt der er bemærkninger til satsen for kontanthjælp, skal disse afgives til kommunen af kontanthjælpsmodtageren. Hvis kommunen ændrer afgørelsen, vil Udbetaling Danmark også ændre beregningen for nedsættelsen idet, der vil blive truffet en ny afgørelse, jf. det foreslåede § 25 g, stk. 11. Hvis man på trods af oplysningernes karakter ønsker at give boligstøttemodtageren mulighed for at udtale sig om, at et husstandsmedlem er omfattet af boligstøtteloftet, foreslår Udbetaling Danmark, at man i stedet indfører en hurtig genoptagelsesadgang for boligstøttemodtageren, i overensstemmelse med bestemmelsen i forvaltningslovens § 20. Dette vil medvirke til en digitaliserbar lovgivning, da fremgangsmåden harmonerer bedre med processerne i det underliggende IT-system, ligesom det vil understøtte en mere korrekt udbetaling til boligstøttemodtageren. Hvis der først skal ske partshøring, vil det medvirke til flere tilbagebetalingskrav, da sagsbehandlingstiden før nedsættelse kan ske, vil blive forlænget.

Det fremgår af forslaget, at det ikke anses som nødvendigt at foretage partshøring forud for efterregulering. Udbetaling Danmark bemærker i den forbindelse, at der ved den årlige efterregulering sker partshøring, da alle afgørelser træffes ved agterskrivelse. Dette sker således uanset om boligstøtten stiger eller falder ved den endelige

opgørelse. Ved afgørelse om boligstøtte, hvor der er en person i husstanden, der er berørt af boligstøtteloftet, vil dette blive implementeret i de nuværende systemprocesser, hvorfor der umiddelbart også vil ske partshøring her.

Lempeligere indkomstfradrag i kontanthjælpen – genberegningen af boligstøtten

Efter den foreslåede § 31 ændres den måde, hvorpå indtægter fradrages i kontanthjælpen. Der skal således ikke længere ske en krone for krone reduktion (med undtagelse af det fradragsfri beløb), men derimod introduceres nogle såkaldte fribeløb, som borgeren kan oppebære, før der sker nedsættelse af kontanthjælpen. Herefter skal der ske fradrag, men dette skal ske på baggrund af et såkaldt procentfradrag, ligesom der skal tages hensyn til et indkomstloft.

Ændringerne må forventes at betyde, at væsentlig flere kontanthjælpsmodtagere har mulighed og motivation for at oppebære en mindre arbejdsindtægt/indtægt ved siden af kontanthjælpen uden reduktion eller med mindre reduktion.

Det vil betyde, at disse kontanthjælpsmodtagere vil kunne opleve, at boligstøtten genberegnes, fordi indtægten svinger med mere end 800 kr., som betyder ændret boligstøtte med mere end 200 kr.

De tidligere regler for nedsættelsen af kontanthjælpen medførte, at færre blev genberegnet, som følge af arbejde ved siden af kontanthjælpen.

Udbetaling Danmark har ikke på nuværende tidspunkt analyseret hvor mange kontanthjælpsmodtagere, der fremadrettet vil kunne opleve en genberegning.

Det bemærkes også, at disse kontanthjælpsmodtagere ofte vil kunne opleve, at kontanthjælpen først udbetales i den efterfølgende måned, fordi kommunerne skal beregne indkomstfradraget på baggrund af lønsedler, og således vil kontanthjælpen skattemæssigt ligge forskudt af den måned, som indtægten vedrører. I henhold til Ankestyrelsens principmeddelelse 27-22, skal indkomsten på borgers anmodning flyttes rent boligstøttemæssigt. Det vil kunne påføre Udbetaling Danmark øgede administrative omkostninger, da sagerne skal håndteres manuelt.

Ikrafttræden og kommunernes afgørelser om indplacering på satser, jf. lovforslagets § 26

Det fremgår af lovforslagets § 26, stk. 2, at kommunen i perioden fra 1. januar 2025 til og med den 30. juni 2025 skal træffe afgørelse om, hvilken sats en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal modtage efter den foreslåede § 16 fra den 1. juli 2025.

For personer der allerede modtager de nævnte ydelser i perioden 1. januar til 31. marts 2025, skal afgørelse træffes senest ved udgangen af marts 2025. I disse tilfælde, kan Udbetaling Danmark modtage oplysninger fra kommunen til brug for sagsbehandlingen rettidigt, og både nå at træffe afgørelse om udtræden af kontanthjælpsloftet pr. 30. juni, samt for de borgere, der måtte blive omfattet af boligstøtteloftet, afgørelse om nedsættelse af boligstøtten fra denne udbetales for 1. juli og frem.

Derimod fremgår det af det foreslåede stk. 2, 3. pkt., at der for personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, i perioden fra 1. april til 30. juni skal træffes afgørelse hurtigst muligt og senest den 30. juni 2025. Udbetaling Danmark skal i den forbindelse gøre opmærksom

på, at det ikke vil være muligt at foretage korrekt nedsættelse af den foreløbige boligstøtte for juli 2025, hvis Udbetaling Danmark ikke har modtaget de fornødne oplysninger, om at en borger er omfattet af boligstøtteloftet ved udbetalingskørslen.

Udbetalingskørslen ligger typisk omkring den 10.-15. i måneden før udbetaling skal ske. Det "tidlige" tidspunkt skyldes, at der ved genberegningen skal beregnes det udbetalte beløb, og at borgerne herefter skal partshøres over indkomsterne, forud for at det kan effektueres. Beløbet overføres desuden i mange tilfælde til boligorganisationerne, da boligstøttebeløbet skal fradrages i borgernes pbs-opkrævning, hvorfor denne overførsel også skal indregnes forud for månedsskiftet.

Det betyder, at Udbetaling Danmark bør kende nedsættelsen for juli 2025 allerede i forbindelse med genberegningen for maj måned, som foretages i juni måned, da det ellers ikke er muligt for Udbetaling Danmark at oplyse borgeren om, hvad de får udbetalt i boligstøtte i juli efter et eventuelt genberegningsfratræk eller tillæg.

Endelig skal Udbetaling Danmark gøre opmærksom på, at det kan medføre en grad af vilkårlighed for hvilke borgere, der får nedsat deres boligstøtte pr. 1. juli, da det afhænger af, hvornår kommunerne træffer deres afgørelser om indplacering og dermed, hvornår Udbetaling Danmark modtager et grundlag at foretage den nedsatte beregning ud fra.

Bemærkninger i forhold til ændrede regler på pensionsområdet

Overordnede betragtninger i forhold til karantæneordningerne

Udbetaling Danmark skal overordnet bemærke, at det er vurderingen, at de gældende regler og fremtidige regler omkring behandling af sager omfattet af karantæneordningerne er unødigt komplekse og ikke forholder sig til sammenhængen med pensionsreglerne i øvrigt, herunder kalenderårsmodellens principper om omregning.

Udbetaling Danmark vil derfor foreslå, at bestemmelserne om karantæneordninger i pensionslovgivningen gentænkes i forhold til følgende forhold:

- Satser bør være enkle og ikke henvise til satser i anden lovgivning, som ikke almindeligvis har betydning for pensionsfastsættelsen eller kan konstateres helt objektivt ud fra f.eks. oplysninger fra folkeregisteret.
- Opgørelsesperioder og omregning på grund af indkomstændringer.
- Virkningstidspunkt for nedsættelse og periodelængde. Det vil være langt mere i tråd med pensionslovgivningen, såfremt ændringer har virkning fra den efterfølgende 1. i måneden og hele måneder (ikke 12 uger men 3 måneder).

Udbetaling Danmark medvirker meget gerne i drøftelser herom.

Konkrete bemærkninger til de enkelte bestemmelser i lovforslaget

Det fremgår af lovforslaget, at der foretages ændringer i de bestemmelser i

pensionslovgivningen, som omfatter de såkaldte karantæneordninger. Således erstattes den nuværende sats, satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse i aktivlovens § 22, stk. 2 og stk. 3, med den forventede sats for kontanthjælp efter lovforslagets ny affattelse af aktivlovens § 16, stk. 2, med tillæg efter § 17 og § 18. Dog fremgår det i forhold til bestemmelsen i pensionslovens § 46 g, at det alene er satserne efter § 16, stk. 2, dvs. mindstesatserne, vurderingen skal foretages på baggrund af.

Ændringen i relation til pensionslovens § 46 g og gammelførtidspensionslovens § 45 g

Det fremgår af lovforslaget, at Udbetaling Danmark ved vurderingen af, om pensionen skal nedsættes efter de nævnte bestemmelser (udeblivelse fra retsmøde uden lovligt forfald), fremadrettet alene skal forholde sig til satserne i § 16, stk. 2, som kun består af to satser, som er objektivt konstaterbare. Dette vil efter Udbetaling Danmarks opfattelse umiddelbart gøre det nemmere at vurdere hvilken sats, der er relevant i disse sager.

Udbetaling Danmark finder dog, at det bør overvejes, om det kan præciseres, at partshøring kan undlades, når der træffes afgørelse om nedsættelse af pensionen efter § 46 g. Udbetaling Danmark finder således, at partshøring kan undlades under henvisning til forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 1. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis spørgsmålet om partshøring adresseres i lovbemærkningerne, fordi dette spørgsmål tidligere har givet anledning til tvivl. Det fremgår allerede af lovbemærkninger til andre karantæneordninger (fremmedkrigere og vold mod børn), at partshøring kan undlades under henvisning til den nævnte bestemmelse i forvaltningsloven.

Udbetaling Danmark finder endvidere, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis det præciseres i lovbemærkningerne, at der ikke skal vurderes god/ond tro i de tilfælde, hvor Udbetaling Danmark modtager underretning så sent, at der allerede er sket udbetaling af pension i nedsættelsesperioden på 12 uger, eller hvor den førstkommende udbetaling ikke kan nå at korrigeres. Dette fremgår allerede af lovbemærkningerne vedrørende tilbagebetalingskrav i forbindelse med andre af karantæneordningerne.

Ændringen i relation til de øvrige karantæneordninger

Som det fremgår af lovforslaget, vil der ved nedsættelse af pension i forhold til de øvrige karantæneordninger ikke alene skulle tages hensyn til de to satser i den nye bestemmelse i aktivlovens § 16, stk. 2, men også til tillæg efter § 17 og § 18.

Tillæg efter § 17

Det fremgår af den nye bestemmelse i aktivlovens § 17, at der kan ydes et såkaldt børnetillæg til personer, der modtager kontanthjælp, og som har forsørgelsespligt over et eller flere børn under 18 år. Alle forsørgere kan således modtage tillægget, uanset om de forsørger barnet i hjemmet eller ej. Ved forsørgere forstås personer, der har en privatretlig forsørgelsespligt over et barn, der er under 18 år. Der ydes kun ét tillæg uanset antallet af børn.

Det fremgår også, at det vil være et krav, at barnet opholder sig her i riget (Danmark, Færøerne og Grønland). Kravet om ophold her i riget vil som hidtil ikke gælde for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen, eller for personer, der er omfattet af bilaterale overenskomster.

Det fremgår endvidere, at børnetillæg udbetales forholdsmæssigt for måneden, hvis personen skifter civilstatus, f.eks. fordi barnet bliver født, eller barnet tager ophold uden for riget i løbet af en udbetalingsmåned. Det fremgår også, at det følger gældende regler for udbetaling af hjælp med forsørgersats.

Udbetaling Danmark antager, at henvisningen til § 17 må forstås således, at Udbetaling Danmark vil skulle undersøge, hvorvidt pensionisten har forsørgerpligt over et barn, for at kunne vurdere hvilken sats der skal ske nedsættelse af pensionen efter. Uanset at pensionisten ikke modtager kontanthjælp, som ellers er en betingelse efter bestemmelsens ordlyd.

Oplysninger om forsørgerpligt er ikke oplysninger, som almindeligvis er relevante for pensionsberegningen, og det er derfor heller ikke oplysninger, som nødvendigvis er tilgængelige i pensionssystemet. Det vil således kræve ekstra sagsoplysning.

Udbetaling Danmark vil i forbindelse med sagens behandling gøre pensionisten bekendt med, at denne har pligt til at oplyse om ændringer, som har betydning for, hvilken sats pensionen maksimalt kan udbetales i forhold til. Det skyldes, at der er tale om oplysninger, som Udbetaling Danmark normalt ikke vil indhente og derfor kræver manuelt opslag eller sagsoplysning. Derfor vil Udbetaling Danmark ikke nødvendigvis være opmærksom på, hvis der sker ændringer, som har betydning for satsen. Ændringer kan f.eks. være, at pensionisten nu er blevet forældre, eller at forsørgerpligten er ophørt.

I forhold til reglen om, at børnetillæg kun udbetales forholdsmæssigt for måneden, hvis personen skifter civilstatus, f.eks. fordi barnet bliver født, eller barnet tager ophold uden for riget i løbet af en udbetalingsmåned, bemærker Udbetaling Danmark, at dette vil være komplekst at håndtere i forhold til reglerne om nedsættelse af pensionen under karantæneperioden. Det skyldes, at det vil medføre, at pensionen i sådanne tilfælde for en måned vil skulle nedsættes forholdsmæssigt på baggrund af forskellige satser. Udbetaling Danmark henstiller derfor til, at det præciseres i bemærkningerne, at sådanne ændringer i forhold til pensionsnedsættelsen først har virkning fra den efterfølgende 1. i måneden, således at nedsættelse af pension for en måned altid kun skal bedømmes ud fra én sats. I det nævnte tilfælde vil det betyde, at der for perioden 13. maj til 31. maj sker nedsættelse ud fra satsen for ikke-forsørgere, altså alene efter § 16, stk. 2, mens det for juni og frem til ophør af karantæneperioden sker i medfør af § 16, stk. 2, og tillæg i § 17.

Tillæg efter § 18

Den nye bestemmelse i aktivlovens § 18 medfører i modsætning til § 17, at der vil være væsentlig flere vurderinger og konkrete forhold, som skal afklares for at kunne vurdere, hvilken sats nedsættelsen skal vurderes efter, når der er tale om enlige pensionister, som er forsørgere.

Bestemmelsen i § 18 vil betyde, at Udbetaling Danmark vil skulle afklare, om en pensionist forsørger barn i eget hjem, er enlig efter børnetilskudslovgivningen (og ikke pensionslovgivningen) og har erhvervet ret til eller ville have erhvervet ret til ekstra børnetilskud.

Udbetaling Danmark finder, at det er uhensigtsmæssigt, at behandlingen af pensionsager skal undergives forhold og vurderinger, som ikke er objektivt konstaterbare og som forudsætter nærmere kendskab til reglerne i anden lovgivning.

Udbetaling Danmark foreslår i stedet, at der til brug for behandling af karantænesager efter pensionsloven fastsættes regler, som muliggør en nem og smidig administration i forhold til hvilke satser, vurderingen skal ske i forhold til. Det kunne f.eks. være en regel om, at tillæg efter § 18 ydes, når der er tale om en enlig pensionist efter pensionslovgivningen (som tilnærmelsesvis er den samme enlig-vurdering som efter børnetilskudsloven), og som har forsørgerpligt efter § 17, og eventuelt med krav om, at barnet er registreret med samme bopælsadresse som pensionisten. Alternativt, at tillægget medtages ved satsfastsættelsen, såfremt den pågældende modtager ekstra børnetilskud, mens de øvrige betingelser udgår, herunder at der skal være tale om forsørgelse i eget hjem.

Det bemærkes, at en forenkling i forhold til vurderingen generelt også vil medvirke til en hurtig og smidig behandling af sagerne, fremfor at der skal anvendes tid og ressourcer på at afklare de nævnte forhold, som kun vil have en reel betydning i et mindre antal sager og som forudsætter væsentligt kendskab til anden kompleks lovgivning.

Udbetaling Danmark henviser i forhold til forholdsmæssig udbetaling ved civilstatus skift i løbet af en måned til ovenstående bemærkninger i forhold til § 17.

Endelig bemærkes det, at bestemmelsen i § 18, stk. 3, som vedrører enlige ikke-forsørgere, ikke vil have betydning for sagernes behandling, idet denne bestemmelse kun omfatter personer, som modtager kontanthjælp efter stk. 1, hvilket ikke er tilfældet i forhold til karantænesagerne, hvor der alene henvises til stk. 2 (mindstesatserne).

Ikrafttrædelse

Det fremgår af ikrafttrædelsesbestemmelsen i lovforslagets § 26, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2025 og har virkning fra den 1. juli 2025.

Udbetaling Danmark forstår det således, at der som følge heraf skal træffes fornyet afgørelse i allerede igangværende sager omfattet af karantæneordningen, når karantæneperioden strækker sig hen over den 1. juli 2025.

Der ses således ikke at skulle tages hensyn til, hvornår den bagvedliggende overtrædelse er begået.

Mindre tekstnære bemærkninger

- Det bemærkes, at det fremgår af lovforslagets § 12, nr. 1, at i pensionslovens § 29, stk. 5, 2. pkt., udgår »uddannelseshjælp« og »selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse«. Udbetaling Danmark antager, at denne ændring sker af lovtekniske årsager, da bestemmelsen allerede er ophævet med virkning fra 1. januar 2025 i medfør af en tidligere lovændring. Ligeledes gælder i forhold til lovforslagets § 10, nr. 1.

- Der henvises i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 10 og § 12 til de almindelige bemærkninger pkt. 3.13.4 eller 3.16.4. Umiddelbart synes rette henvisning at være 3.17.4.
- I de specielle bemærkninger til § 10, nr. 4 og § 12, nr. 5, henvises til tillæg i den nye ydelsesstruktur, men tillæggene finder netop ikke anvendelse i forhold til bestemmelsen om udeblivelse fra retsmøde, hvorfor denne del af afsnittet bør udgå.

Venlig hilsen

Pernille Olesen Mønnike - PEMO
Juridisk Specialkonsulent

Høringsbidrag - udkast til lovforslag om reform af kontant-hjælpssystemet

5. juli 2024
Side 1 af 7

Under henvisning til høringsbrev af 21. juni 2024 fra Styrelsen for Arbejds-
marked og Rekruttering (STAR) følger hørings svar fra Aarhus Kommune til
udkast til lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet.

Indledningsvist gøres opmærksom på, at en vellykket implementering af lov-
forslaget forudsætter gode og velintegrerede IT-understøttelser af Kombit.
Der er tale om en gennemgående reform af hele kontanthjælpsområdet med
en helt ny ydelsesstruktur, og netop derfor er det meget vigtigt, at IT-under-
støttelsen er på plads, når loven træder i kraft. Er det ikke tilfældet, får kom-
munerne svært ved at implementere lovforslaget efter hensigten.

Når det så er sagt, er der mange positive tiltag i reformen, som kommunen
bakker op om, herunder afskaffelse af 225-timersreglen, kontanthjælpsloftet,
reglen om særlig støtte for kontanthjælpsmodtagere mv. og en forenkling af
ydelsesstrukturen.

Nedenfor følger bemærkninger til udvalgte bestemmelser i udkast til lov-
forslaget.

§ 1, nr. 24 - LAS § 13 og § 39 - side 211 og frem

Bemærkninger:

Det er positivt, at lovforslaget indeholder forslag om ændring af reglen om
sygemelding, så kommunerne får frihed til at bestemme, om den enkelte
person skal sygemelde sig til jobcentret eller tilbudsstedet.

Aarhus Kommune foreslår, at det tilføjes i lovforslaget, at kommunerne også
får hjemmel til at punktsanktionere for uden rimelig grund at undlade at med-
dele sygdom til en (almindelig) jobsamtale.

Baggrunden er, at kommunerne bruger unødige ressourcer på at vente på
en borger, der ikke møder til en jobsamtale og som efterfølgende oplyser at
udeblivelsen skyldes sygdom. Hertil kommer, at det følger almindelig kutyme
på arbejdsmarkedet, at en ansat medarbejder melder sygdom ind til arbejds-
giveren den dag vedkommende er syg.

Pkt. 3.6.2.1 Retten til fritidstillæg og fritidstillæggets tørrelse – side 85 og frem

Følgende fremgår på side 85:

Sociale Forhold og Beskæf- tigelse

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

FAS Kvalitet og Jura

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 89 40 30 37

Sag: EMN-2022-503192
Dokumentnummer:
11214027

Sagsbehandler:
Birgitte Täck

5. juli 2024
Side 2 af 7

"... Den foreslåede ordning vil indebære, at personer, der modtager mindstesats, grundsats eller forhøjet sats i kontanthjælpssystemet, vil få ret til et fritidstillæg. Personer, der modtager kontanthjælp under forrevalidering, vil tilsvarende få ret til et fritidstillæg, da de er berettigede til kontanthjælp. Personer, der modtager hjælp efter § 27 a i lov om aktiv socialpolitik (supplement til brøkpension), vil ikke få ret til et fritidstillæg, **da de anses som pensionister og ikke som kontanthjælpsmodtagere.**

Bemærkninger:

STAR har tidligere udtalt, at brøkpensionister betragtes som kontanthjælpsmodtagere i forhold til beregningsreglen i LAS § 26, jf. svar til Aarhus Kommune af 25. maj 2016:

"...Styrelsen kan tillige vejledende udtale, at et ægtepar, hvor den ene ægtefælle er integrationsydelsesmodtager og den anden ægtefælle er brøkpensionist og modtager supplerende kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik § 27 a, skal have hjælpen beregnet efter lov om aktiv socialpolitik § 26, stk. 2, da det er en forudsætning for at modtage supplerende kontanthjælp efter § 27 a, at betingelserne i § 11 er opfyldt. Ægteparret vil derfor ikke kunne blive omfattet af ordlyden i § 26, stk. 3, da denne bestemmelse vedrører ægtepar, hvor kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11..."

Ankestyrelsen har på forespørgsel mundtligt den 17. januar 2024 også oplyst, at en brøkpensionist betragtes som en kontanthjælpsmodtager i relation til beregningsreglen i LAS § 26, stk. 2. Ankestyrelsen henviste til en Aarhus afgørelse, truffet 10. august 2020.

For at undgå forvirring, foreslås det, at STAR uddyber eller præciserer, hvorfor en brøkpensionist ikke (længere!) betragtes som både kontanthjælpsmodtager og pensionist.

§ 1, nr. 57 – LAS § 29 – side 297

Følgende fremgår:

"... Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 57, at indsætte et nyt § 29, nr. 3. Efter den foreslåede bestemmelse, kan beskæftigelsesministeren fastsætte regler om hjælp til personer, der er anbragt i varetægtssurrogat, eller som efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital eller anden institution..."

Bemærkninger:

Aarhus Kommune opfordrer til, at ministeren udnytter bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 29, nr. 3. Der er en skævhed i, at borgere

dømt til anbringelse på psykiatrisk hospital bevarer deres fulde kontanthjælp – modsat borgere dømt til afsoning i fængsel – selvom den strafbare gerning har været den samme. ”Skævheden” har tidligere været italesat overfor både STAR og KL.

5. juli 2024
Side 3 af 7

§ 1, nr. 59 - LAS § 31 - side 303 og frem

Følgende fremgår på side 303:

”... Derfor skal fribeløbet og procentfradraget først kunne anvendes for personer, der allerede modtager hjælp i kontanthjælpssystemet...”

Bemærkninger:

STAR opfordres til at illustrere ovennævnte med et eksempel, idet der er tale om ny praksis.

Videre fremgår det:

”... Når kommunen under et kontanthjælpsforløb vurderer, at kontanthjælpsmodtageren og en eventuel ægtefælle har indrettet sig fast på at modtage kontanthjælp med arbejdsindkomster fra deltidsarbejde som følge af det lempeligere indkomstfradrag, skal kommunen træffe afgørelse om ophør af hjælpen. Det vil være en betingelse, at kontanthjælpsmodtageren og en eventuel ægtefælle har indrettet sig på en måde, så den pågældende/ægteparret reelt ikke længere har et forsørgelsesbehov i kontanthjælpssystemet beregnet som satsen inklusive tillæg uden indkomstfradrag. Kommunen skal foretage en konkret vurdering og partshøre borgeren, inden kommunen træffer afgørelse om ophør af hjælpen.

Dette vil f.eks. være i den situation, hvor kontanthjælpsmodtageren fast gennem længere tid har en arbejdsindkomst svarende til fribeløbet....

Bemærkninger:

Aarhus Kommune foreslår, at teksten suppleres af vejledende eksempler, som giver en pejling om, hvordan ”fast gennem længere tid” skal forstås.

STAR opfordres også til at angive hjemlen for ophør af hjælpen. Kan kommunen træffe afgørelse om ophør af hjælpen alene med hjemmel i LAS § 11?

§ 36a i LAB - side 393

Følgende fremgår på side 393:

5. juli 2024
Side 4 af 7

”... Den foreslåede ændring vil indebære, at hvis en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager over 30 år har et afbrud på en kalendermåned eller mere uden at få udbetalt kontanthjælp, f.eks. fordi personen har arbejdet, vil personen ved fornyet anmodning om kontanthjælp skulle påbegynde en ny to-års-periode, før der igen vil være en pligt for kommunen til at afklare personen efter den nye foreslåede ordning...”

Bemærkninger:

Det foreslås, at STAR indtænker Ankestyrelsens principmeddelelse [81-19](#) i teksten, så der ikke opstår tvivl hos kommunerne. Ifølge 81-19 vil der kunne være et afbrud i kontanthjælpen på 1 måned uden, at der skal søges på ny. I de tilfælde forudsætter Aarhus kommune, at 2 års perioden i den nye LAB § 36a ikke afbrydes.

Se uddrag fra 81-19:

”... Er perioden med anden forsørgelse kortvarig, skal hjælpen ikke ophøre, hvis den sociale begivenhed, der ligger til grund for udbetaling af hjælpen, ikke er ophørt. I de tilfælde skal hjælpen afbrydes midlertidigt, sådan at der ikke beregnes hjælp for de dage, hvor borgeren er forsørget af andre midler og sådan, at hjælpen igen beregnes uden ny ansøgning fra det tidspunkt, hvor den midlertidige forsørgelsesmulighed ophører. En forsørgelsesmulighed betragtes som midlertidig, hvis dens varighed ikke er over en måned. Eventuelle indtægter, der er erhvervet under selvforsørgelsesperioden, og som ikke har været årsagen til det midlertidige ophør, trækkes fra i hjælpen, da hjælpen ikke er ophørt...”

§ 26 - ikrafttræden - side 42 og side 448

Følgende fremgår på side 42:

Ikrafttræden *§ 26*

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2025 og har virkning fra den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Kommunen skal i perioden fra og med den 1. januar 2025 til og med den 30. juni 2025 træffe afgørelse om, hvilken sats en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelses-hjælp eller kontanthjælp i perioden, skal modtage efter den foreslåede § 16, jf. lovforslagets § 1, nr. 35, fra den 1. juli 2025, hvis den pågældende fortsat opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp den 1. juli 2025.

For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. januar til og

med den 31. marts 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. senest træffes den 31. marts 2025.

5. juli 2024
Side 5 af 7

For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. april til og med den 30. juni 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. træffes hurtigst muligt og senest træffes den 30. juni 2025. Kommunen skal også træffe afgørelse, om den pågældende vil have ret til tillæg efter de foreslåede §§ 17-20, jf. lovforslagets § 1, nr. 35.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 55-57, 67, 72 og 117, har virkning fra den 1. januar 2025.

På side 448 fremgår følgende bemærkninger til § 26:

Til § 26

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2025 og har virkning fra den 1. juli 2025.

Forslaget indebærer, at personer, der modtager eller ansøger om hjælp i kontanthjælpssystemet den 1. juli 2025 eller senere, vil blive omfattet af det nye ydelsessystem, herunder nye rettigheder i form af ferieret, hjælp til medicin og fritidstillæg, på dette tidspunkt.

Med det senere virkningstidspunkt vil kommunerne og Udbetaling Danmark få tid til at forberede den digitale understøttelse af reglerne og tid til at vejlede personer, der allerede modtager hjælp i kontanthjælpssystemet forud for virkningstidspunktet, om de kommende regler og betydningen heraf for den enkelte person.

Det foreslås i stk. 2, at kommunen i perioden fra den 1. april 2025 til den 30. juni 2025 skal træffe afgørelse om, hvilken sats en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden mellem den 1. april 2025 og den 30. juni 2025, skal modtage fra den 1. juli 2025 under forudsætning af, at personen fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælp. Kommunen skal også træffe afgørelse, om den pågældende vil have ret til tillæg efter de foreslåede §§ 17-20, jf. lovforslagets § 1, nr. 35.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at der med lovforslagets § 1, nr. 35, foreslås en ny ydelsesstruktur, og at alle personer, der pr. 1. juli 2025 modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, vil skulle overgå til en ny sats. I stk. 3 foreslås, at lovens § 1, nr. 55-57, 67, 72 og 117, har virkning fra den 1. januar 2025.

Forslaget indebærer, at forslagene i lovforslagets § 1, nr. 55-57, om præcisering af personkredsen, som er omfattet af § 29, vil finde anvendelse fra den 1. januar 2025. Forslaget ændrer ikke ved den gældende retstilstand.

5. juli 2024
Side 6 af 7

Bemærkninger:

Bemærkningerne til § 26 er umiddelbart ikke i overensstemmelse med lovtæksten til § 26.

I lovtæksten til § 26 fremgår, at kommunen skal træffe afgørelse ad to omgange:

1. For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. januar til og med den 31. marts 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. senest **træffes den 31. marts 2025**.
2. For personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden 1. april til og med den 30. juni 2025, skal afgørelse efter 1. pkt. **træffes hurtigst muligt og senest træffes den 30. juni 2025**

I de specielle bemærkninger til § 26 fremgår det derimod, at kommunen i perioden fra den 1. april 2025 til den 30. juni 2025 skal træffe afgørelse om, hvilken sats en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden mellem den 1. april 2025 og den 30. juni 2025, skal modtage fra den 1. juli 2025 under forudsætning af, at personen fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælp.

Det foreslås, at lovtæksten ændres, så den er i harmoni med bemærkningerne til § 26. Det betyder, at kommunen i perioden 1. april til 30. juni skal træffe afgørelse for **alle** modtagere af hjælp om, hvad de kan forvente at få i ydelse pr. 1. juli.

Aarhus kommune forudser, at det er unødigt arbejde at træffe afgørelse allerede i 1. kvartal, idet der kan ske ændringer i civilstand mv. i 2. kvartal, som kan få betydning for udmåling af hjælpen. Og sker det, vil kommunen igen skulle træffe en ny afgørelse for samme borger.

Aarhus Kommune er opmærksom på, at det er vigtigt at vejlede borgerne om den nye ydelse pr. 1. juli 2025, så de kan indrette sig på det nye kontanthjælpsniveau. Aarhus Kommune foreslår derfor, at der laves et masseudsendelsesbrev fra KY, så borgerne får en orientering om, hvad de kan forvente pr. 1. juli. Et evt. orienteringsbrev kan målrettes de borgere, der i dag

modtager henholdsvis selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp. Brevet forslås sendt i 1. kvartal.

5. juli 2024
Side 7 af 7

Hørings svar fra Aalborg Kommune

Satserne:

I og for sig mener vi, at der er tale om en forenkling af et meget komplekst kontanthjælpssystem og som fra et borgerperspektiv kan være overskueligt at se sig selv i.

Det ville dog have været ønskværdigt, hvis hele Aktivloven blev omskrevet i stedet for at lave nye bestemmelser og ophæve andre. Det forudses, at det bliver svært at få et overblik over de nye bestemmelser.

Vi har nogle få bemærkninger fra Aalborg til nogle af bestemmelserne, som vi håber på, bliver uddybet eller afklaret i forhold til det endelige lovforslag.

Børnetillæg:

Det er prisværdigt, at alle forældre, der modtager kontanthjælp i det nye system vil modtage et børnetillæg. Det er ikke gældende i dag for borgere, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, hvis de ikke har bopælspligt over børnene.

Ferie/supplerende kontanthjælp:

Det er glædeligt, at der sker ændringer, således at borgere på mindstesats får mulighed for at afholde ferie. Det er ligeledes meget glædeligt, at der bliver mulighed for supplerende kontanthjælp til feriegodtgørelse, når borger har få ordinære timer.

Enligtillæg:

Et tillæg til alle enlige ikke-forsørgere, der modtager grundsats eller forhøjet sats.

Det er ærgerligt, at der ikke ligeledes er et tillæg til borgere, der modtager mindstesats, da dette kunne være med til at udligne borgernes muligheder for at opretholde en tålelig tilværelse indtil de kommer i arbejde.

Særlig støtte

At særlig støtte fjernes for borgere på kontanthjælp ses på med bekymrende øjne. For vores borgere, der modtager en lav ydelse, vil særlig støtte (især dem, der ikke har børn) være det der kan gøre, at de har mulighed for at blive i deres bolig. Efter indførelse af de nye ydelser, kan det betyde, at der vil være borgere der ikke længere kan blive boende i deres nuværende boliger. Det forudses, at der vil komme et pres i kommunerne ift. vejledning af borgernes økonomiske situation og hjælp til at finde en egnet bolig, hvilket i forvejen kan være svært for denne borgergruppe.

Særlig støtte for borgere på andre ydelser end kontanthjælp oplever oftere, at de ikke vil være berettiget til udbetaling af særlig støtte, da de forskellige lofter indvirker på udbetalingen, så det virker underligt, at reglen består for denne persongruppe, men ikke for borgere der modtager kontanthjælp. Det er en administrativ meget tung bestemmelse, der er vanskelig at forklare borgerne. Det kunne derfor have været ønskeligt, om den blev gjort mere gennemskuelig og ikke indeholder så mange forskellige lofter over berettigelsen.

Fritidstillæg:

Som udgangspunkt mener vi, at fritidstillæg er en god idé. Vi håber, at administrationen og forventningerne til kommunerne om kontrol af indlevering af dokumentation bliver tydelig i det endelige lovforslag, så kommunerne i høj grad selv kan tilrettelægge administrationen af ordningen.

Lempeligere regler for fradrag for arbejdsindkomst:

Rigtigt godt initiativ og vil højne borgernes motivation til at tage ordinære timer og dermed få en tilknytning til arbejdsmarkedet på vej mod selvforsørgelse.

Dog vil det være ønskeligt, at det gøres mere tydeligt, hvorledes indkomstloftet skal fortolkes og praktiseres i kommunerne. Det er uigennemskueligt i udkastet og kunne forenkles en hel del.

Medicin:

Godt initiativ, men ærgerligt, at det ikke allerede vil være gældende efter de første par måneder på [15B1] kontanthjælp, da borgerne allerede her mærker en væsentlig indtægtsnedgang og også kan have brug for medicin. Kan forudse flere administrative opgaver i kommunerne, da borgerne alligevel vil henvende sig til kommunerne med brug for hjælp til at gennemskue, hvordan de skal søge om enkelttilskud mv.

Ophævelse af § 27

Der ønskes en uddybning af, hvordan vi skal fortolke bemærkningerne til denne persongruppe. Er hensigten, at borgerne, som når folkepensionsalderen ikke skal opfylde beskæftigelseskravet og dermed, når de opfylder opholdskravet vil blive flyttet fra mindstesats til forhøjet sats? Er hensigten således, at det kun er borgere, der har nået efterlønsalderen, der skal opfylde beskæftigelseskravet.

§96a:

Reglen om at indeholde bidrag i kontanthjælpen videreføres. Dog læses der, at der maksimalt vil kunne fradrages det der svarer til børnetillægget i kontanthjælpen. Hvis borger har mere end 2 udeboende børn, vil der skulle træffes afgørelse om fradrag efter § 96a. Der vil dog kun kunne fremsendes børnetillægget til afdrag på bidragsgælden. Der er med denne nye ordning faktisk afdrag på bidragsgæld – har det været intentionen med ændringen? Og hvad med resten af det skyldne beløb op til normalbidraget, vil borger så oparbejde mere gæld?

§ 31 stk. 8

Indgang til kontanthjælpssystemet. Det ses på med bekymring, at der ikke er mulighed for at tage hensyn til indkomstfradraget ved ansøgning om kontanthjælp. Dette betyder en forskelsbehandling for personer, der eks. har arbejde inden for lavtlønsområdet, da det vil kunne betyde, at en borger ikke vil være i målgruppen for supplerende kontanthjælp, hvis pgl. selv eller ægtefællen tjener, hvad der svarer til 2x kontanthjælpssats. Dette vil betyde, at en hel del borgere reelt vil have indtægter under kontanthjælpsniveau, da de ikke får gavn af et indkomstfradrag og jo skal afholde skat af den tjente indtægt.

Derudover forventes det, at der skal foretages vurderinger og afgørelser om ophør af hjælpen, hvis det vurderes, at borgere, der allerede modtager kontanthjælp, indretter sig på at modtage kontanthjælp samtidig med ordinære timer, der nogenlunde svarer til fribeløbet. Det forudses, at der kan opstå merarbejde for rådgiverne, da der samtidig skal foretages rådighedsvurderinger for disse borgere. Det

ønskes, at der bliver taget stilling til, hvordan denne kontrol kan foregå i kommunerne; hvornår er der tale om, at en borger og evt. ægtefælle indretter sig på kontanthjælp og deltidsarbejde.